

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΠΝΕΥΜΑ

ΕΥΝΑ-ΣΤΟΧΑΣΜΟΣ-ΤΕΧΝΗ-ΚΡΙΤΙΚΗ

Επιτής-Διευθυντής: Λάμπρος Μάλαμας Χρόνος 13 ος Τεύχος

Θέματα:

- Η ψυχή της Ρωμοσύνης
- Επιφυλλίδα Γνώσιολογίας
- Παγκόσμια Ποίηση
- Ελληνική Ποίηση
- Εθνική Αντίσταση
- Αφιρώσεις και Αφηγήσεις
- Προσωπικές μαρτυρίες
- Από τη ζωή και τη όραση του Γ. Κοτζιούλα
- Χρονικό για το ρόλο των Άγγλων
- Πεζογραφία
- Επίκαιρη δοκιμιογραφία
- Ηθογραφία και Αγωγή παιδιού
- Ελληνοβαλκανικές Συνεργασίες
- Εικόνες και συμπεράσματα από τη Βουλγαρία
- Προνόμια αντιστασιακών
- Ταξιδιωτικές εντυπώσεις
- Σκιάθος-Σκόπελος-Αλόνησος
- Στοχασμοί και κρίσεις
- Συγγραφείς και Βιβλία
- Φιλοσοφικά αξιώματα
- Μαχητικά σχόλια
- Με το σφυρί στα καμώματα
- Πολιτικοκοινωνικά κεντρίσματα
- Με την Πειθώ των Αριθμών
- Μηνύματα στο «Ελεύθερο Πνεύμα»
- Πνευματικά και καλλιτεχνικά γεγονότα

«Σ' όλο τον κόσμο ξαστεριά
σ' όλο τον κόσμο ήλιος»

Πρωτότυπη Επιθεώρηση αγωνιστικής Λογοτεχνίας και κριτικού προβληματισμού.
Μαχητικό όργανο διαφώτισης και πνευματικής καλλιέργειας του λαού.

Όσα σημειώνω, τα σημειώνω γιατί δεν υποφέρω να βλέπω το άδικο να πνίγει το δίκαιο
Μακρυγιάννης

Περιεχόμενα

Πρωτοσίλιδα	
23 Μαΐου 1949	
Στους ποιητές της ήττας: Γ. Παναγιωτόπουλου	385
Απόδοση τιμών: Αντ. Κυριακόπουλου	385
Ένα κιλό παράσημα: Ν. Γαργαρώνη	385
Ο φονιάς του Αντάρτη και η ψυχή της Ρωμοσύνης: Αλ. Γιαννακό- Αντωνιάδη	386
Αφεντάδες: Γ. Θεοφανόπουλου	386
«Ο ήρωας»: Χρ. Κατσιγιάννη	386
Η Γνώση της ουσίας των πραγμάτων: Περ. Ροδάκη	387
Παγκόσμια Ποίηση	
Από Γ ΣΣΔ Μετ. η Μίλια Ροζιόη	389
Από Ιταλία Μετ. ο Κώστας Νίκας	390
Από Αλβανία Μετ. ο Βασίλης Κότσιας	391
Ώρα καλή: Πανου Γαουκά	391
Ελληνική Ποίηση	
Ειρηνικό: Κ. Καλαντζή (Θεσσαλονίκη)	392
Άτιτλο: Ν. Γαλάζη	392
Ψηφιδωτό: Ι. Ευαγγέλου	393
Στον Κ. Αβραάμ: Γ. Κασιμπα	393
Αστρονάυτες: Αντ. Κυριακόπουλου	394
Δύο ποιήματα: Γ. Νατσιόλη	394
Μόνο: Έλπας Σηλιωτοπούλου	394
Αγρότης: Μιχ. Μπακόλη	394
Στο Σπύρο Μουσελίμη: Άννας Μπουρατζή- Θάδα	395
Στο «νεκρό» ποιητή Γάσο Σπυρόπουλο: Σπ. Πάντζα	395
Ταλέντο Weber Altes: Πάνου Κουρή	395
Δύο ποιήματα: Τίνου Αλασάκη	396
Εθνική Αντίσταση	
Για τον Πελοπίδα και τ' αδέρφια του: Α. Μάλαμα	396
Δύο αφιερώσεις: Κ. Θεοφίλου	396
Από τη ζωή και δράση του Γ. Κοτζιούλα: Γιάννη Παπανικολάου	397
Θύμησες από το Κίνημα της Μέσης Ανατολής: Α. Μάλαμα	401
Στοιχεία από το ΕΑΜ Νέων Εργαζομένων στα Γιάννινα το 1942: Α. Μάλαμα	402
Προδομένη Αποστολή: Γ. Τσαλίκη	403
Πεζογραφία	
Προ τον αφανισμό: Γ. Παπαστάμου	405
Ο Ξωμάχος: Δ. Ζάννη	407
Από την αγωγή του παιδιού: Α. Τατσιόπουλου	408
Ελληνοβουλκανικές Συνεργασίες	
Εικόνες και συμπεράσματα από τη Νέα Βουλγαρία: Α. Μάλαμα	409
Πολιτισμού ανθοφορία	410
Η πρόοδος της κουλτούρας με αριθμούς	410
Το παλάτι «Λουντμίλα Ζίφκοβα»	412
Νέα Μουσεία	417
Προνόμια αντιστασιακών	417
Δυτικές δυνάμεις στα Βαλκάνια	418
Ταξιδιωτικές εντυπώσεις	
Πέρασμα από τους Β. Σποράδες Εικόνες από την Αλόνησο: Α. Μάλαμα	418
Σκιάθος	417
Σκόπελος	418
Αλόνησος	418
Στοχασμοί	
Ημερολογιακές διαπιστώσεις και παραινέσεις: Κ. Τσιγάρα	419
Οι Συγγραφείς και τα βιβλία	
Κρίνονται από το Α. Μάλαμα οι Μίμης Λέος, Περ. Ροδάκης, Στ. Ζορμπαλάς, Θ. Βλαχοδημήτρης, Β. Περσειδής, Μιλ. Κυργιάν- νης, Αλ. Γιαννακό-Αντωνιάδης, Π. Νικολοπούλου και Στ. Μελισσινός.	420
Με το σφυρί στα Καμώματα	
Σχόλια του Άλκη Φωτεινού	421
Με την Πειθώ των Αριθμών:	421
Πολιτικοκοινωνικά κεντρίσματα	
Σχόλια του Στέλιου Κεντρή	421
Μηνύματα στο «Ελ. Πνεύμα»	421
Πνευματικά και καλλιτεχνικά γεγονότα:	421
:o:o:o:o:o:	
«Ελευθερο Πνευμα»	
Ιδιοκτήτης - υπεύθυνος - εκδότης Λάμπρος Μάλαμας Διεύθυνση σύμφωνα με το νόμο: Ε. Βενιζέλου 188 - Γιάννινα τηλέφωνο: 0651.22030	
Τιμή τεύχους δρχ. 150 Χρονιατική συνδρομή 600 Φιλική 1.000	
Οργανισμοί-Ιδρύματα-Δήμοι: 2.00 Εξωτερικού δολάρια 25	
Υλη - αλληλογοαφία - επιταγές - στον ίδιο Φιλοξενούνται μόνο αδημοσίευτες συνεργα- σίες και χειρόγραφα δεν επιστρέφονται	

Ελεύθερο Πνεύμα

Έρευνα — Στοχασμός — Τέχνη — Κριτική

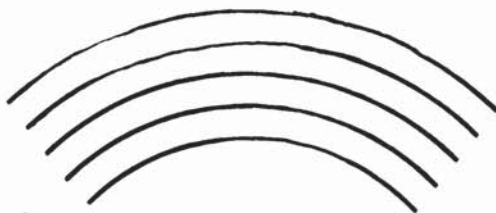
Ιδρυτής — Διευθυντής: Λάμπρος Μάλαμας

Β' Εκδοτική Περίοδος

13 χρόνια, τεύχος 53

Ιούλης - Αύγουστος -

Σεπτέμβρης 1984

23 Μαΐου 1949

Στους ποιητές της ήττας

Γιώργου Παναγουλόπουλου

Στή φωνή του έτρεμε ακόμα η πτώση
οι δύσκολες συλλαβές για το πρόσταγμα
κ' οι πυρσοί φώτιζαν το λιπόθυμο κείμενο
που έσβυνε στο κύλισμα της νεκροφόρας.

Ένας μίλησε για τις πολιτικές του πεποιθήσεις
μια παλιά αγχόνη πού γινε μασκαράτα
κι ανέφερε πως στο Γράμμο έπνιξε τα ποιήματά του
σε μια εφιαλτική πλημμύρα του Αλιάκμονα.

Άλλος τον θυμήθηκε στο Μοριά να ελπίζει
ακόμα κι όταν τέλειωνε ο αγώνας
τότε που έβλεπε με φρίκη τη σκιά του Τσακαλώτου
να ελλοχεύει σε χιλιάδες εκτοπίσεις...
Μα τι τα θέλομε αυτά, φώναξαν οι νέοι ποιητές
το παρατραβήξατε με την ποίηση της ήττας
εμείς η φωτισμένη γενιά των εβδομήκοντά'
«κατουράμε τ' αγάλματα»
κι ευελπιστούμε στις δημόσιες σχέσεις.

Τρυπώνουμε σε ραδιόφωνα και τηλεοράσεις
σαν σκόροι που δεν ενοχλούν αστικά καθεστώτα
μιλάμε για «σημειολογία» ανύπαρκτων βιωμάτων
κ' υποκλινόμαστε στην ποίηση μιας Τζένης ή Παυλίνας.

Άλλωστε πολλοί κριτικοί τύποι κυρίου Ασημίου
μας έχουν για κορυφές και μας προβάλλουν
κι εμείς τις εκπομπές κυνηγάμε από τώρα
κάποιας μελλοντικής τηλε-συνουσίας.

Ναι... Ναι... στο Γράμμο έσφιξε την καρδιά του
κι έπνιξε από απόγνωση
τα πιό αγαπημένα του ποιήματα

Ήταν είκοσι τρεις Μαΐου 1949.

Είκοσι τρεις Μαΐου 1984

Ο Τσακαλώτος κι ο Μάρκος έσφιξαν τα χέρια.

Απόδοση τιμών

Αντώνη Κυριακόπουλου

«Στρατιώτες, δεν είσατε μηχανές
δεν είσατε αγέλες! Είσατε άνθρωποι!»
Τσ. Τσάπλιν

Στα σχολικά παιχνίδια μου
αδελφοί μου «εν πολέμω»
υπάρχει ακόμα
μια μικρή
χάρτινη - σημαία.

Να την κρατήσετε ψηλά
καθώς την κρατήσαν κάποτε
τα παιδικά μου χέρια·
κι αυτή, το ξέρω, πως για μένα
ωραία θα κυματίσει.

Καθόλου θλίψη. Αυτό μονάχα
τίποτ' άλλο.

Τη Λευτεριά θα χαιρετήσει
αδελφικά με την Ειρήνη!

Ένα κιλό παράσημα

Νίκου Γαργαρώνη

Χρόνια στο μεροκάματο
δεν έχω δυό δεκάρες
μ' άλλοι πως κάνουν τα λεφτά
τις βίλλες, τις κουρσάρες;

Ασπρίσανε τα γένια μου
με σφάξαν οι ρυτίδες
με σχόλουσαν κι απ' τη δουλειά
κι αρχίζουν μαύρες πείνες...

.....

Ένα κιλό παράσημα
πήρα στις μάχες πάνω
τώρα η πατρίδα δε ρωτά
πως τα περνά, τι κάνω...

Ο φονιάς του Αντάρτη & η ψυχή της Ρωμοσύνης

Αλέκου Γιανακού-Αντωνιάδη

- Ποιός είδε λύκο σπιτικό και κάπρο μερωμένο;
- Ποιός είδε σκύλο Γερμανό σ' ελληνικό κονάκι;
Βαριά τονε βαρέσανε των ανταρτών τα βόλια
χύθη ρουνιά το αίμα του, εθόλωσε το μάτι
θωρεί μια πόρτα ομπροστά και κρούει παρκαλώντας:
- 'Ανοιξε, μάναμ' άνοιξε, γιατί' είμαι λαβωμένος...
- Εμένανε το γιόκα μου, εψές πουργό τον πήραν
πουργό τον πήραν, τις αυγές, το δείλι τονε σώσαν
κι αυτά μου τα ξερόχερα, τον έθασαν στο χώμα...
Ποιός είσαι σύ όπου με κρούς κι όπου με κράζεις μάνα;
- Εγώ 'μαι, βάβω μ', ο φονιάς που χάλασε το γιο σου
κι άσε με δω που κείτομαι σα σκύλος να ψοφήσω...
- Ανοίγω την πορτούλα μου, σε βάζω στο κονάκι
ανοίγω το κρεβάτι μου, σε βάζω στα στρωσίδια,
ανοίγω την ψυχούλα μου, σε βάζω στην καρδιά μου
γιατ' έχεις μάνα μακριά και πικροκαρτερά σε!...

Να, λοιπόν, η απόφια ψυχή της Ρωμοσύνης (=Μάνα της ανθρωπότητας), που πλάστηκε για μεγάλα ιδανικά της ανθρωπιάς! Σε ποιόν άλλο Λαό της Οικουμένης θα μπορούσε όχι μόνο να γραφεί, αλλά —έστω— απλά να ειπωθεί κάτι τέτιο;

Αθήνα 10.5.84

Α. Γ. Α.

Αφεντάδες

Γιώργου Θεοφανόπουλου

Αφεντάδες των πατρίδων
του χρυσού, του σίδηρου και της φωτιάς,
έμποροι της ψυχής και της σάρκας,
που αισχροκερδείτε στα ιδανικά της νεολαίας.

Βρυκόλακες, όπου χορταίνετε
τη ματωμένη δίψα σας για κενοτάφια
της κούφιας δόξας,
της παραγομισμένης με συφερτικότητα,
αντάμα με το αίμα των θυμάτων σας.

Κριματισμένες σκέψεις κρέμονται
στα χείλια των μελίρρητων υποσχέσεων,
κάτω από το μορφοκρυμένο πρόσωπο
της ενοχής,
πίσω από τη μάσκα του χαμόγελου
της υποκρισίας.

Κ' οι γυρολόγοι της ελπίδας
με άδειες τις αποσκευές
γλείφουν τα ματωμένα σας λιμάρια
που τους πετάτε για να ροκανίσουνε
τη γλώσσα της αντίδρασης
χορταίνοντας από το ίδιο τους το αίμα.

Οι πολέμαρχοι όμως κάπου εκεί
μες στα υπόγεια, στις φάμπρικες
και τα κριφά σκολεϊά,
ακονίζουνε της γνώσης τα σπαθιά,
για να καρατομίσουνε την κυνική
συφερτικότητα σας.

Τρέμετε αφεντάδες των πατρίδων,
του χρυσού, του σίδηρου
και της εκμετάλλευσης.

1983

«Ο ήρωας»

Χρήστου Ε. Κατσιγιάννη

Αγάπαγε τον πόλεμο από μικρός
κι έκαμε στο στρατό καλή σταδιοδρομία.
Ομπρός οι άλλοι, πάντοτε, ξωπίσω αυτός
έφτασε νά 'μπει λοχαγός στην Αλβανία!

Στην Κατοχή, βέβαια, παρέμεινε αργός,
εις της οικίας του, που λένε, την οικία.
Μετά την Κατοχή επανήλθε στο στρατό
και πήρε και βαθμούς... επί ανδραγαθία(!)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Επιφυλλίδα

Η Γνώση της ουσίας των πραγμάτων

Περικλή Ροδάκη

Οι καινούργιες ανακαλύψεις και τα συμπεράσματα που βγήκαν από αυτές, διεύρυναν τη γνώση του ανθρώπου σε επίπεδο που ανάτρεψαν τις βάσεις της μέχρι τώρα γνώσης. Ο άνθρωπος μπήκε στην ουσία των πραγμάτων. Η ανθρωπότητα είχε διατηρήσει σαν βασική γνώση της το περιεχόμενο της αρχαίας ελληνικής σκέψης. Μέχρι την εποχή του Νεύτωνα, η ανθρώπινη γνώση, δεν είχε τολμήσει να ξεπεράσει τα όρια του ελληνικού πνεύματος. Ο Κοπέρνικος δεν είχε απομακρυνθεί κατά τρόπο που να θεωρηθεί σαν ανατροπέας της αρχαίας κοσμοαντίληψης. Ανάτρεψε την κυρίαρχη αντίληψη του πολεμικού συστήματος, αλλά ουσιαστικά έπιασε τον ειρμό της κλασικής σκέψης. Ο Κέπλερ δίνοντας την ελλειπτική κίνηση των άστρων, απομακρύνονταν από τη βάση της ελληνικής σκέψης, αλλά δεν έφερε ανατροπή. Η θεωρία του Νεύτωνα αποτέλεσε μια πραγματική ανατροπή. Η ελληνική σκέψη που είχε σταθεί αυθεντία για δυο χιλιάδες χρόνια και πάνω, καταρρέει. Και όσο προχωρούσε η επιστήμη, τόσο ξηλώνονταν η αυθεντία του αρχαίου πνεύματος.

Στις αρχές του αιώνα μας, οι καινούργιες ανακαλύψεις, ανάτρεπαν και τη θεωρία του Νεύτωνα και γκρέμιζαν ακόμα πιο πολύ την αρχαία γνώση.

Η αρχαία επιστήμη με την οποία έζησε η ανθρωπότητα πάνω από 2.000 χρόνια, μόνο ιστορικό ενδιαφέρον παρουσιάζει. Ιστορικό είναι επίσης το ενδιαφέρον μας για πολλές νεώτερες θεωρίες, όπως το μεγαλύτερο μέρος των θεωριών του Νεύτωνα. Και οι σημερινές επιστημονικές γνώσεις που αποχτάει ο άνθρωπος, κάθε μέρα αλλάζουν πολύ τη γενική βάση της γνώσης! Η αλλαγή αυτή, στις δυνατότητες γνώσης του ανθρώπου μας έμπασαν στο βάθος των πραγμάτων. Και σήμερα, ξέρουμε να χρησιμοποιούμε πολύ καλύτερα τα υλικά που χτες σπαταλούσαν.

Ταυτόχρονα, η γνώση έγινε τόσο απέραντη, που κανένας δε μπορεί να διεκδικήσει τη θέση του αρχαίου «σοφού», του ανθρώπου που κατείχε τη σοφία, δηλαδή τη γνώση. Κανένας επιστήμονας δε μπορεί να προχωρήσει μόνος του, στην έρευνα και στην ύλη.

Μπροστά στις καινούργιες διαστάσεις των γνώσεων, ο άνθρωπος μόνο σαν συλλογική δύναμη μπορεί να κινηθεί. Σ' οποιοδήποτε τομέα της γνώσης και αν στρέψουμε το βλέμμα μας, θα καταλάβουμε ότι, για να φτάσουμε στο βάθος της συγκεκριμένης γνώσης, χρειαζόμαστε τη βοήθεια όλων, η οπωσδήποτε πολλών επιστημών. Διαφορετικά δε μπορούμε να προχωρήσουμε. Αλλά, είπαμε ότι, είναι αδύνατο ο σημερινός άνθρωπος να γνωρίζει όλες αυτές τις επιστήμες.

Η επιστήμη σήμερα, περνάει από μια φάση ανάλογη προς εκείνη που γνώρισε στην αρχαία Ελλάδα: δηλαδή περνάει στη φάση της καθολικότητας. Οι προηγούμενοι αιώνες πριν από την κλασική εποχή της αρχαίας Ελλάδας, είχαν συγκεντρώσει σκόρπιες γνώσεις. Από τις σκόρπιες αυτές γνώσεις, ο κλασικός κόσμος θα δημιουργήσει την πρώτη καθολική επιστήμη. Με τη διαφορά ότι, την καθολικότητα αυτή, θα τη δώσει το άτομο, ο ήρωας του HUMO Sapiens, ο σοφός, ο ξεχωριστός άνθρωπος.

Μετά από την καθολικότητα αυτή, ο άνθρωπος ξεκινάει για μια νέα εξερεύνηση, έχοντας για βάση αυτή την καθολικότητα. Και μέσα σε 2.000 χρόνια και πάνω, ο HUMO Sapiens με την καθολικότητα της γνώσης της κλασικής αρχαιότητας φορτωμένος στον εγκέφαλο, συγκεντρώνει σταγόνα - σταγόνα καινούργιες εμπειρίες, που έπρεπε κάποτε να συστηματοποιηθούν.

Σ' αυτή τη συστηματοποίηση οδηγεί η εποχή μας. Για να προχωρήσουμε σε οποιοδήποτε τομέα, πρέπει να περιβαλλόμαστε από ειδικούς πολλών άλλων κλάδων. Και να προχωράμε παράλληλα τη μελέτη.

Η νέα καθολικότητα που απαιτεί η γνώση της εποχής μας, μπορεί να επιτευχθεί μόνο από συλλογικά όργανα. Τα εργαστήρια και τα επιστημονικά ιδρύματα ερευνών, αποτελούν ένα πρότυπο της σύνθεσης αυτής στο χώρο της γνώσης. Δεν είναι πια ο Έντισον το πρότυπο του σημερινού επιστήμονα είναι μια άρνηση του προτύπου Έντισον. Είναι ο συλλογικός άνθρωπος. Οι γνώσεις επιτυγχάνονται πια με συλλογική δουλειά επιτελείων.

Τα άτομα μέσα στα επιτελεία, είναι τα σπασμένα κομμάτια ενός νομίσματος. Το νόμισμα είναι η γνώση. Για να μετέχουν στη γνώση, πρέπει να ενωθούν μαζί όλα τα κομμάτια. Και να ενωθούν κανονικά, και όχι να ριχτούν τυχαία.

Η νέα συλλογικότητα στο χώρο της γνώσης, είναι η πιο αντιπροσωπευτική του επιστημονικού ανθρώπου.

Οι μελλοντικοί άνθρωποι θα διαθέτουν απέραντες γνώσεις, σαν συλλογικοί τύποι. Ο καθένας θα νιώθει τον εαυτό του, μέρος ενός επιτελείου. Η γνώση που θα βγαίνει από το επιτελείο, θα είναι κοινή, θ' ανήκει σ' όλους· και το άτομο θα νιώθει τη συμμετοχή του σ' αντίθεση με τον εργαζόμενο στη μηχανή, που δεν συμμετέχει λογικά στη διαδικασία της παραγωγής, και η παραγωγή του είναι ξένη.

Όσο θα προχωράει η τεχνολογική επανάσταση, ο επιστήμονας θα παραχωρεί τη θέση του στα επιστημονικά επιτελεία. Και τα επιτελεία αυτά, θα διαμορφώνονται μέσα στα εργαστήρια που έγιναν οι τελευταίες ανακαλύψεις.

Οι μεγάλες φυσιογνωμίες, δεν έχουν πια θέση σαν ξεχωριστές οντότητες. Οι Αλέξανδροι, οι Αννίβες, οι Καίσαρες, οι Ναπολέοντες που στάθηκαν τ' ακροβλάσταρα του HUMO Sapiens παραχωρούν τη θέση τους στα ικανά επιτελεία. Μια μικρογραφία αυτής της αλλαγής, μπορεί να δει κανένας στη σύγκρουση Ρόμελ και Μοντγκόμερ στη Ν. Αφρική. Ο πρώτος αντιπροσωπεύει τον ήρωα-άτομο. Ο δεύτερος το άτομο του επιτελείου. Νίκησε χάρη στις επιτελικές του ικανότητες και χάρη στη μελέτη όλων των συνθηκών, μια στρατεία που θεωρήθηκε αήττητη. Ο Μοντγκόμερ ηξέρε να ενεργεί σαν συλλογική σκέψη. Και περίμενε να κάνει το σφάλμα ο αντίπαλος.

Ίσως ακόμα θα μπορούσαμε να πούμε ότι ο Χίτλερ στάθηκε ο τελευταίος των ατόμων-ηρώων. Γύρεψε τη δόξα των παλιών στρατηλατών και κοσμοκρατόρων σε μίαν εποχή που δε σήκωνε πια τελευταίους ήρωες. Τα μέσα που χρησιμοποίησε για να πραγματοποιήσει τα κοσμοκρατορικά του όνειρα, ξέφευγαν από τον έλεγχο των ατόμων, απαιτούσαν επιτελική μελέτη και εφαρμογή. Ενήργησε σαν Ναπολέοντας σε μια εποχή που ο τύπος του Βοναπάρτη μόνο στα φρενοκομεία στέκεται.

Οι λαοί έχουν αποκτήσει συνείδηση της δύναμής τους. Και αυτή η συνείδηση εκφράστηκε στην ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ τους, που έκανε αδύνατη τη νίκη του τελευταίου Ζαρατούστρα.

Τα μέσα και οι άνθρωποι που χρησιμοποιήθηκαν στο Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, ήταν πολύ διαφορετικά από τ' αντίστοιχα που χρησιμοποίησαν οι στρατηλάτες και οι κοσμοκράτορες.

Κυκλοφορεί

Λάμπρου Μάλαμα

Λαϊκό Θέατρο

Σ' έναν τόμο 7 γνήσιες μονόπρακτες πρωτότυπες και σπαρταριστές Κωμωδίες και Σάτιρες, εμπνευσμένες από τη σύγχρονη ελληνική ζωή, που ψυχαγωγούν τέρπουν και διδάσκουν.

- 1) Οι χαρτοπαίχτες
- 2) Ο Νέος Διογένης
- 3) Ο Λιροθάφτης
- 4) Ο Κομπογιαννίτης
- 5) Οι Συνέταιροι
- 6) Οι Συμπέθεροι

ή Σε θέλω μ' ακούς

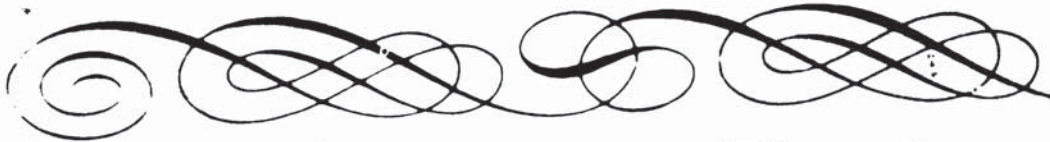
- 7) Η Κυρία με τη σκυλίτσα

Προλογίζουν οι διακεκριμένοι θεατρολόγοι

Αλέκος Λιδωρίκης
Θάνος Κωτσόπουλος
Θ. Δ. Φραγκόπουλος

Παγκόσμια Ποίηση

Σοβιετική Ένωση

Δυο ποιήματα

Της Μαρίνας Τσβετάγιεβα*

Μετ. η Μίλια Ροζίδη

Στον Μαγιακόβσκη

Πιο πάνω από σταυρούς και καμινάδες
βαφτισμένοι στη φωτιά και τους καπνούς,
Αρχάγγελε με τα βαριά βήματα,
γεια σου στους αιώνες, Βλαδίμηρε.

Αυτός αμαξηλάτης κι άλογο.
Αυτός η αποκοτιά 'ναι και το δίκιο.
Στέναξε κι έφτυσε στις χούφτες του:
Κρατήσου, δόξα εσύ του καρτσιέρη.

Τραγουδιστή θαυμάτων στις πλατείες,
γεια σου, περήφανε μουντζούρη,
που διάλεξες βαρύ λιθάρι
και τα διαμάντια δε σε πλάνεψαν.

Βροντή και κεραυνέ μου πέτρινε, γεια και χαρά σου.
Χασμουριέσαι, παινεύεσαι και πάλι
χτυπάς με τα βαριά φτερά σου.
Αρχάγγελε κι οδηγητή.

(Σεπτέμβρης, 1921)

Η Φάμπρικα

Στης αργατιάς την καταχνιά στέκουνε μέσα
οι καπνισμένες φάμπρικες και πάνω
απ' την αιθάλη τους συγκινημένοι
στέλνουν οι ουρανοί τη συννεφιά τους.

Βαριά ανασαίνοντας την υγρασία
τραγιάσκα λιγδωμένη εδώ κι εκεί
πλανιέται κ' η σειρήνα η τελευταία
εκεί προς τα περιχώρα θρηνεί.

Ναι, η σειρήνα! Ψυχές χαντακωμένες
το τελευταίο αντιλαλούν: Είμαστε ακόμα εδώ!
Την καταδική εις θάνατο φωνάζουν,
στο θλιβερό της μέσα ουρλιαχτό.

Πως τη βελούδινη χορτάτην ύπαρξή σας
δεν κρυφοτρώει η θλιβερή βοή της;
Και τι ενταφιασμός ισόβιος είναι
κι ομαδική πορεία προς σφαγήν.

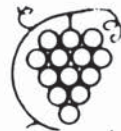
Και ο Θεός; Ντουμάνιασε ως τα μπούνια!
Μην καρτερείς. Δε στέργει ό,τι κι αν πεις.
Καρφιτωμένο πάνω απ' τα κρεβάτια
στις φυλακές και τα σπιτάλια θα τον βρεις.

Βασανισμός! Κρέας για τα κανόνια.
'Ετσι ήταν και θε νάν' παντοτεινά.
Μιαν αφορμή για όλα τα τραγούδια,
για όλες τις απόγνωσες φωλιά.

Φάμπρικα! Φάμπρικα! 'Ετσι τη λένε
Φάμπρικα αυτό το μαύρο ουρλιαχτό,
που την απελπισιά θαρρείς φωνάζει.
ακούστε την μες στον κουρνιαχτό.

Φάμπρικα και κανείς τότε μεσίας
να σας γλυτώσει πια δεν θα μπορεί,
σαν πάνω από την τελευταία πόλη
η τελευταία σειρήνα θ' ακουστεί.

(1923. Βερολίνο).

Η Μ. Τσβετάγιεβα γενν. στη Μόσχα το 1892 και σπούδασε στη Σορβόνη. Η πρώτη ποιητική της συλλογή εντυπώσασε το 1910. Έπειτα ακολούθησαν κι άλλα βιβλία της που την επέβαλαν στα ρωσικά γράμματα. Το 1922 ταξίδεψε στη Δύση. Με τον αξιωματικό των Λευκών άντρα της Εφρόν, αν και δεν είχαν κατανοήσει την Οκτωβριανή Επανάσταση, εντούτοις τα χρόνια που έζησαν σαν εμιγκρέδες, άλλαξαν τη νοοτροπία τους και τα αισθήματά τους. Έγιναν κ' οι δύο αντιφασίστες και αντιρατσίστες. Ο άντρας της μάλιστα πολέμησε στην Ισπανία με τους Δημοκρατικούς ενάντια στον Φράνκο... Η λευκήεμιγκράτσια τους αποκηρύσσει και δεν τυπώνει πια τα ποιήματά της στις εφημερίδες της.

Η Μαρίνα διακηρύσσει πως ο αναγνώστης της βρίσκεται στη Ρωσία, όπου ξαναγυρνά με την οικογένειά της το 1939 στη Μόσχα. Εκεί εργάστηκε σαν μεταφράστρια. Το παιδί της σκοτώθηκε στο Μέτωπο. Ο άντρας κ' η κόρη της έπεσαν θύματα συκοφαντιών... Και η ίδια στο Έλα-

μπαγκού, δεν άντεξε στην πλήξη και στη μοναξιά, από το οικογενειακό και προσωπικό της δράμα και έθεσε τέρμα στη ζωή της στις 31.8.41.

Η Μαρίνα Τσβετάγιεβα άφησε έργο πλούσιο: εκατοντάδες ποιήματα, δώδεκα μεγάλα επικούρικα έργα, επτά δράματα σε στίχους, απομνημονεύματα. Μ' όλα αυτά εκφράζει την απέχθειά της και το μίσος της ενάντια στον κόσμο των «πολλών βελούδων», ενάντια στο μικροαστικό πνεύμα, ενάντια σε κάθε χυδαιότητα. Η ποίηση της είναι μνημειακή, βλακική, τραγική. Έχει τη γείωση από κάθε τι το αιώνιο. Η τεχνοτροπία της έχει μιαν άκρα πικρότητα, η γλώσσα της είναι ελλειπτική, οι εμπαιθείς λοιδωρίες της είναι ανάμικτες με προφητείες, τα οράματά της με φολκλορικές εικόνες και κοινές εντυπώσεις. Ο ρυθμός της είναι γεμάτος νεύρο και λαχάνιασμα. Αγαπά τους αφορισμούς, τις συνηχήσεις, τις παρηχήσεις, τις επαναλήψεις, τις εσωτερικές ρίμες.

Ο Α. Τζαρντόβσκη είπε γι' αυτήν: «Για ό,τι οι νέοι μας ποιητές κομπάζουν ότι φέρνουν στην ποίησή μας, έχει ήδη προ πολλού εισαχθεί και πολύ καλύτερα από την Μαρίνα Τσβετάγιεβα...».

Η Μαρίνα Τσβετάγιεβα είναι πολύ κοντά στη σύγχρονη ποίηση και γι' αυτό, αν και έζησε κι έγραψε πριν από μισόν αιώνα και πλέον, μοιάζει πολύ καινούργια.

Μιλία Ροζίδη 18.6.84

Ιταλία

Τέσσερις Ίταλοί ποιητές
Μεταφράζει: ο Κώστας Νίκας
Καθηγητής Πανεπιστημίου Νεάπολης

Άγγελου Πένδολα

Να τρως στο χωράφι

Να τρως στο χωράφι
είναι απόλυτη ησυχία
με τον αέρα και τα πουλιά
και τη σκέψη να φτερουγάει.
Να τρως στο χωράφι
μετά από κούραση
είναι νά 'χεις στα μάτια
κείνον τον διαρκή αγώνα,
σε μεγενθυμένες εικόνες
σε μια οθόνη ομίχλης
σαν θάλασσα το βράδυ.
Να τρως στο χωράφι
είναι να νιώθεις τα πράγματα
και να συνειδητοποιείς
ότι πρέπει ν' αγωνίζεσαι.

Ροβέρτου Πασανίσι

Στον πατέρα μου

Είναι μια απεραντοσύνη αγάπης
που μου τραγουδάει κάθε φορά στην καρδιά
όταν σκέφτομαι τις στιγμές μας τις φευγαλέες:
γλυκές μνήμες γαλήνης,
βραδιές πλημμυρισμένες στο άρωμα της ακακίας
μέρες μέσα στις σκέψεις του απείρου.

Γήτεμα

Και ελληνική η ματιά σου
άναβε από μυστηριακούς ουρανούς,
όμοια φοινικικά κόκκινα πλοία
που γύριζαν στον ορίζοντα,
σαν από γήτεμα, και φωνές παρθένων
άσπρες και κόκκινες γλυκές στα μάτια μου
έμπορου και κειρατή, ληστή σε κείνα τα μέρη
ονειρικών θησαυρών.
Και τραχύ το σώμα σου πέταγε στον αέρα
με κινήσεις υπέροχου χορού
να μου γητεύει τα μάτια.
Μα η ματιά μου βίαζε την καρδιά σου,
χιλίες φορές φονεύοντάς την.

Μικέλε Σοβέντε

Το επάγγελμα του ιδεαλιστή

Βαριεστημένη μοναξιά περασμένη από χέρι σε χέρι
με δυσκολία το καθημερινό ψωμί
στο επάγγελμα των συγκρατημένων θρήνων
και των απραγματοποίητων επαναστάσεων
το φύλλο του καπνού υπνοβάτης διασχίζει
τα κλειστά δωμάτια
τις καινούργιες ηλιόλουστες μέρες

μπροστά στη λάμψη σας ξυπόλητος ήρθα
ευτυχισμένες άνοιξες αγάπης και τρέλας
σας ζήτησα ανακωχή στα παθήματά μου
στη φωτιά μου τη σπάταλη

ορίζοντες κομμένοι από λοξά νερά πλαγιόδρομα
βαριεστημένη συνήθεια δοσμένη χρόνο το χρόνο
σε φθαρμένα περιθώρια ελευθεριών
στην αβεβαιότητα της αυγής

ίσως το επάγγελμα του ιδεαλιστή
δεν αξίζει πια τίποτε;

Μάριο ΜάρτσιΑνθρωπιά

Κλεισμένος στον ψυχρό εαυτό του
καθένας παίζει το μικρό παιχνίδι του,
η μοχθηρία δεν ενοχλεί
όταν είναι δεδομένη,
μόνο η καλοσύνη που υποκύπτει
και ο οίκτος δώρο στον πόνο, στο λάθος,
προκαλούν τα δάκρυα.

Μετ. Κ. Νίκας (Στο επόμενο τεύχος & άλλοι)

ΑλβανίαΤο φωςΑλεξ. Τσάτσι

Μετ. ο Βασίλης Κότσιας

Με τον ήλιο μαζί όλη μέρα
ζεσταίνουμε τη γη.
Εμείς, όλο μας το φως
το ρίχνουμε στην Αλβανία.
Το βράδυ φεύγουμε και πάμε
στο φεγγάρι, κι όλοι μας
σε μέρα μετατρέπουμε τη νύχτα.
Δίχως φως ποτέ εμείς δεν αφήνουμε
την ώρα μας πατρίδα.

Η ζεστασιά της μάνας

Όταν τουρτούριζ' απ' το κρύο
και μου κυλούσανε τα δάκρυα,
εσύ μου 'παιρνες τα χέρια
και μου τα ζεσταίνες με την ανάσα σου,
κι εγώ γελούσα όλος χαρά.
Δεν ξέρω πώς ξεμάκραινε
τόσο γοργά η θλίψη.
Ω μάνα, και τώρα δεν κρυώνω
με τη θερμή πνοή σου
πού 'παιρνα την ώρα της διαδήλωσης
για τα τραγούδια που θα τραγουδούσαμε
και τις καρδιές που θα σηκώναμε ψηλά.
Αν και δεν είχαμε φωτιά,
με ζεσταίναν τα λόγια σου,
τα λόγια τα γλυκά.

Λάμπρου Μάλαμα:

Ποιητικές Παρενθέσεις

Ώρα καλή
Πάνου Τσούκα

Ώρα καλή σου κόρη μου ως πας για τους ανθρώ-
πους
το δρόμο σου σα γιάτρισσα που παίρνεις τώρα εσύ.
Θα 'χεις ανησυχίες, έγνιας, κόπους
μα κι αναγάλλια θα 'χεις περισσή.

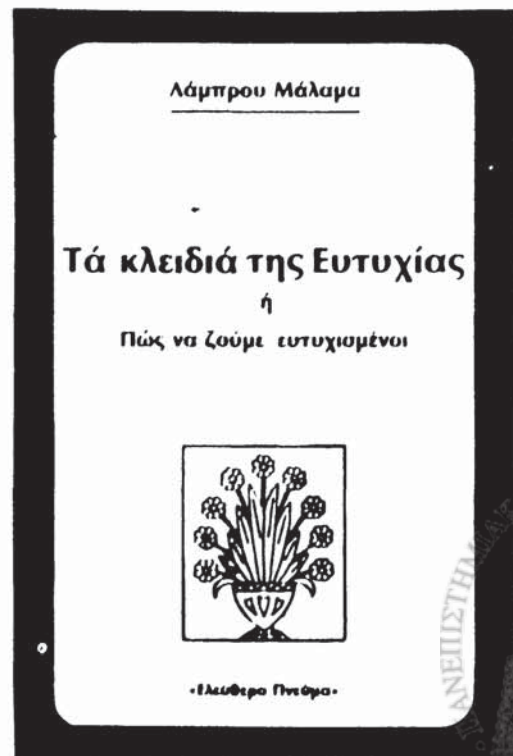
Μπορεί ένα ξεφάντωμα να παρατήσεις
ένα θερμό κουβεντολόι μπορεί
ολονυχτίς τα μάτια να μη κλείσεις
να περπατάς στη μπόρα τη σκληρή.

Αν για έναν άρρωστο την πόρτα σου χτυπήσουν
τρέξε και μη ρωτάς: «Ποιός είν' αυτός;»
Πες, είναι η μάνα σου, ο πατέρας, η αδερφή σου,
πες είναι της καρδιάς σου ο πιο ακριβός.

Αν το γιατρό ένα γλέντι ξελογιάσει,
κι όταν δεν πρέπει στον ύπνο ξεχαστεί,
μπορεί κάπου ένας γόος να ξεσπάσει,
μπορεί σα φως μια ζήση να σβηστεί.

Για όποιον τη ζωή αυτή θα σώσει,
υπάρχει τάχα πιο όμορφη χαρά;
Ας καιν τα μάτια σου, το κρύο ας σε παγώσει
πιο ζωογόνα δε θα 'βρεις ζεστασιά.

Καλότυχος ο δρόμος σου ο νέος,
πλάι στους ανθρώπους στάσου ολοζωής.
'Ετσι, ένα μέρος θα ξοφλήσει, απ' το χρέος
που οφείλεις στο κόμμα, κι αλήθεια θα χαρείς.

Ελληνική Ποίηση

Ειρηνικό

Του Κώστα Καλαντζή (Θεσσαλού)

Παιδί μου ομπρός να χτίσουμε το σπίτι μας αντάμα
το σπίτι που διαγούμισαν Ταλιάνοι κι' Αλαμάνοι.
Εσύ για τ' αφηλό γιαπί και το βαθιό νταμάρι
κι εγώ με το σφυρί στη γη την πέτρα να γωνιώνω
και ν' αλφαδιάζω τα τειχιά, να ισιάρω το βαρίδι.
Και το καινούργιο σπίτι μας ψηλό ψηλό να γίνει
απ' την αυγή ως το σούρουπο να τ' αγκαλιάζει ο γήλιος.
Νά 'ρθει και στην ψηλή σκεπή του Μάρτη το λελέκι
και στα γρηπιδοπρέβαζα να 'ρθού τα χελιδόνια.
Κατά τη ρούγα την πλατιά τρανά τα παραθύρια
να μπαίνει ο αγέρας του βουνού και τα καλημερούδια
να μπαينوβγαίνει ο αντίλαλος πασίχαρος του κόσμου.
Γύρω τριγύρω στην αυλή μάντρα να μη σηκώσεις
μη στήσεις οβορό ψηλό με τρίδιπλες αμπάρες.
Το κάστρο φέρνει πόλεμο και το ταμπούρι αμάχη
σπίτι που μανταλώνεται γεννάει τη ζηλοφτόνια.

.....
Παιδί μου ομπρός να οργώσουμε κι είναι ρουμάνι ο κάμπος
τη χειρολάβα δράξε εσύ βαθιά το υνί να μπαίνει
ξοπίσω εγώ βολοκοπώ και σπέρνω αράδα αράδα.
Παιδί μου του περιβολιού τα δέντρα να κλαδέψεις
σκάλωσε στα ψηλόκλωνα και κορφολόγησέ τα
κι εγώ κεντρίζω τα μικρά, τα θάμνα καθαρίζω.
Και τις παλιές τις όχτρητες με τους γειτόνους σβήσε
στείλε ταχιά τα προξενιά τη νύφη να μας δώσουν
και για την αδερφούλα σου γαμπρό να μας στολίσουν.
Μήνα τους γέρους να 'ρθουνε να κάτσουμε στον ίσκιο
να πιούμε αντάμα το ρακί, ν' ανοίξουμε κουβέντα.

.....
Παιδί μου πάρε τα κλειδιά διαφέντεψε το βιός μας
και το ντουφέκι κρέμαστο με το λαγούτο αντάμα
επάνω στον ψηλόν οντά κοντά στο εικονοστάσι
τί το φυλάμε τρεις γενιές της Λευτεριάς μας γκόλφι.
Και στο λαγούτο πέρασε τώρα χρυσά τα τέλια
τί κάθε βράδι σαν γυρνάς να λες κάνα τραγούδι
να φραίνεται η καρδούλα σου και να σε καμαρώνω.
Και το ντουφέκι τρεις βολές το χρόνο να το σκοίζεις
το βράδυ της Λαμπρής τη μια, τ' Αι-Βασιλείου την άλλη,
την τρίτη πα στο σύρραχο στ' άη-Λιός το πανηγύρι.
κι άλλη καμιά βολά μπορεί, κακοχρονιά τα φέρνει
όταν στο βαριοχείμωνο πλακώσουνε τα πούσια
κ' οι λύκοι ξεστρατίζουνε και μπαίνουν στα χωριά μας.

Άτιτλο Νίκου Γαλάζη

Σα σήμερα
Σαράντα χρόνια
Σαράντα μαχαιριές στην καρδιά
Να περπατάω στη σκιά σου
Συλλογισμένος.

4.8.84

Ψηφιδωτό Του Ιάσονα Ευαγγέλου

- Κοίταξα ένα τυφλό
κι έκανα μια -ανακατάταξη αξιών-.
Έβλεπα πολύ αστεία τα βλέφαρα
που πεταρίζαν άσκοπα για προστασία των ματιών,
και καθόλου αστείο το λευκό μπαστούνάκι
με την πιο μεγάλη σοφία και πείρα
απ' όλα τα μπαστούνια του κόσμου.
- Ήτανε σαν την άνοιξη.
Φορούσε ένα μακρύ φόρεμα -ως τη γη.
Κι όπως βηματίζε,
τα γυμνά άσπρα πόδια της
μπαινόβγαιναν χαριτωμένα
σαν ένα ζευγάρι περιστέρια.
- Για να πληγώνει πιο βαριά
δηλητηρίαζε την αιχμή του μίσους του.
Τη βουτούσε στην ευγένεια.
- Μα και τα μάτια είναι σαν τις πόρτες.
Όταν κλείνουν
άλλους αφήνουν μέσα —όποιους θέλουν—
κι άλλους απέξω.
- Ο πράκτορας του διαφήμιζε ένα εξωτικό ταξίδι,
βαθιά, στη ζούγκλα της Μελανησίας,
όπου ακόμα συναντάς φυλές ανθρωποφάγων
τους Παπούας.
Εκείνος σκέφτηκε πολύ και τέλος ρώτησε:
-γιατί να πάω τόσο μακριά να βρω ανθρωποφά-
γους-;
- Πολύ μ' εντυπωσίασε στην πρώτη γνωριμία.
Μα γρήγορα ήρθε η απογοήτευση.
Ήταν σαν το κατάστημα
που όλη την πρματέια του την έχει στη βιτρίνα.
Και μέσα είν' αδειανό.
- Μάτια παιδικά χαρούμενα
γαλάζια, καστανά και μαύρα.
Μέσω σε σας πάντα θα βλέπουμε
την απόσταση που μας χωρίζει
από την ευτυχία.
- Να σου εξηγήσω αγαπητέ
μοναχικό μου φίλε.
Η μοναξιά σου, δεν είν' όπως νομίζεις
συνάρτηση του ύψους σου
αλλά της υψηλοφροσύνης σου.
- Δε μου ήταν καθόλου συμπαθητική.
Ακόμα και το γιασεμί που φορούσε
μύριζε άσχημα.

- Πέταξα ένα σκουπίδι μ' ευκολία,
σ' ένα σωρό σκουπίδια (στο πεζοδρόμιο).
Πόσο πιο δύσκολο είναι —σκέφτηκα μετά—
να μη προσθέσεις κι εσύ βρωμιά
εκεί που υπάρχει,
απ' το να σεβαστείς μια καθαρότητα...
- Ξέρω ένα μαχαίρι
που κόβει τη γη σε κομμάτια:
τη γλώσσα (του κάθε λαού).
Ξέρω ένα νήμα
που ενώνει αυτά τα κομμάτια:
το λόγο (όλων των λαών).
- Σαν το μικρό μυρμήγκι
κουβαλώ ολοζωής ένα σπυρί καρπό
—μεγαλύτερο πολύ απ' το μπόι μου—
που όμως δεν το πάω στη φωλιά μου.
- Κάθε χρόνο την ίδια εποχή
τα ίδια πουλιά κελαϊδούν στα δέντρα
'Οχι καλέ μου ποιητή. Δεν είν' τα ίδια.
Πονάν κι αυτά, αρρωσταίνουνε, πεθαίνουν...
- Έγραφε κάτι ποιήματα σαν αυτό:
«Η δύση έμοιαζε σφαγείο
κι ο ήλιος ένας πετεινός»
με ξεφτισμένο το λοφίο
και μαδημένο του το φως.
Καλό, δε λέω.
'Ομως άλλα περίμενα εγώ απ' αυτόν.
- Γιατί δε στολίζεσαι λιγάκι;
Κάνε το για μας.
Ο Σαίξπηρ είπε πως
«το τριαντάφυλλο που στολίζεται για τον εαυτό
του
στολίζει και το περιβόλι».
Γιατί δε διορθώνεις την εμφάνισή σου;
Κάνετο για σένα.
Ο Αριστοτέλης είπε πως
«πάσα τέχνη, το προσλείπον της φύσεως αναπλη-
ροί»

Στον Κώστα Αβραάμ Γιώργη Κατσίμπα

Δεν έχεις παρά να διαλέξεις
ανάμεσα σε δύο λέξεις:
Θερποπίλες - Αλαμάνα
αδερφή σου και μάνα.

Θεσπικό δε σε θέλουν και Διάκο
οι μεγάλοι του γένους «απόντες».
Μα πήρες χαρτί και μολύβι
και γενναίο τους έδωκες τράκο.

Αστροναύτες
Του Αντώνη Κυριακόπουλου

Δεν είμαστε οι καλύτεροι, μηδέ οι πρώτοι
ονειροβάτες είμαστε, τραγουδιστές πιλότοι.
Οι χαρές σας
δεν μας ταιριάζουν —είναι
οι λύπες μας πολλές και ζούμε μόνοι.
Γράφουμε. Χιλιάδες χρόνια γράφουμε
λόγια πικρά του αγέρα — αυτό το πάθος
αυτή τη θάλασσα της δίψας μας να ποίμε.
Κάτι κρυφό που στην καρδιά μας νιώθουμε
απόμακρο πολύ, που μας πονεί
κι ωστόσο τ' αγαπούμε.

Δεν ξεγελιόμαστε. Μυστηριακά μας συγκινούν
τα λόγια τ' αζεδιάλυτα, που στον αγέρα
γράφονται με τ' άπαλό μουρμούρισμα τ' ανέ-
μου.

Μα όταν όλα πια σωπάσουν, τότε μοιάζει
η ψυχή μας περιστέρα.

Δεν είμαστε οι καλύτεροι, μηδέ οι πρώτοι
μεταλλωρύχοι είμαστε, αγωνιστές πιλότοι.

Δυο ποιήματα
Του Τάκη Νατσούλη

Όταν

Όταν
πάψουν οι άνθρωποι ν' αγαπούν,
τότε,
θ' απομακρύνεται ο ένας από τον άλλο,
δεν θ' ακολουθούν τη φωνή της καρδιάς τους
και η ανθρωπότητα,
θα χάσει το επίκεντρό της.

Αναμνήσεις

Έκλεισα τα μάτια μου
πνίγοντας την ανάμνηση
εκείνη που μ' αγκάλιαζε κάθε στιγμή.
Το σκούνημά της με συνέφερε.
Κρεμάστηκε πάνω μου
και μου χάιδευε τους μυς της πλάτης μου.
Η μυρουδιά του κορμιού της
με συντάραξε,
μ' ερέθιζε.
Αγκάλιασα το κορμί της
σαν μέσα
από το σκόπεφτρο μιας κάμερας...

.....

Μόνο...
Έλπας Σπηλιωτοπούλου

Τον όλεθρο σχεδιάζουν
οι δυνατοί του κόσμου,
με πέρσιγκ και με κρουζ
κι αναπολώ την εποχή
που ζούσε ο Τουκούζ.
Μιαν εποχή γλεντιού
καν-καν και καμπαρέ
κ' ήτανε λέξεις άγνωστες
-πάρκιγκ- και -ρετιρέ-.
Τώρα βόγγοι ακούγονται
αντί χαράς τραγούδια
και λαχταρά κάθε ψυχή,
κάποιος τρελός
μη κάνει την αρχή
και γίνουμ' αγγελούδια...
Το περιστέρι τ' άμοιρο
παλεύει να γλυτώσει...
Αγάπης μόνο ένας θεός
αν θέλει, θα μας σώσει...

Αγρότης

Μιχάλη Μπάκολη

Αγρότης και σκαφτιάς θέλω να γίνω.
- Ούτε κομμάτι γης νεκρό να μην αφήνω,
να τηνε σκάβω με αγάπη και μεράκι
να στάζει ο ιδρωτας σταγόνες με χρυσάφι...
Κι αυτή η βλογημένη γη με τη σειρά της
να μου γεννοβολάει με την καρδιά της...
Σπόρους γεννήματα να σπέρνω,
κι απ' την αγκάλη της καρπούς θε να τρυγώ.
Κι όμως, κανείς δε μ' έμαθε αδερφέ μου
να τη δουλεύω να την αγαπώ!...

Οι λάμπες του δρόμου
άναψαν μία - μία
και τ' αυτοκίνητα
προχωρούσαν σχεδόν κολλητά,
προφυλαχτήρα - με προφυλαχτήρα
παραδομένα
σ' ένα μανιακό αγώνα θέσης.
Όλα τέλειωσαν
σαν να μην υπήρξαν ποτέ...

.....
Ένα φως χάθηκε.
Τώρα,
θα με φωτίζει πάλι
το δικό σου το φως.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΡΑΝΙΝΩΝ

Στο Σπύρο Μουσελίμη
(τον αγωνιστή ποιητή)

Της Άννας Μπουρατζή - Θώδα

Με την πένα σπαθί
και το πνεύμα σου σμίλη,
άπλωσες ρίζες στην Ήπειρο και την αγκάλιασες
Σουλιώτη πλάτανε Ειρηνοφόρε!
Γνώρισες την ανδρεία των βράχων
και της Αντίστασης το μεσουράνημα,
όταν μ' άρματα και θούρια
έσμιζες τα κοντάρια σου με την ορμή τους
την ποίηση των δέντρων
την προφητεία του στοχασμού
καθώς η οδύνη
γινόταν ρομφαία, αλέτρι, και γέφυρα
να φτάσεις στο βωμό της γνώσης νικητής
και να κλέψεις το σπόρο τον άχραντο
για τις αυριανές λειτουργίες των ονείρων.
Παλικάρι!
Άστραμα και σεισμός
η αλήθεια του λόγου σου,
με της δικαιοσύνης τον ήλιο μπροστάρη.
Και σπάνια πύργοι τα μάτια σου,
να κατοικούν αηδόνια σ' ακροποταμιές,
χτίστες κι ελπίδες
σ' αυτή την ψυχή τη γλαυκή
που κατακόκκινα γαρούφαλα
ήταν ταμένα στην πορεία της.
Η στράτα σου καταρράχτης φωτιάς
με θεόρατες διακλαδώσεις
και πάντα θρύλοι και μνήμες
με στρατιές κυνηγούσαν τις νύχτες σου
και ζήτηγαν να ζωντανέψουν.
να βρούν στη ρούγα της ζωής το πρόσωπό τους.
Και σύ φλέβα του λαού το λυγμό,
με μόχθο, με βιβλία κι οράματα,
έφερες στη γενιά μας
των προγόνων τη σκέψη
και των αετών την αντίληψη.
Κίονας και χρησμός, ογδόντα οχτώ χρονών,
Σουλιώτης βράχος!
Αδιάβλητος και λαγαρός
στους πανούργους καιρούς που περπάτησες,
λυράρης και πλάστης,
αντάρτης και Σύμβολο.

Στο «νεκρό ποιητή»
Τάσο Σπυρόπουλο
Σπύρου Πάντζα

Θυμάσαι Τάσο στη Γυάρο;
Αγαπούσες μια κοπέλα
και καθόσουν πλάι-πλάι
κουβεντιάζοντας μαζί της.
Δεν τη βιάζες να σου μιλάει
σου μιλούσε γιατί το 'θελε.

Ταλέντο «Ueber Alles»
Πάνου Κουρή

Ταλέντα
Πολλά ταλέντα
με ταλέντο για την καλοπέραση
ταλέντο UEBER ALLES

Μ' «ΑΥΤΟ ΤΟ ΧΩΜΑ...»
μπήκαμε
στο εναρκτήριο ΣΟΟΥ
της «Ολυμπιάδας» του 1984
Το ξεπλύναμε
από το αίμα των αγωνιστών
το συνεφέραμε όπως όπως
και καμαρωτοί
μπήκαμε πρώτοι
στη φιάστα των αφεντικών!
Τ' αφεντικά πληρώνουν άλλωστε
κάθε λογιά ταλέντα κι επιδόσεις:
Από δω οι πυρηνικοί
με κατοχυρωμένα δικαιώματα (COPYRIGHT)
στα νέα
οπλικά συστήματα, πειρηνικές γομώσεις.
Από κει οι φυσικομαθηματικοί
με τους υπολογιστές ακρίβειας (COMPUTERS)
για την αλάνθαστη σκόπευση.
Πιο πέρα οι καλλιτέχνες
που ζητάν και παν
εθελοντές
στη Νικαράγουα, στο BIETNAM

Ταλέντα
Πολλά ταλέντα
με ταλέντο για την καλοπέραση
ταλέντο UEBER ALLES!

Αν έβλεπες Τάσο
πως σε κοίταζαν όλοι-
οι «σύντροφοί» σου!
Λες και θέλανε να σε καταβροχθίσουν.
Θέλουμε πολύ ακόμα
για ν' ανθρωπέψουμε Τάσο.
Εσύ απογοητεύτηκες απ' όλα
κι έφυγες γρήγορα για πάντα!
Όμως εγώ κάθομ' ακόμα εδώ
ν' αγωνιστώ για ν' ανθρωπέψουμε,
ν' ανθρωπέψουν οι «συντρόφοι» μας
να μη ξανάρθει ο φασισμός.
Γιαυτό κάθομ' εδώ
σύντροφε Τάσο ποιητή.
Πιστεύω πως κι εσύ
αν άντεχες να μείνεις
θα 'σουν μαζί μου,
γιατ' ήσουν αγνός αγωνιστής
σύντροφε Τάσο χαίρει!

Μικρά τιμητικά αφιερώματα

Από την Εθνική Αντίσταση

Για τον Πελοπίδα και τ' αδέρφια του

Τι να πούμε για τόσες και τόσες φτωχές αλλά και πλούσιες οικογένειες που ξεκληρίστηκαν στο μεγάλο εκείνο απελευθερωτικό αγώνα του λαού μας, για την σκέρια λευτεριά τους. Ένα μέγα παράδειγμα διπλής τιμής είναι και η αρχοντοκρατική φαμίλια του καπετάν Πελοπίδα (Παντελή Λιάσκου) πρωτοκαλίκਾਰου του Άρη. Τέσσερα αδέρφια, από το Λουτράκι. Θυσιάστηκαν και τα 4 στον αγώνα του 1940-45. Πρώτος ο Βασίλης, εκτελέστηκε από τους καταχτητές στην Πέρα - Χώρα Αττικής. Δεύτερος ο Πέτρος, εκτελέστηκε με άλλους πατριώτες αγωνιστές στο Κούρναβο. Τρίτη η Μαρίνα, πιάστηκε και ντουφεκίστηκε από τους Ούννους στο Λυγουριό. Και τέταρτος, ο εξαιρετος πρωταγέρτης και καπετάνιος, πιστός σύντροφος και δεξί χέρι του Βελουχιώτη, ο Παντελής (Πελοπίδας) που έπεσε αργότερα...

Αυτές οι θαυμάσιες και ηρωικές μορφές, απαρητήθηκαν μεγάλες πατρικές περιουσίες και κάθε καλοκέρραση, και θυσίασαν τα νιάτα τους, την ωραία ζωή τους, για το λαό, τη λευτεριά, την πατρίδα, για μας, για το μέλλον. Όποιος θυμήθηκε και δάκρυσε και τίμησε ποτέ αυτά τ' αδέρφια, ας νιώθει μίαν υπέρτατη περφόνια. Η κάθε εθνική τιμή και δόξα τους αξίζει.

Λ. Μάλαμας

Δυο αφιερώσεις Του Κώστα Θεοφίλου Στην Ηλέκτρα

Εσύ δεν πέθανες ποτέ
μα ζεις ανάμεσά μας
παντίερα εσύ της λευτεριάς
τρανή αναστεμιά μας.

Εκεί που σε βσάνιζαν
μες στο κελί τ' ανήλιο
μαζί με σένα σκότωσαν
το δίκιο και τον ήλιο.

Μα ο λαός γιγάντωσε
το πείσμα την οργή του
και στους αγώνες σ' έκανε
σύμβολο στη ζωή του.

Στο Βάσο Παπαγιώργη

Αετόπτερος στην πάλη του
αντάρτης στον αγώνα,
ρυτιδιασμένο μέτωπο, καθαρίο,
χέρι ροζιάρικο, χέρι σπαθί,
καρδιά τρανή, φωνή λαού
και στην ιδέα φως, κολώνα.

Δυο ποιήματα Του Τίνου Αλασάκη

Ο Κήπος

Ο άνεμος θωπεύει τα φύλλα της ροδιάς
φλερτάρει τις ανθισμένες τριανταφυλλιές
κρύβεται μέσα στο δασύ αγιόκλημα.
Είναι η ώρα που ο κήπος ζει
τη μυστική ζωή του.

Τα μυρμήγκια πηγαινοέρχονται ακούραστα
στο φρέσκο χώμα
ανεβαίνουν στους τρυφερούς βλαστούς
περνούν στις παλάμες μου
μετρούν τους σφυγμούς μου.

Το καλοκαίρι έχει ωριμάσει
το φθινόπωρο κρούει τη θύρα μας.

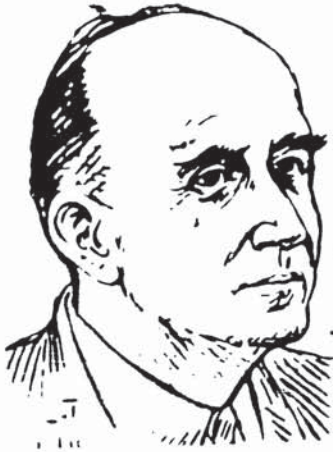

Πρωινή γυναίκα

Ποιός άνεμος ονείρου σ' έφερε
πρωί-πρωί στο δρόμο μου
ωραία γυναίκα;

Έτσι που η «καλημέρα» σου
με ξάφνιασε,
αχτίδα ζεστασιάς ο ήχος της
στο ριγηλό κορμί μου·
θάμπος στα μάτια μου εκείνο
το κόκκινο χαμόγελο,
και η ματιά σου
ακτίνα λήξερ
στην καρδιά μου...

Με την ευκαιρία
των 40 χρόνων

Από τη ζωή και τη δράση του Γιώργου Κοτζιούλα

Προσωπικές αναμνήσεις
του Γιάννη Παπανικολάου
Αξ/κού της Εθνικής Αντίστασης

Το καλοκαίρι του 1931, ο νεαρός φιλόλογος Γ. Κοτζιούλας, μόλις 22 χρονών, κυκλοφόρησε την κριτική του «Ο Στρατής Μυριβήλης κι η πολεμική λογοτεχνία». Μέσα στις 61 σελίδες εκείνης της προσούρας βρίσκει τις πιο κατάλληλες σκληρές φράσεις, να δείξει τη φρίκη και τις συμφορές του πολέμου, αλλά και τις πιο τρυφερές λέξεις για τη ζωή και την ανάγκη να επικρατήσει η Ειρήνη. Είναι ένα ντοκουμέντο που διατηρεί όλη την επικαιρότητα στις προσπάθειες των δυνάμεων της Ειρήνης που μάχονται σήμερα στον πλανήτη μας να γλυτώσουμε από τον πυρηνικό αφανισμό.

Και θα έλεγα πως ο Κοτζιούλας κι αν δεν είχε δώσει τίποτε άλλο, παρά ετούτη και μόνο την κριτική, θα περνούσε σίγουρα στην κορυφή της πνευματικής ιεραρχίας της χώρας μας.

Στην τελευταία σελίδα της κριτικής του γράφει:

«Ήταν καιρός πια ν' ακουστούν κ' οι φωνές οι καθαρές των ανθρωπιστών, που μαζί με τις άλλες ενέργειες, υπάρχει ελπίδα να ξαναοδηγήσουν σε ίσιο δρόμο την ανθρωπότητα την παραστρατημένη. Το περίφημο «ζήν επικινδύνως» που επικαλούνται ακόμα μερικοί θερμώιμοι φιλοπόλεμοι, δεν καταλαβαίνουν με πόση θλιβερή ειρωνεία, αντηχεί μέσα στη φτώχεια και στην κακομοιριά της εποχής μας.»

Εκεί όμως που ξεχωρίζει και στέκεται πολλά μπόια ψηλότερα από πολλούς άλλους, ο λαϊκός ποιητής, ο μύστωρας του λόγου, ο υπεύθυνος πατριώτης και σεμνός άνθρωπος Κοτζιούλας, είναι η συμμετοχή και προσφορά του στο Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο, το ΕΑΜ.

Από συμμαθητές στο Δημοτικό, στην Πλατανούσα και στο Σχολαρχείο Καλεντζίου με σχολάρχη το Ρεπετά, τον υποδέχτηκα ύστερ' από χρόνια νεαρό διπλωματούχο φιλόλογο στο 1ο Σύνταγμα Πεζικού στην Αθήνα, όπου χρειάστηκε να υπηρετήσει τη θητεία του, από αναβολή. Ζήτησα τη μεσολάβηση του ανθ/γού Γιώργου Μπουραντζή να τον στείλει στον 5ο Λόχο. Του ανέθεσα να γράφει την ημερήσια Διαταγή του Συν/τος και έμεινε έτσι τις άλλες ώρες λύτερος να πηγαίνει στις Βιβλιοθήκες και στις διορθώσεις σε εκδοτικούς οίκους, που κυριολεκτικά τον εκμεταλλεύονταν απάνθρωπα και εξευτελιστικά.

Αργότερα τον επισκεπτόμουν στο Σανατόριο της Πάρνηθας, ήμουν κοντά του μαζί με άλλους φίλους του, σε όλες σχεδόν τις δύσκολες καταστάσεις που περνούσε από το συνεχή διωγμό της Ασφάλειας και την έλλειψη στοιχειώδων μέσων διαβίωσής του.

Η αφοσίωσή μου αυτή, οφείλονταν στην έντονη ακτινοβολία που ασκούσε ο ποιητής, στις προσωπικές μου αναζητήσεις, προβληματισμούς και προσανατολισμούς μου. Έμοιαζα, αν μπορού να το εκφραστώ έτσι, σαν πεταλούδα που στριφογυρίζει κοντά στον εκτυφλωτικό προβολέα.

* *

Αλλά, ο ρόλος μας άλλαξε στα μαύρα χρόνια της Κατοχής. Είχε προηγηθεί ενεργά στο ΕΑΜ. Με υποδέχτηκε εκείνος, τον Οκτώβρη 1942 στην Πλατανούσα. Δούλωσε κιόλας τους πρώτους στίχους, προσκλητήριο ξεσηκωμού του σκλαβωμένου λαού μας.

Τότι έφτασε και ο διορισμός του σαν καθηγητής στη Ζωσιμαία των Γιαννίνων. Ο Κοτζιούλας σημιώνει την πρώτη αντιστασιακή του πράξη, χωρίς διαταγμό.

- Να επιστραφεί -έπι- ο διορισμός, μου στους αρμόδιους. Δεν τον αποδέχομαι. Όλα τα χρόνια με κινηγούσαν. Δεν μού 'διναν τη δυνατότητα να διδάξω στη νεολαία μας. Τώρα είναι αργά. Ο λαός μας, δημιούργησε γυμνάσιο για μικρούς και μεγάλους, το ΕΑΜ. Εκεί μέσα, σ' αυτό το θαυμάσιο λαϊκό

δημιούργημα μπορώ τώρα ν' ασκήσω το επαγγελματικό και πατριωτικό μου χρέος, όπως, άλλωστε, το κάνουν όλοι οι απλοί άνθρωποι.»

Ο ποιητής γίνεται ο πνευματικός συμπαραστάτης και διαφωτιστής του λαού. Είναι παντού. Τον ενθαρρύνει και τον καθοδηγεί για το επιταχτικό χρέος της μεγάλης στιγμής.

Την Πρωτοχρονιά του 1943 πέρασε από την Πλατανούσα το πρώτο αντάρτικο τμήμα του ΕΛΑΣ με αρχηγό τον ανθυπομοίραρχο Φάνη Τσάκα. Ο Κοτζιούλας είναι αφάνταστα συγκλονισμένος. Και καταγράφει την πρώτη εντύπωσή του με ένταση σεισμικής δόνησης.

*«Τρεμούλα μ' έπιασε ιερή κι έσφιξε η γνώμη αντρίκια
την κλεφτουριά θυμήθηκα κι όλα τ' αρματολίκια».*

Ακολουθεί το τμήμα Τσάκα σε περιοδεία στα χωριά βορειοδυτικά των Τζουμέρκων. Ας σταματήσουμε για λίγο στο μεγαλοχώρι Άγναντα. Χτυπάνε οι καμπάνες. Γεμίζει η πάνω πλατεία από μικρούς και μεγάλους να ιδούν και ν' ακούσουν τους αντάρτες. Μιλάνε οι αρχηγοί. Σε μια στιγμή ο αδελφός του Φάνη, ο Νίκος Τσάκας, δικηγόρος, καλεί τον Κοτζιούλα να πει κι εκείνος δύο λόγια. Ο Κοτζιούλας ξαφνιάζεται. Δεν πιστεύει πως είναι λεύτερος. Νιώθει καταπιεσμένος αφορητά, από το πρόσφατο αστυνομικό καθεστώς, απ' τη συμπεριφορά της μεταξικής διχτατορίας. Προχωρεί μερικά βήματα, ρίχνει μια ματιά γύρω - γύρω στους αντάρτες, σαν αξιωματικός που κάνει επιθεώρηση στο τμήμα του, κι άρχισε το λόγο του έτσι, περίπου:

- «... Τώρα που έχω γύρω μου τους αντάρτες ... δεν φοβάμαι τους χωροφύλακες και τους χαφιέδες... μπορώ να σας πω πατριώτες...» Και ξέσπασε σ' ένα πατριωτικό κήρυγμα που μας έκανε όλους να δακρύσουμε!...

Στις 31 Μάρτη 1943, το Αρχηγείο Ανταρτών Ανατολικής Ηπείρου, μου ανέθεσε τη στρατιωτική διοίκηση του II Υπαρχηγείου, στα Πέντε Πηγάδια των Γιαννίνων. Στην τριμελή διοίκηση ορίστηκαν, ο καπετάνιος Γάκης Σπίρος από το χωριό Πεστά και πολιτικός καθοδηγητής του ΕΑΜ ο Γιώργος Κοτζιούλας. Να, που ο ποιητής μας επίσημα ανέλαβε διοίκηση σε τμήμα του ΕΛΑΣ.

Πήγαμε στα Πέντε Πηγάδια. Είναι περίπου 90 αντάρτες (Γρατσουναίοι - Μπουντούρηδες, Νικόλα Γιώργος κ.λπ.) που αποκόπηκαν από τον ΕΔΕΣ, πήρανε από τη Γεωργική Σχολή Γιαννίνων 95 αγελάδες, 300 πρόβατα και 15 άλογα για λογαριασμό του ΕΛΑΣ. Προορίζονταν, ν' ανταλλάγουν στα χωριά με γεννήματα. Θα δημιουργούσαμε έτσι μικρές αποθήκες τροφίμων για την τροφοδοσία των νεοσύλλεκτων ανταρτών που εκγυμνάζονταν στοιχειώδικο, πριν αντιπαραταχτούν, να χτυπήσουν τον εχθρό.

Ένα αποκαλυπτικό ποίημα του Κοτζιούλα

Στις παραμονές του Πάσχα 1943, μαζευτήκαμε κοντά στο χωριό Μπουράτσα. Έστειλα το τμήμα Καρρά στα Κατσανοχώρια να επισκευάσουν τα παπούτσια τους, να εφοδιαστούν με καμιά κουβέρτα και να συνδεθούν με την μικρή ελαστική ομάδα του Βορρά στο μοναστήρι, στα Πλαίσια. Τους άλλους, τους Γρατσουναίους και λοιπούς, τους συγκέντρωσα στη Μπουράτσα. Μαζεύτηκαν περισσότεροι από 50, για πρώτη φορά.

Η προθυμία τους έχει την εξήγησή της:

Είχα ανακοινώσει απ' την προηγούμενη στους αρχηγούς τους, πως, τάχα, το αρχηγείο των ανταρτών διέταξε να τους μοιράσω 25 αρνιά για το Πάσχα, κι αναλογία: ένα αρνί σε κάθε πέντε άτομα. Αυτό το έκανα με την ελπίδα να σώσω τα υπόλοιπα πρόβατα και τις αγελάδες της οργάνωσης που έβλεπα να εξαφανίζονται και σε μια προσπάθεια να πάρω, επί τέλους, την περιουσία απ' τα χέρια τους.

Νομίζω πως η ενέργεια ήταν σωστή, είχε θετικά αποτελέσματα. Χάρηκαν όλοι για το ενδιαφέρον της Διοίκησης.

Στο τέλος της μοιρασιάς, ο Αλέξης Μπουντούρης, βλέποντας πως ο ποιητής δεν κρατούσε όπλο, μόνο αυτός απ' όλους μας, τον πλησίασε, έβγαλε το δικό του πιστόλι (εκείνος κρατούσε και αραβίδα), το κρέμασε στο ζωστήρα του Κοτζιούλα και είπε:

— Δε μπορείς να είσαι αντάρτης δίχως όπλο. Πάρε το δικό μου. Αλλά δεν θα το πάρεις απλήρωτο. Θα μας γράψεις τώρα, αμέσως ένα ποίημα...

Ο Κοτζιούλας ξαφνιάστηκε, κοκκίνισε σαν μικρό παιδί, χαϊδεψε λίγο το φονικό όργανο.

έκατσε παράμερα σε μια πέτρα και σε μιαν ώρα απάγγειλε κιόλας το ποίημά του. Όλοι χάρηκαν την απαγγελία. Μα ο ποιητής δεν έκανε τσιριμόνιες, δεν χαρίζονταν σε κανέναν. Κι εδώ στο ποίημα που ακολουθεί, έδωκε μιαν απ' τις ωραιότερες ζωγραφιές, για όσα γίνονταν σ' αυτή τη δύσκολη αποστολή μας.

Αντάρτες

Με κλέφτες έσμιξα κι εγώ, με χαραμήδες που βγαίνουν —σκιάχτρα ζωντανά— στις δημοσιές κι αρπάζουν χρήματα, περίσσιες φορεσιές από μαιραγορίτες κι άλλους μουστερηδες. Δεν ξέρω τι θα λεν για με οι πρωτεουσιάνοι σα μάθουν τα κατώματά μου στα στερνά, μά, όπως και νά 'ναι, πήρα δίπλα τα βουνά κι εδώ που βρίσκομαι κανένας δε με πιάνει. Βαρίζωστο φορά στη μέση μου κουμπούρι που δε λαθεύει από τίς έξη του καμιά και θά 'στρωνες με οαυτό κάμποσα κορμιά, ω Αλέξη, αν δεν το αποχωρίζοσαν, Μπουντούρη.

Μα ενώ δε μπόρειες δίχως άρματα να κάμεις ούτε ώρα (ακοίμητοι οι εχθροί παραφυλάν) όμως πεντάκαλος για φίλους που φιλάν, δε θέλησις να μείνει έτσι ο νέος βλαμης.

Του χάρισις, λοιπόν, την ίδια σου πιστόλα, φονιά των κυνηγών σου μ' όψη σκυθρωπή, που εγώ αφηφώντας τί ο κακόγλωσσος θα ειπεί σ' ίβαλα στην καρδιά, στην ποίησή μου κιόλα.

Πορεία Ανταρτών
έργο Αλβανού ζωγράφου

Η επιτροπή που επιμελήθηκε το έργο του Κοτζιούλα, έχει τοποθετήσει πρώτο ετούτο το ποίημα στον τόμο, γιατί το έκρινε απ' τα καλλίτερα. Δεν υποπτεύτηκε καθόλου τις πραγματικές συνθήκες, πρόσωπα και καταστάσεις που ζωγραφίζονται και λέγονται με τούτο το ποίημα —μάρτυρα μιας δραματικής περιόδου στά Ξεροβούνια.—

Είναι γερά δεμένος με την εργατιά, την αγροτιά, με τη φτωχολογιά. Αφουγκράζεται τους καημούς, την αδικία, την καταπίεση, την εκμετάλλευση και δίνει ολοκληρωμένες εικόνες σ' αυτά τα προβλήματα έτσι, που να τον αναγνωρίζεις πια, σαν έναν υπερώριμο πολιτικό.

Οι συνθήκες πάλης του λαού μέσα στο κλίμα που διαμορφώθηκε από την εμπνευσμένη διακήρυξη «Τι είναι και τι θέλει το ΕΑΜ» του Δημήτρη Γληνού, έκαμαν τον Κοτζιούλα να πιστέψει πως η αστική τάξη ξόφλησε οριστικά. Έβλεπε τις λαϊκές δυνάμεις να διαδέχονται το κατεστημένο.

Από την επίδραση αυτής της κατεύθυνσης εμπνεύστηκε το αποκαλυπτικό και πολύκροτο ποίημα «ΕΠΙΛΑΝΑΣΤΑΣΗ».

Το έγραψε τον Ιούνη 1943. Είμαι ο πρώτος που άκουσα τους στίχους από τον ίδιο τον ποιητή. Ενθουσιάστηκα, το αντέγραψα και το αποστήθισα. Στις αρχές Ιούλη σε μια σύσκεψη στελεχών της Νομαρχιακής Άρτας το απάγγειλε ο ίδιος.

Στους Σκιαδάδες, στο σπίτι του Χρ. Λαμπράκη πήγε να συναντήσει τον Άρη κι ως τότε να μπει στο σπίτι, έπιανε κουβέντα με τους Μαυροσκούφηδες.

Αλλά ας ακούσουμε τον ίδιο τον Κοτζιούλα πως σχολιάζει την υποδοχή του ποιήματός του:

— «Δεν αργήσαμε να πιάσουμε κουβέντα με τους Μαυροσκούφηδες μέσα στην ατμόσφαιρα της εξοικείωσης που επικρατούσε μεταξύ μας εκείνον τον καιρό. Απλοί άνθρωποι, με λίγες γνώσεις, δεν παρακολούθουν βέβαια φιλολογία για να με ξέρον. Αλλά δυο τρεις απ' αυτούς κάτι είχαν ακούσει για ένα ποίημά μου, το γνωστό από την αρχική του φράση «Που θα πάτε...», που θέλοντας να το κατηγορήσουν το διαφήμισαν αθελά τους οι Έδεσάτες.

Επειδή το ποίημα αυτό έχει κάποια ιστορία και σχετίζεται κάπως με το θέμα μας, δεν είναι άσκοπες λίγες εξηγήσεις.

Το είχα γράψει πριν δυο μήνες και το είχα απαγγείλει σε μια σύσκεψη πολιτικών στελεχών. =

Εξαιτίας του περιεχομένου του, που ήταν φλογερά επαναστατικό, αλλά και του εύληπτου στίχου του, του είδους ακόμα της στιχουργίας, παρατήρησα πως το κομμάτι αυτό είχε αρέσει και άρχισαν να μου το ζητούν από παντού. Χρειαζόμουν τουλάχιστον ένα τέταρτο να τ' αντιγράψω. Το χαρτί ήταν σπάνιο εκείνον καιρό, αλλά υποκύπτοντας στα παρακάλα, στην επιμονή των φιλοτέχνων συναγωνιστών θά 'χω κάμει ως το τέλος πάνω από πενήντα, ίσως εκατό αντίγραφα, που τα μοίραζα σε διάφορους. Αμφιβάλω όμως, αν σώζεται σήμερα κανένα, έπειτα απ' τα κνηνητά που πάθανε και με την έλλειψη του τσιγαρόχαρτου.

Και ο Κοτζιούλας συνεχίζει:

- Κάποιο απ' αυτά έπεσε στα χέρια ενός Εδσειτή, νομίζω της χωροφυλακής. Το πήραν και φαντάστηκαν πως έπιασαν ένα σοβαρό ντοκουμέντο που έδειχνε ότι την επαναστατική έμπνευση ενός ποιητή, αλλά τους απότερους σκοπούς των ανταρτών του ΕΛΑΣ. Έβγαλαν λοιπόν στη γραφομηχανή σ' εκατοντάδες αντίγραφα το ποίημά μου και το κοινοποιούσαν με αύξοντα αριθμό, σαν έγγραφο, στους αντάρτικους σχηματισμούς των και τις επιτροπές -Εθνικού Αγώνος- στα χωριά, να το τοιχοκολλήσουν. Ένα απ' αυτά βρήκα κι εγώ στη Χόσεψη, στην πόρτα της εκκλησιάς. Το είχαν για να το διαβάσουν οι πιστοί. Συνοδευόταν και με μια απερίγραπτη ανάλυση -επίκριση που είχε την υπογραφή κάποιου άμουσου ίλαρχου, απ' το αρχηγείο- Εθνικών Ομάδων- Τζουμέρκων.

Δε μπορούσε, βέβαια, ν' αφήσω τον εαυτό μου εκτεθειμένο σ' αυτόν το διασυρμό και βιάστηκα να κάμω μια ανασκευή, με τον τίτλο -Απάντηση σε καλοθελητή-. Την είχα κιόλας έτοιμη μαζί μου όταν ανέβηκα εκείνο το βράδυ στους Σκιαδάδες. =

Μα εκείνο το ποίημα είχε και άλλες προεκτάσεις.

Τον Αύγουστο 1943, στα Άγναντα έγιναν συζητήσεις για ενότητα (Άρης - Ζέρβας - Άγγλοι). Στις 10 Οκτώβρη, 2 μήνες αργότερα έγινε εμφύλια σύγκρουση του ΕΔΕΣ-ΕΛΑΣ στην περιοχή Τζουμέρκων, την ίδια εποχή που οι Γερμανοί ενεργούσαν εκτεταμένες εκκαθαριστικές επιχειρήσεις. Ο Κοτζιούλας βρισκόταν στο σπίτι του, στην Πλατανούσα, κρυμμένος στις δάφνες. Εκεί, τον Νοέμβρη 1943 έφτασε ένα τμήμα από το Ανώγι, με τον καπετάνιο Αλίμονο, που είχε το αντίγραφο του ποιήματος, να πιάσει τον -αδιόρθωτο- ποιητή. Δεν τον βρήκε. Έκαψε όσα χειρόγραφα και βιβλία δεν είχαν κρυφτεί. Και στην έκκληχη Βαγγελιώ Κοτζιούλα (μάννα του Γιώργου) που ρώτησε γιατί το κάνει αυτό, ο Αλίμονος δήλωσε:

- Όσοι τέλειωσαν τη δεύτερη δημοτικού και πάνω, θέλουν κόψιμο τα κεφάλια... Αυτοί χαλάνε το κράτος. =

Και την ίδια μέρα ο ποιητής, σαν κινηγημένο πουλί από γεράκι, ρίχτηκε στον Άραχο, σώθηκε από πνιγμό, κι έφτασε άλλη μια φορά στις φτερούγες της προστασίας του Άρη, πάλι στους Σκιαδάδες. Και έλεγε σε μένα για τον -Καλοθελητή-, το πως τ' ανάφερε στον Άρη:

- Πριν φύγω, βίλησα να του δείξω εκείνη την απάντησή μου στον Εδσειτή. Ανήκοντας πια στην οργάνωση, ενεργώντας για λογαριασμό της, δε μπορούσα να κάνω του κεφαλιού μου σαν πρώτα. Η μεραρχία μου ήταν πολύ μακριά, για να της ζητήσω τη γνώμη, κι έτσι προτιμούσα να πάρω την έγκριση απ' τον ίδιο τον Άρη... =

Ο ποιητής μας, με την προσωπική του συμμετοχή στον ΕΛΑΣ, με τους στίχους, τους πατριωτικούς λόγους, ξεσήκωνε λαό για τη χιλιάρκιβη τη λεφτεριά. Με το συγκρότημα της Λαϊκής Σκηνης, και με τα έργα που εμνέονταν κι έγραφε εκεί, μπήκε στις καρδιές όλων των απλών ανθρώπων και τους έδειξε με καθαρές κουβέντες, το δρόμο για τον αληθινό πολιτισμό.

Όσο απομακρυνόμαστε από την αντιστασιακή εποποιία τόσο φανερώνεται το μεγαλείο της και αναγνωρίζεται ευρύτερα, σαν «Εθνικό και Λαϊκό Κεφάλαιο, σαν σταθμός ιστορικής αναφοράς στη μνήμη του λαού, σαν ανεξάντλητη πηγή, για επίκαιρα διδάγματα, αναγκαία στη σημερινή πάλη του λαού και της νεολαίας.

Σ' αυτό το κεφάλαιο, χωρίς υπερβολή έχει το μεράδι του και ο ποιητής που αναφερόμαστε.

Πιστεύω πως ο Κοτζιούλας, δεν θα ήθελε κανένα του ποίημα ή γραφτό, υψηλότερο και καλύτερο από τη συμμετοχή του στον ΕΛΑΣ και το ΕΑΜ.

Γιάννης Παπανικολάου

Στο περιθώριο της ιστορίας
Θύμησες από το Κίνημα
της Μέσης Ανατολής

Οι τύχες της χώρας μας, κρίνονταν πάντα ως τώρα, έξω από τα σύνορα της πατρίδας μας. Έτσι, και το μεγαλειωδέστερο μετά το 1821 Απελευθερωτικό Κίνημα του Λαού μας! Κρίθηκε η τύχη του, έξω από τον τόπο μας. Ερήμην του λαού και των θυσιών του. Μακριά από τα όπλα που καταχτούσαμε με το αίμα μας, πέρα από τη φυσική επαναστατική μας ηγεσία. Πίσω από τις πλάτες μας, πολιτικοί «ηγέτες» ξόανα, κοντόφθαλμοι, άμυαλοι, απελέκητοι, του τύπου Σιάντου - Ιωαννίδη - Ρούσου - Πορφυρογένη - Μπαρτζιώτα - Παρτσαλίδη, μας έδωσαν με Συμφωνίες αυθαίρετες και μας πουλήσανε στους προαιώνιους εχθρούς μας Άγγλους, από την άνοιξη του 1943.

Μα τα στρατευμένα παιδιά του λαού, κι εκεί στη Μέση Ανατολή, είχανε με το κήρυγμα του Γληνού οργανωθεί, στο ΕΑΜ. Πίστευαν στη λεύτερη κι ανεξάρτητη καινούργια μεταπελευθερωτική Ελλάδα. Ήταν δοσμένα πνευματικά και ψυχικά σ' αυτά τα ιδανικά.

Στρατός ξηράς και ναυτικό, 23 ολάκερες χιλιάδες. Ένα μεγάλο πατριωτικό Κίνημα, το χτύπησαν θανάσιμα και το διέλυσαν οι Άγγλοι Τόρρυδες με τους μοναρχικούς γραικύλους. Τους έκλεισαν σε βασανιστικά στρατόπεδα, όπως π.χ. του Ντεκαμερέ, της Ελ-Τάμπα, της Ερυθραίας κ.λπ.

Μα έβλεπαν τα παλικάρια εκείνα τους νεκροθάφτες του Κινήματος από πολύ νωρίς· και δεν παραδέχονταν τις άθλιες και καταθόνιες διαπραγματεύσεις και συμφωνίες. Και ποιός αλήθεια τίμιος πατριώτης θ' ανέχονταν το παζάρεμα και το ξεπούλημα της εθνικής του λευτεριάς και ανεξαρτησίας;

Ένας από τους σεμνούς και αφανείς ήρωες εκείνων των αγώνων, ήταν και ο Νίκος Θ. Καλογιάννης από την Αλόνησο, που έστειλε στο «Ελ. Πνεύμα» και τις παρακάτω φωτογραφίες του. Ιδού τι γράφει πίσω από αυτή που είναι μες στα σύρματα κλεισμένος:

«Σήμερα, στις 6 Ιούλη 1943, τα κοράκια έκαναν μια επίθεση στα παιδιά του ελληνικού λαού. Μας έκλεισαν στο συρματοπλέγμα... και πίστεψαν πως μας νίκησαν. Μα πώς; Πιστεύουν πως θα μπορέσουν εύκολα να συνεχίσουν το προδοτικό τους έργο. Όμως η πίστη μας στον Αγώνα του ΕΑΜ για τη Λευτεριά είναι γραμμένη στα πρόσωπα όλων μας...»

Νικ. Καλογιάννης 30.1.44

Και πίσω από μιαν άλλη φωτογραφία γράφει:

«Είμαστε αγαπημένοι. Γιορτάζουμε τα Χριστούγεννα του 1943. Μα ούτε στιγμή δεν ξεχνούμε το σκλαβωμένο λαό στην πατρίδα μας. Αγωνιζόμαστε, μαχόμαστε μαζί του, για τον ίδιο μεγάλο σκοπό...»

Αυτός ήταν και είναι ο απλός ο αγνός, ο τίμιος, ο μεγαλόψυχος κι ωραίος λαός μας! Αγαπίστε τον, τιμηστε τον, δοξάστε τον!

Α.Μ.

Παλικάρια του ελληνικού στρατού
 στο Κίνημα της Μέσης Ανατολής
 Από δεξιά ο Ν. Καλογιάννης

Πίσω από τα Σύρματα

Χριστούγεννα 1943 στην Τρίπολη
του Λιβάνου

Από το 8ο τάγμα της ΑΣΟ. Αριστερά
ο υπεύθυνος Ρούσος Τσιγκουνάκης,
και στη μέση ο Ν. Καλογιάννης

Στοιχεία από το ΕΑΜ Νέων Εργαζο- μένων στα Γιάννινα το 1942

Έχουμε ξαναγράψει στο 51 τεύχος για τους πρωτοπόρους Εκονίτες αγωνιστές που πιάστηκαν από τους Ιταλούς με προέσοδα στα Γιάννινα το Μάη του 1942 και πέρασαν στρατοδικείο στο Αργίνιο. Ήταν μια ομάδα γυμνασίου της ΣΤ' τάξης που είχε οργανωθεί μυστικά και όρισε στο ΕΑΜ Νέων. Από αυτούς δεν είχαμε αναφερθεί ιδιαίτερα στον Γιάννη Τσιοκώνα, τον Άρη Σαμοθρακιώτη, το Σωτήρη Μαυρομάτη και τον Βαγγέλη Πακανίκο από την Πρέβεζα. Ο πρώτος πέθανε σε στρατόπεδο της Γερμανίας.

Μα εκείνοι που είχαν σκληρότερη μοίρα και βαρύτερες περιπέτειες ήταν ορισμένοι γιαννιώτες μεγαλύτερης ηλικίας που τους είχε οργανώσει ο Μενέλαος Πίτρου στο ΕΑΜ Νέων Εργαζομένων. Πρώτος που βασανίστηκε πολύ και κέρασε των παθών του τον τάραχο, ήταν ο Γιάννης Ζούλας που ζει από τον καιρό της Κατοχής στην Οστράβα της Τσεχοσλοβακίας. Οι άλλοι ήταν: ο Ι. Χριστογιώργος, Ο Β. Μκεκιάρης, ο Θ. Μκεκιάρης, ο Γ. Μκακρίτσας, ο Γ. Πακατριανταφύλλου, ή Μέλης, ο Γ. Σαρατσής ή Πρέβεζας και οι Τάκης Χαρίτων και Α. Παπαδόπουλος (σκουδάστης).

Όλοι αυτοί οι πρωτοπόροι αγωνιστές μαζί και με τον Τάκη Σωτηριάδη αφού κρατήθηκαν στις φυλακές του Παντοκράτορα, και καταδικάστηκαν στο Αργίνιο, μεταφέρθηκαν στις φυλακές του Σολμόνα στη Β. Ιταλία, πλην του αείμνηστου Ακόστολου Μπίτη που ήταν αρχηγός της ομάδας και καταδικάστηκε σε θάνατο και του Μήτσου Κολίδα (σκουδάστης) που διέφυγε. Ως κρατούμενοι έμειναν και στις φυλακές Μεσαλογγιού 4 περίπου μήνες. Ήταν και μερικοί που αθωώθηκαν, αλλά κι αυτοί οδηγήθηκαν σαν όμηροι στην Ιταλία. Ο δε Γιάννης Ζούλας κλείστηκε σ' ένα στρατόπεδο εκεί (ως πολύ επικίνδυνος) που ήταν πολλές προσωπικότητες Ιταλών δημοκρατών, όπως ο σημερινός πρόεδρος Περτίνι κ.α. Έπειτα όλοι μεταφέρθηκαν σε χιλιερικά στρατόπεδα, κι ο Ζούλας βρέθηκε κατόπι και σε φυλα-

κη της Γιουγκοσλαβίας.

Αυτά τα λίγα σαν συμπληρωματικά στοιχεία, για την ιστορία των πρωταγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης στα Γιάννινα το 1942.

Α. Μάλαμας

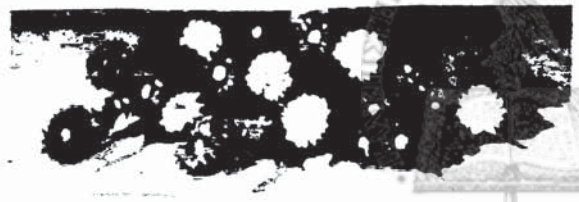
Νίτσα Παπακώστα (Μια αλησμόνητη αγωνίστρια)

Σαν Πούλια, ανάμεσα σ' άλλες αστεροφάνταστες ανταρτίνες, έλαμψε η νιότη κ' η ομορφιά της Νίτσας Παπακώστα κάποτε στον ουρανό των Τζουμέρκων. Πρωταγωνίστρια στο θεατρικό τμήμα Κοτζιούλα της 8ης Μεραρχίας του ΕΛΑΣ. Σπιθοβολούσανε τα μάτια της όνειρα κι οράματα κείνου του λαϊκού ξεσηκωμού, για τον καινούργιο κόσμο. Υπέροχη ψυχή και λεβεντιά, γιομάτη χάρη κι ομορφιά!

Έπειτα, σαν άπλωσε το '45 η ήττα, και η βία του νικητή τα μαύρα γερακίσια της φτερά, η Νίτσα βρέθηκε στην Αθήνα. Δούλεψε κι αγωνίστηκε πολύ... Μα είχε κι ατυχίες. Μετά τους κατατρεγμούς, η ανθρωποφάγα Αθήνα, τη συνέθλιβε... ως τη στερνή πνοή της.

Μια ύπαρξη με τον πλατανουσιώτικο αγέρα του βουνού, δεν άντεξε στη συμπληγαδοπνίχτρα πόλη. Πίστευε στα ιδεώδη του λαού. Πέρασε από την αγωνιστική ζωή σιμνά κι αθόρυβα, ενάρετη και μεγαλόκαρδη, κι έφυγε γύρω στα 60 της. Το λεύτερο αγέρι των Τζουμέρκων, ας τη νανουρίζει στον αιώνιο της ύπνο.

Α. Μάλαμας

Ένα Χρονικό του αγώνα Προδομένη αποστολή

Μια ακόμα μαρτυρία που δείχνει τον ύπουλο κι εχθρικό ρόλο των Άγγλων «σύμμαχων» ενάντια στο λαό μας και στην Εθνική Αντίστασή του, με τη φυγή των ναζιζόων το χινόπωρο του 1944.

Αφήγημα του Γιώργου Τσαλίκη

Θύ'χαν περάσει 5 μέρες που το νησί μας ήταν λεύτερο. Η Λήμνος όμως, λίγα μίλια κοντά μας, ακόμα τότε σκλαβωμένη.

Διόμιση χιλιάδες Γερμανοί βρίσκονταν εκεί, κι ετοιμαζαν την αποχώρησή τους, το δρόμο της επιστροφής, το δρόμο της ντροπής και του εξευτελισμού του άλλου «παντοδύναμου» στρατού του Χίτλερ.

Ωστόσο η Λέσβος ανησυχούσε για την τύχη της Λήμνου. Φοβόταν πως φεύγοντας οι ναζιζόες θα προκαλούσαν καταστροφές.

Η μια σύσκεψη ακολουθούσε την άλλη από μεριάς αντιστασιακών μας, κ' η απόφαση πάρθηκε ομόφωνη.

Πρέπει νά βρεθούν άνθρωποι όπλισμένοι, γιά νά έμποδίσουν όσο θά είναι μπορετό τούς Γερμανούς, άπ' τό έργο τής καταστροφής που τούς είχε γίνει πιά πάθος γιά τήν έρήμωση του τόπου.

Καμιά έκασοστή νοματέοι, παιδιά ψημένα, γιομάτα δύναμη ν' άγωνιστούν και νά βοηθήσουν τ' άδέρφια μας στη Λήμνο που τά σκέπαζε ακόμα ή σκοτεινιά του ναζισμού, ήταν έτοιμοι και περίμεναν σ'α Μήθυμνα.

Τα καΐκια «Ελένη» του Μαυρουδή-Γιαννάκου από τη Μήθυμνα, το «Θόδωρος» του μυτιληνιού Αθηνιώτη, κι ένα από τα δυο φασιστικά βουλγάρικα που' χυμι πίσσει... ήταν έτοιμα. Πληρώματα λίγοι άντρες, αλλά γεροί και λεβέντες: Ο Κ. Μαυρουδής, ο Κ. Γιαννάκος, ο Γ. Λιβέντης, ο Η. Βουζέκης, ο Β. Τσακαλάκης, ο Α. Καραίτης, ο Μ. Αθηνιώτης, ο Κ. Γζελέπης και ο Χρ. Κυριοφύλης, στο πόδι όλοι στο λιμάνι της Μήθυμνας.

Ο λαός της Λέσβου είχε περάσει στην απειλή. Συνταγμένοι οι λεύτεροι, κι αρματωμένοι, πέρασαν τραγουδώντας από τα καλντερίμια του χωριού μας. Κατηφόρησαν στο λιμάνι και πήδηξαν στα 3 καΐκια όπου σ' άλμπουρό τους, κυμάτιζε περήφανα η ελληνική σημαία.

Το μαντάτο σκόρπισε σ' όλο το χωριό, πετούσε από πόρτα σε πόρτα, από μαγαζί σε μαγαζί σ' εργαστήρι, από στόμα σε στόμα έβρασε στα χωράφια κι έφτασε στα γύρω χωριά κι ο κόσμος έτρεχε στο λιμάνι μπουλούκια μπουλούκια να κυμαρώσουν τα παλικάρια που πήγαιναν ν' αγωνιστούν ενάντια στους φασίστες. Καμάρωνε ο λαός τους άγουρους που' χουν ζωή περιουόμενη κι απότοικε ιδέες στο κεφάλι. Ναί, αρέσουν στο λαό οι παλικαριές.

Ένα Ρωμιόπουλο που πολύ πρώιμα είχε τη χάρη να δίνει κουράγιο και ν' ανοίγει καινούργιους δρόμους στη ζωή, μίλησε στα παλικάρια που θά' φεύγαν και τους είπε με λόγια ντόμπρα και τίμια για τους κιντώνους που είχαν ν' αντιμετωπίσουν σ' αυτή την επιχείρηση. Μιλούσε την απλή γλώσσα του λαού και συγκινοούσε βαθιά τις καρδιές. Δεν τούς έλεγε ψέματα, δεν τους υποσχέθηκε τίποτα. Τους είπε μονάχα ότι δεν υπάρχει στον κόσμο ανώτερη, ιερότερη χαρά, από

κεινή που δοκιμάζει ο άνθρωπος, σαν προσφέρει τη βοήθειά του στο συνάνθρωπό του, όταν την έχει ανάγκη. Τα παλικάρια που είχαν σηκώσει κεφάλι από πριν στον καταχτητή πίστευσαν στον εαυτό τους. Χειροκροτούσαν και τραγουδούσαν λεύτερα τραγούδια κι έτσι αναμμένα καθώς ήταν, έβυσαν πριμάτσες, και τα τρία πλεύμενα έβαλαν πλήρη βορειοδυτικά. Πριν ξημερώσει ήταν στον Άι-Στράτη το μικρό νησί απέναντι από τη Λήμνο.

Έδεσαν τα καΐκια μέσα στο λιμάνι κ' οι αρματωμένοι έπιασαν μετερίζι στο βουνό. Οι λίγοι κάτοικοι του νησιού τους υποδέχτηκαν με χαρά. Ύστερα από τίσσερα ολόκληρα χρόνια έβλεπαν λεύτερους πάλι Έλληνες στρατιώτες. Ιδιαίτερα τους περιποιήθηκε ο ηγούμενος του μοναστηριού και τους έδωσε και χρησιμες πληροφορίες για τους Γερμανούς.

Σαν έπεσε το σκοτάδι, το καΐκι «Ελένη» με λίγους άντρες, γλιστρησε στον όρμο του Κουτιά. Εκεί οι άντρες συναντήθηκαν με ντόπιους κι έδωσαν το μήνυμά της λευτεριάς. Πήραν καλά μαντάτα, και πριν καλοξημερώσει, βρέθηκαν πίσω στον Άι-Στράτη.

Η μέρα που ξημέρωσε ήρθε φωτεινή και χαρούμενη. Αγέρας μυρωμένος ερχόταν απ' το Άγιο Όρος, ανάλαφρος παιχιδιάρης, τρελόπειζε κυματιστά στη θάλασσα, έπαιρνε τ' αρωμά της, γιόμιζε ιώδιο και δρόσιζε τα παλικάρια στο βουνό. Ξαφνικά μια τορπιλάκατος με τη γερμανική σημαία έμπαινε στο μικρό λιμάνι του Άι-Στράτη.

Οι Γερμανοί βγήκαν στη στεριά, και καθώς είδαν το «Ελένη» που το είχαν επιταγμένο χρόνια στη Μήθυμνα άρχισαν να φωνάζουν το πλήρωμα με τα ονόματά τους. Η απάντηση τους δόθηκε με μια μπαταριά από εκατό και πάνω ντουφεκιές.

Τους φώναξαν με τον τηλεβόα, ότι, το νησί το έχει καταλάβει ο ελληνικός στρατός και να πετάξουν τα όπλα τους. Είσαυτε απ' αυτή τη στιγμή αιχμάλωτοι πολέμου. Δεν συμμορφώθηκαν και έλαβαν θέσεις μάχης. Στη δεύτερη μπαταριά οι αντάρτες έριξαν στο σαχνό. Ένας Γερμανός σκοτώθηκε και δυο τραυματίστηκαν. Τότε ο λοχίας Αχιλλέας Βαμβούκος από τη Μήθυμνα τους μίλησε Γερμανικά. Ζήτησαν λίγη ώρα για να συνεννοηθούν... και σε λίγο πέταξαν τα όπλα. Έδεσαν τα τραύματα των Γερμανών. Τους έβαλαν μέσα στην τορπιλάκατο καθώς και τους αιχμαλώτους. Έβαλαν πλήρωμα τον Η. Βουζέκη καπετάνιο, τον Γ. Λιβέντη μηχανικό, δυο τρεις συνοδούς, και το πρωί ήταν στη Μήθυμνα Λέσβου. Ήταν κι αυτό μια σύμπτωση των καιρών. Αυτό το χωριό η Μήθυμνα, με τα δικά της παλικάρια, να πάρει δικίο απ' τους καταχτητές, για όσα υποφέρει απ' αυτούς τόσο χρόνια.

Κάθε βράδυ το «Ελένη» γλιστρούσε στο Κουτιά κι επικοινωνούσε με τους πατριώτες. Μόλις τώρα είχε γυρίσει κι ακόμα η αυγή μ' ένα απαλό ασπρογάλανο χάρμα κατά την ανατολή, μνηνούσε το ξημέρωμα. Ένα γοργό καΐκι μ' ελληνική σημαία, φανερώθηκε ξαφνικά στο πόρτο του Άι-Στράτη. Ήταν ο ξακουσμένος ναυμάχος του Αιγαίου ο Κώστας Δημάκης απ' τη Μυτιλήνη, που χρόνια τώρα πολεμούσε τους Γερμανούς και τους κατάφερε πάρα πολλά χτυπήματα. Συνέλιζε την παράδοση των δοξασμένων Έλλήνων καταδρομέων. Υπηρετούσε κι αυτός στη συμμαχική βάση του Άι-Γιώργη, ένα νησάκι τούρκικο κοντά στη Σμύρνη. Αγκαλιάστηκαν και φιλιόνταν μέσα σ' αφάνταστη χαρά. Με τους περισσότερους γνώριμος και φίλος. Ο Γούμενος έσφαξε αρνιά, κατσίκια, τα σούβλισαν, άνοιξε κι ένα βαρέλι παλιό κρασί και γιόρτασαν την αντάμωση.

Ο καπετάν Δημάκης έδωσε στους αντάρτες δυο οπλοπολυβόλα καινούργια, 16 όπλα και τρεις χιλιάδες σφαίρες. Τα έστειλαν οι Άγγλοι απ' τη βάση του Άι-Γιώργη.

Έφαγαν, διασκέδασαν όλοι μαζί... Ο Δημάκης ρωτούσε για όλα πως έγιναν. Κ' οι αντάρτες τ' ανιστορούσαν μ' άκρατη προθυμία. Τώρα ήταν χρεία, το κουμάντος να γυρίσει στη βάση του. Άφησε δυο ασύρματους, και δυο ασυρματιστές, εναν Έλληνα του Ιερού Λόχου κι' εναν Άγγλο με την εντολή, τη νύχτα να τους περάσουν απέναντι στον Κουτιά.

Όταν έπεσε το σκοτάδι το -Ελένη- που έκανε άνετα αυτόν τον περίπατο γλίστρησε αθόρυβα απέναντι, παρέδωσε τους δυο ασυρματιστές με τους ασύρματους στους πατριώτες και γύρισε πίσω στον Άι-Στράτη.

Το άλλο βράδυ το -Ελένη- σαν γύρισε απ' το συνηθισμένο του ταξίδι, έφερε χαρμόσυνα μαντута. Οι Γερμανοί φεύγουν απ' τη Λήμνο. Τα πρώτα βαπόρια κατάφορτα τραβάνε για τη Σαλονίκη. Άλλα γιομίζουν και σε λίγο η Λήμνος θα 'ναι λεύτερη. Έπρεπε να βιαστούν. Τ' άλλο βράδυ κατά τα μεσάνυχτα θα έβγαίναν όλοι στη Λήμνο. Αυτή ήταν η ακριστολή τους. Μ' αλλήμονο! Η νύχτα που 'ρθε, ήταν βαρια κι απόπνιχτη. Το φεγγάρι στο πρώτο τέταρτο είχε ψηλώσει χωρίς ωστόσο να φωτίζει. Μια πηχτή σκιά σκέπαζε τις ψυχές τους, χωρίς να γνωρίζουν το γιατί.

Τα πληρώματα είχαν κοιμαντάρει τα πλοία και περιμέναν τους άντρες που κατηφόριζαν την πλαγιά.

Ξαφνικά απ' το πέλαγος τρεις λευκές φωτοβολίδες διέγραψαν την τροχιά τους πάνω απ' το λιμάνι. Οι αντάρτες έπιασαν θέσεις πρόχειρα και περιμέναν. Σύννεφα μαύρα έτρεχαν στον ουρανό. Έκρυβαν τ' υδίνατο φεγγάρι κι' άλλα ξεπετιούνταν κοπαδιαστα κ' η νύχτα πήχτωνε όλοένα.

Βαριά βρόντηξε το κανόνι απ' τη θάλασσα και χτυπούσε τα καΐκια των ανταρτων στο λιμάνι. Ένα -συμμαχικό- υποβρύχιο, ένα εγγλέζικο υποβρύχιο έριξε είκοσι οχτώ κανονιές στα καΐκια... Το -ΘΟ-ΔΩΡΟΣ- βούλιαξε... και τ' άλλα δυο έπυθαν ζημιές.

Ο Μήτσος Αθηνιώτης, ο καπετάνιος του, ο υπέροχος αυτός άνθρωπος, το εύγενικό και φιλότιμο καλικάρι της Μυτιλήνης, βρήκε τραγικό θάνατο απο -συμμαχικό- βόλι. Σε διαμαρτυρίες που έγιναν αργότερα στη συμμαχική διοίκηση η απάντηση ήταν ότι έγινε -ΛΑΘΟΣ-... επειδή δεν απάντησαν οι αντάρτες στις φωτοβολίδες του υποβρυχίου. Μα τι απάντηση να έδιναν, αφού κανένα σύνθημα δεν τους είχε κοινοποιηθεί; Πολλοί ήταν που πίστευαν τότε, ότι είχε γίνει -λάθος-. Κι εγώ ο ίδιος τότε πιστεύω ότι έγινε λάθος. Μα πρώτος ο Κώστας Μαυρουδής που ήταν μηχανικός στα πληρώματα χωρίς να είναι πολιτικά τοποθετημένος ποιθενά, πανέξυπνος όμως, ανέλυσε σ' όλους με τετράγωνη λογική ότι, οι Άγγλοι τους χτύπησαν τα πλοία, για να μη βγούνε στη Λήμνο. Η εδαφική διαμόρφωση της Λήμνου με τους γυμνοίς της λόφους χωρίς καθόλου δάση, για τούτο δέρνεται παντού από αγέρηδες. (-ανεμόεσσα Λήμνος- ονομαζόταν

κατά την εποχή του Όμηρου) και με τη συντηρητικότητα που διακρίνει τους κατοίκους της, ακόμα και από την πληθώρα των Γερμανών κατακτητών που υπήρχαν σ' όλο το διάστημα της κατοχής, δεν είχε αναπτυχθεί το δημοκρατικό κίνημα. Ποτέ λοιπόν οι Άγγλοι δεν θα επέτρεπαν εμάς, έλεγε ο Κώστας Μαυρουδής, να βγούμε στη Λήμνο. Τη διαδοχή την διεκδικούσαν αυτοί, κι εκείνη η μερίδα των Ελλήνων που νόμιζαν πως οι Άγγλοι θα εκυηρηθήσουν τα μεταπολεμικά τους συμφέροντα στη χώρα μας. Μα κι ο πιο γέρος αντάρτης ο Φιλίππας Σαραντέλης απ' την Πέτρα της Λέσβου, που είχε πικρή πείρα από την ανέντιμη πολιτική των τότε -συμμάχων- μας και -προστατών- μας Άγγλων και Γάλλων στη μικρασιατική εκστρατεία, κι είχε ο ίδιος ζήσει σαν στρατιώτης την προδοσία τους... συμφώνησε με τον τότε μηχανικό Κώστα Μαυρουδή.

Οι Γερμανοί έφυγαν από τη Λήμνο. Το νησί ήταν πια λεύτερο και τα καλικάρια μας γύρισαν απ' τη προδομένη αποστολή, αφού αφήσαν έναν νεκρό χτυπημένο από ύπουλο -συμμαχικό- βόλι.

Και το -ΛΑΘΟΣ- των Άγγλων έπρεπε να περάσουν τριαντατρία ολόκληρα χρόνια για να πληροφορηθεί ο ελληνικός λαός ολόκληρη την αλήθεια και να δικαιωθεί ο νέος τότε Κώστας Μαυρουδής.

Τα τελευταία χρόνια στην Αμερική και Αγγλία δημοσιεύτηκαν διάφορα επίσημα έγγραφα που φωτίζουν τη σκοτεινή εκείνη εποχή.

Η εφημερίδα -Τα Νέα- στις 22, 23 και 24/8/77, δημοσίευσε με τίτλο: *Κατοχή 1944 Ντοκουμέντο του δ/ντη του Ερ. Σταυρού Αλεις, Βαλντεμάρ Πέρσον, Σουηδοί φιλόλογοι και αρχαιολόγοι που διηγήθη με τη γυναίκα τα: τη βοήθεια του Δικθούς, Ερ. Σταυρού στο Μοριά, με Λόρα στην Τριπολι*

Αφού ο Πέρσον αναφέρεται γενικά στη ζωή των Ελλήνων κατά την Κατοχή, καταδικάζει την ανάμιξη των Άγγλων πίσω από την πλάτη του ελληνικού λαού... Ο -Ταχυδρόμος- ρίχνει επίσης άπλετο φως, στο τεύχος 16/6/77, για τον άτιμο ρόλο των Άγγλων που είχαν καζαρέψει με τους χιτλερικούς τη μεταβίβαση της χώρας μας, η μια στην άλλη, με -ρυθμισμένη διαδοχή-, αδιαφορώντας για τις προσφορές και τις θυσίες του ελληνικού λαού στο μεγάλο συμμαχικό αγώνα. Ο Άγγλος κυροβουλευτής που βούλιαξε το -Θόδωρος- ήταν γνήσιος απόγονος των -συμμάχων- μας στη Μικρασία... όπου με τα όπλα τους οι Αγγλογάλλοι με τον Κεμάλ, έστρωσαν τους κάμπους και γέμισαν τις χαράδρες της Ανατολής, μ' εκατοντάδες χιλιάδες κορμιά καλικαριών του λαού μας! Και λεγόμαστε ακόμα... -σύμμαχοι- και -φίλοι-...

1. Ήταν η μυστική Συμφωνία που είχε υπογράψει κρυφά σατανικά, ο Τσώρτσιλ- Ήντεν με τον Γκαίμπελς στη Λισσαβώνα και αποκάλυψε πριν από χρόνια το -Ελεύθερο Πνεύμα-.

**Κυκλοφορούν Σύντομα
Λάμπρου Μάλαμα
Δυο νέα πρωτότυπα έργα
1) Διηγήματα
Από την Εθνική Αντίσταση**

**2) Ανθολογία
Ιταλικής ποίησης
Κορυφαίοι και άλλοι
Ιταλοί ποιητές
Επιλογή - μετάφραση
και κριτικά σχόλια
Λάμπρου Μάλαμα**

Πεζογραφία

Επίκαιρη δοκιμιογραφία

Προ του αφανισμού

Γιώργου Παπαστάμου

ΟΙ ΑΝΤΙΠΟΛΕΜΙΚΕΣ εκστρατείες, οι σιωπηλές ατομικές διαμαρτυρίες, οι αυτοπυρπολισμοί πληθαίνουν. Ενώ το πυρηνικό φάσμα του θανάτου πλανάται πάνω από όλο τον κόσμο.

Και λόγος δεν μπορεί να γίνει πια για νικητή σε όποια πυρηνική αναμέτρηση. Ωστόσο οι πολέμαχοι και οι πολεμοκάπηλοι δεν έλλειψαν, δεν αφήνουν τα απάνθρωπα μετερίδια τους.

Αυτοί δεν είδαν πως οι Γερανοί της συμφοράς ξανάρχονται. Δεν άκουσαν την πικρή παλλάντα του στρατιώτη, μήτηρ το μήνιμα της φριχτής του μοίρας στον τελευταίο πόλεμο... Και καλά όλοι αυτοί έχουν τους λόγους και τα συμφέροντά τους να μας οδηγήσουν κάποτε στην κόλαση του αφανισμού μας... Όμως εμείς τί κάνουμε; Πώς αντιρούμε; Ξέρουμε πού βρίσκεται ο κίνδυνος και η ρίζα του κακού;

Είναι καιρός πια να καταγγείλουμι, όλοι οι άνθρωποι του πλανήτη, και να καταδικάσουμι σε συνέχεια τον κίρσοκοπισμό, το σιχαρισμό, τον κομφορμισμό, την αδιαλλαξία, τον κάθε είδους πυρηνικό εξοπλισμό. Είναι ανάγκη, ήρθε η ώρα, να

σταθούμε με αυτοσυγκράτηση σύνεση και ψυχραιμία, απέναντι στις επικίνδυνες ιδεολογίες που επιβουλεύονται την ύπαρξη της ανθρωπότητας και προετοιμάζουν το τέλος της. Το προ-ετοιμάζουν, μ' ένα πόλεμο, περιορισμένης, καθώς λένε, έκτασης με ατομικά όπλα «τοπικής χρήσης». Τοπικής χρήσης τ' ακούσατε;

Έχει παρέλθει, ένας αιώνας περίπου, από τότε, που το «Λυκόφως των Ειδώλων» έχει συντελεστεί. Κι όμως υπάρχουν πολλοί — ιδεολόγοι — ερασιτές του λυκόφωτος αυτού και που επιθυμούν ακόμα να κάθονται μέσα στη σκιά του. Ευχαριστούνται να ζουν μέσα στο σβυσμένο πια μισόφωτο των ειδώλων, περιμένοντας τους βαρβάρους και τον Αλάριχο, που δεν θά'ρθει πια ποτέ. Χάθηκε ο υπέρυθρος, θάφτηκε ζωντανός, στις ακτές της Νορμανδίας και στους λόφους του Μαρμάι του Βόλγοςκραντ. Κι όμως αυτοί τον περιμένουν αυτό το νεκρό να γυρίσει.

Είναι αλήθεια πως τον περιμένουν; Και βέβαια γιατί οι ρίζες είναι βαθιές αυτής της μάταιης αναμονής και μνήμης. Αυτίς οι φαινομενικά νοθρές και ανυποψίαστες καταβολίς του 19ου αιώνα, που κουβαλάν

τόσοι και τόσοι άνθρωποι μέσα τους δεν αποβάλλονται εύκολα.

Οι νέοι καιροί, που έρχονται θα μπορέσουν ν' αποβάλλουν απ' τις φανατισμένες ψυχές αυτά τα φοβερά σύμβολα; Θα μπορέσει ο χρόνος να τα αφανίσει; Ίσως. Όμως ο πυρήνας της συνείδησης του ανθρώπου μπορεί να παραμένει ανώλεθρος. Αλλά η Ιστορία είναι κυκλική και οι μεσαιώνες επανέρχονται.

Ανεξάρτητα, ακόμα, από ιδεολογικές τοποθετήσεις και επίμονους φανατισμούς, τα νιάτα είναι ανάγκη να πάρουν την πρωτοβουλία μιας σταυροφορίας για το ξεχώρισμα του χρυσού της Αλήθειας από τον ανθρακίτη του ψεύδους, μαζεύοντας συγχρόνως λίγες σταλαγματιές νοήματος του κόσμου, καθώς θα στάζουν μέσα απ' την αλαβάστρινη χούφτα της αιωνιότητας.

Στο μάζεμα και στο ξεχώρισμα τούτο, πρέπει καλά να ξέρουν, πως υπάρχουν και στην παραδοσιακή και στη διαλεκτική σκέψη αλήθειες, που δεν μπορεί κανείς πια ν' αμφισβητήσει.

Οι καιροί που θα ρθουν θ' αναζητήσουν δια-φωτιστές με σωστές θέσεις, που το φως τους, δεν θα παραμορφώνει, αλλά θ' ανα-δεικνύει, όπως είναι τα αντικείμενα, αλλά και κάποιους αγραυλόντες Ποιμένες που θα μπορούν ν' ακούνε τη μουσική των αγγέλων που κατεβαίνει μέσα στη Νύχτα από τους κόσμους των άστρων.

Οι τέτοιου είδους διαφωτιστές και διδάσκαλοι θα πρέπει ν' απομακρύνουν το στοχασμό τους, από τη συχνά πένθιμη και άκαρπη αυτοανάλυσή τους, που στάθηκε αναριθ-

μητες φορές στο παρελθόν, αρχή αποσύνθεσης και φορέας καταλυτικής βανιαιότητας, μέσα στα στενά πλαίσια του ατομικού ειδοιομοιού.

Σήμερα, όλα τα -ηθικά- αιτήματα, μηνύματα και διδάγματα ενεργούν σαν τεράστιες ψυχοκινητικές δυνάμεις, που ξεπερνούν αφάνταστα όλους τους καλιούς ιερούς μύθους. Ο άνθρωπος, γίνεται ολόγυα και πιο πολύ έρμαιο της παραφροσύνης και του ολέθρου σωβινισμού της τραγικής εποχής του. Χειρίζεται, χωρίς στέρεα και συγκατατημένη συνείδηση του κινδύνου, μυθικές και πρωτόφαντες στην Ιστορία του Πολιτισμού δημιουργικές και καταστροφικές δυνάμεις. Από την ενέργεια αυτών των δυνάμεων, δεν ξέρουμε ακόμα τί θα προκύψει αν αυτές πέσουν στα χέρια αδιάλλακτων φανατικών και λιγόμενων ηγετών.

Μέσα στον υπαρξιακό πυρετό, που θ' ανεβεί σ' απίστευτους βαθμούς στο μέλλον, τα έσχατα προβλήματα ζωής και θανάτου, ατομικών και λαών, που σήμερα αρχίζουν επικινδύνια να φλογίζουν τις συνειδήσεις, δεν είναι προβλήματα στενών χώρων ή καθαρά προβλήματα του πολιτισμού της γηραιάς μας Ηπειρού, καθώς ήτανε ως τα τέλη του 19ου αιώνα, και στις πρώτες δεκαετίες του σημερινού. Αλλά είναι προβλήματα πανανθρώπινα, που σφραγίζονται από το χαρακτήρα, την έγνοια, την παιδείση, τη διαβίωση, και από αυτό το κερπωμένο, ακόμα, του οικουμενικού ανθρώπου.

Το αύριο της ανθρωπότητας είναι αυτή η παρηγορη οικουμενικότητα, η τόσο ακαλλαγμένη από το αδιάλλαχτο, το ασυμβίβαστο, το μονόχρωμο, το στατικό και το απολιθωμένο μα και το βίαιο και άτεγκτο -Πνεύμα- των δυνατών και των τυράννων.

Ο δικός μας αιώνας σε μια μισητή δεκαετία περίπου απέρχεται αιματόβρεχτος. Μας δίδαξε και μας έμαθε πολλά. Ξέρουμε οι πιο πολλοί τί μας έμαθε και ξέρουμε τί μας λένε τα φοβερά σημάδια του βαρβαρισμού του. Εκείνο ας πούμε το -ποτέκια-... και το κάτω, απ' τον ορει-

χάλκινο κρατούμενο στο Νταχάου -Για τους ζωντανούς η δόξα για τους νεκρούς η θλίψη-.

O Den toien zur ehr den Lebenden zur Mahnung

Λοιπόν η θυμήση των νεκρών θα μας συνετίσει. Αύριο να είμαστε πιο γενναίοφρονες, αφαντίστοι, αληθινοί ειρηνολογοί.

Όσοι από μας βίωσαν με συνέπεια και ορθοφροσύνη — στον αιώνα που εκπνέει — τους μεγάλους συγκλονισμούς, τις ανακατατάξεις, τις αναθεωρήσεις, τις αιμαροφώσεις, τους μετασχηματισμούς, αυτοί μπορούν ν' αναλάβουν θάρρατα και χωρίς δισταγμούς, τις ιστορικές τους ευθύνες και στο βαθύ μέλλον των νέων κοσμογονικών καιρών — που φτάνουν σιωπηλά και απροσφητετοί.

Είναι οι καιροί, που κανείς δεν έχει πια τη δύναμη να τους ιχνηύσει. Να προείπει τι μέλλει γενέσθαι. Δεν υπάρχουν πλέον μάντιες, Γκιρσείες και Μεγιστίες, μηδέ Προφήτες και μάγοι. Ο καθένας, ανθρωπος, ανεπηρέαστος από μοιρολατρικές προλήψεις, που προέρχονται από ανεύθυνες πρωτογονες προφητείες, είναι υποχρεωμένος ν' αναλάβει στους ώμους του ένα αυξημένο βάρος ευθύνης για το μέλλον του κόσμου. Να βρει έναν τρόπο να ενεργήσει κληρώνοντας το αβυσσαλίο κενό της συνειδήσης του, που του ομηιούργησε ο αφθονος μηόιτισμος των ημερών μας, που όρα καταλυτικά σ' όλους τους τομείς της ζωής και του πνεύματος.

Πρέπει ο καθένας μας ν' αγωνιστεί στηριγμένος όχι μόνο στην παιδείση του. Γιατί, δεν ξέρει αν έχει σωστή παιδείση, μια και η παιδείση, απλώθηκε στις μέρες μας, μα περιορίστηκαν οι πεκαυμένοι.

Γι' αυτό, ο καθένας έχει χρέος να ταμκουρωθεί πίσω από το μετερίζι της απειής του μόνου του χωρίς άσκοπες περιπέτειες, αλλά με φρόνηση και σκληρή αθλήση. Έτσι θα μπορεί να υπερασπιστεί αυτό το κάτι άλλο, που λέμε, δηλ. κάτι ταυτοσημο με την Ειρήνη του κόσμου και που αυτό, μόνο αυτό, θα του έδινε την βαθιά αισθήση της ασφάλειας και της σιγουριάς, για να υπαρξει.

Είναι βέβαιο πως κάθε τι καλιό και αναχρονιστικό δεν μας καλύπτει πλέον. Τα πιο παραδόξα λόγια και πράγματα τους χτες, είναι τα πιο ορθόδοξα σήμερα. Και το καλιό καταντήσε νά ναι, σε πολλές περιπτώσεις, άχρηστο. Μοιάζει σαν μια καλιά τρύπια και ρημαγμένη στέγη, που υποχωρήσε. Και νιώθει, κανείς, αλίμονο, πως, στο νέο αιώνα που θά 'ρθει, αν μινει κάτω από τέτοια -καλιά στέγη- να είναι ακάλυκτος, άστεγος, και ενόχος από βεβαιότητες, ανασφάλεις, άπορος και άπορημένος.

Άπειρες στιγμές ζήσαμε και δυστυχώς ζούμε και τώρα ακόμα τη φρικη και το έρεβος των πολέμων, σπρωγμένοι ως το χείλος των αβυσσών. Έγινε πια αισθητή πραγματικότητα και καθημερινή βίωση η παγκοσμια οδύνη και συχνή μας σκίψη η αιτησυχία των καλιών κερσιμιστικών θεωριών για τη Συντέλεια του λoσμου.

Ένα θαλό και τερατώδες πνεύμα, που απειλεί με ολόσχερη αφανισμο και ολέθρο τον πλανήτη, κλαναται πάνω απ' την ψυχή της πάντα έντρομης και αγχωτικής Α ν θ ρ ω π ό τ η τ α ς. Ζούμε... και τώρα τελευταία, ολόγυα και πιο πολύ σ' αναπνέουμε, μέσα σε μια δηλητηριασμένη ατμοσφαιρα, κάτω απ' το φριχτό ενόδεχομένο μιας γενικής σύρραξης και ενός τελειωτικού αφανισμού του ανθρώπινου γένους.

Όλοι οι λαοί έχουν υποχρέωση να πολεμήσουν ειρηνικά, εναντια στο σύγχρονο βαρβαρισμό, απ' όποιο πολεμοκαπηλικό στρατοκείο κι αν προέρχεται. Να αγωνιστούν με τρόπο και με μέσα ειρηνικά, τον βαρβαρο λάτη και τον Αρταφέρνη, όποιος φυλής και εθνικότητας, που έφτασε στους Μαραθώνες του Πνεύματος να καταλύσει τον Πολιτισμό μας.

Υπάρχει αόρηρητη ανάγκη να ξαναδοί, ο κόσμος μας όλη την ιστορικη του μοίρα, μ' ένα υψηλό Ουμανισμό και να προσπαθήσει να διασώσει το θάνατο Πλάσμα που είναι ο Άνθρωπος!

Αφήγημα από τη βουκολική ζωή

Ο Ξωμάχος

Του Δημήτρη Ζάννη

Ήτανε πριν από τον πόλεμο.

Μια σκοτεινή κι ανεμοδαρμένη βραδιά, ο Γιώργος ο Ξωμάχος δε μπορούσε να κλείσει μάτι στη βριοκαλύβα του. Ζούσε πάντα εκεί στην Άι-Γριτη του χωριού, με τα λίγα πρόβατά του. Κλείνη τη νύχτα δεν κατάλαβε το λύκο ποιμήκε στο μαντρί του κι άρπαξε τη λάγια προβατίνα. Ένιωθε μετά, πως μίκραινε το βió του. «Αχ τον άτιμο το λύκο μ' έπιασε στον ύπνο!» Μονολογούσε στενοχωρημένος. Όταν ξημέρωσε, κουνούσε το κεφάλι του με πικρό παράπονο. Σε μια στιγμή, τράβηξε την καπνοσακούλα που δεν τού'λειπε απ' την τσέπη του ποτέ, να στρίψει ένα λαθραίο τσιγαράκι. Ήτανε και μεράκι του: ήθελε ν' απαλύνει και τη στενοχώρια του. Μα το καπνό του είχε τελειώσει.

«Φτου μου κι εδώ αναποδιά! Και σ' έχω ερμολογισμένο μόνη παρηγοριά! Άδικες λύπες, όταν έρχεστε κοπαδιαστά, η μια κοντά στην άλλη... άιντε να σας περάσω δίχως παχιά στριφτή τσιγάρα!»

Σκέφτηκε λίγο, και ανηφόρησε κατά την πλαγιά. «Ε, θα πάω εκεί που έχω κρυμμένη την άλλη σακούλα με τον καπνό, να ρίξω τα φαρμάκια κάτω».

Πήρε το ροζιασμένο του ραβδί, έκλεισε τα πρόβατα στην καλύβα και τράβηξε ανάμεσα σε κάτι κοντοπούρναρα και κοφτερά χαλίκια που είχε την κρυψώνα του.

Μόλις έφτασε λαχανιασμένος, ξετρώπωσε τον καπνό, έκασε σ' ένα κοτρώνι κι αμέριμος έστριψε κι άναψε τσιγάρο. Ρούφηξε ξαναρούφηξε, ένιωσε πως ξεθόλωσε ο νους του. Μα άλλη λαχτάρα του φύλαγε η μοίρα του εκεί. Ένας χωρ/κος βρέθηκε να κνηγάει σιμά του. Τον παρακολούθησε. Ήδε το λαθραίο του καπνό και πάει κοντά του.

— Σε τσάκωσα. Ο καπνός κατάσχεται, και θα σε πάω «μέσα».

Ο Γιώργος ξαφνιάστηκε και με τρεμουλιαστή φωνή τον παρακαλεί:

— Καπετάνιε, συχώρα με. Μη με καταστρέψεις. Έχω λίγα προβατάκια. Μου'φαγε κι απόψε ο λύκος το ένα! Γιατί, και πώς μου βρέθηκε... εδώ που δεν περίμενα;

— Λογαριασμό δε θα σου δώσω. Έτσι μόνον.

— Ορέ άσε με να χαρείς τα πεθαμένα σου καπετάνιε μου. Μπούχτισα ο έρμος από στενοχώρια: κ'είχα λίγο καπνό εδώ, να πίνω κανά φαρμάκι. Το φαρμάκι μόνο με φαρμάκι γιατρεύεται. Κοντανάσαινε κι έτρεμε. Γυμνή και φανερή η δυστυχία, μπροστά στο «χρέος» του χωρ/κα, που τον κοιτούσε και τον ψιλάφιζε πατώκοφρα. Τον λυπήθηκε.

— Άιντε σου τη χαρίζω, και να μην επαναληφτεί... γιατί θα τα πληρώσεις μαζεμένα. Το λαθραίο κνηγιέται άγρια απ' το νόμο.

Γέλασαν λίγο τα μάτια και τα χείλη του.

— Φχαριστώ καπετάνιε: σχώραμε, κι έλα στρίψε κι εσύ ένα... του είπε και χαμογέλασε...

Έτσι ο καημένος ο Ξωμάχος γλύτωσε με σύσταση από το χωρ/κα πρόστιμο, και «φρέσκο» και τρεχάματα. Χώρησαν, ο Γιώργος πήρε τον κατήφορο φουμάροντας και σφυρίζοντας. Έφτασε στην καλύβα του. Έβγαλε τα πρόβατά του στη βοσκή. Τραγούδησε το «Σαν πας πουλί μου στο Μοριά». Κ' ύστερα, εκεί στην Άι-Γριτη, που ισκιώνουν τα κουφαλιασμένα πουρνάρια με τα πράσινα ντούσκα, συντροφιά με τα λίγα προβατάκια του, την καπνοσακούλα, τον τεμπέλη το σκύλο τον υράπη, τα βύσανα και τους καημούς της φαμιλιάς του, τα λαλήματα των κουδουνιών και των πουλιών, πέρισ' ο Γιώργος ο Ξωμάχος την απλή και άγρυπνη ζωούλα του, πάντα στην προσοχή και στην αγρύπνια, για το λύκο, για τους λύκους για όλους τους λύκους, που οι φυσικοί κι ανθρώπινοι νόμοι, τους κάνουν να караδοκούν και να ρουφάνε αίμα από τα φτωχά υπάρχοντά του.

Δ.Ζ. Βόλος

Σωτήρη Π. Τουφίδη

«Η Κόνιτσα και τα χωριά της» (Τουριστικός Οδηγός)

Ένα άριστο βιβλίο του ακριτικού φυσιολάτρη, με όλα τα ενημερωτικά στοιχεία της γεμάτης φυσική μεγαλοπρέπεια ηπειρώτικης αυτής περιοχής με την ιδιαίτερη ιστορική και λαϊκή παράδοση.

Διαπιστώσεις που καίνε

Από την Αγωγή του παιδιού

Λάμπρου Απ. Τατσιόπουλου

«Όμορφος κόσμος ηθικά αγγελικά πλασμένος» (Δ. Σολωμός) ο κόσμος του παιδιού: ένας κόσμος συμπαθητικός απ' άλλους κόσμους, χαρούμενους, άκακους, ειρηνικούς! Πολύχρωμος, αρωματισμένος, δροσερός ανθόκηπος η κοινωνία των παιδιών! Το παιδάκι στα παιδάκια θα τρέξει. Τα παιδάκια της γειτονιάς, της παιδικής χαράς, του σχολείου, της τηλεόρασης είναι ο κόσμος του. Όλα τα παιδιά τ' αποζητούν αυτά. Όλα δεν τα έχουν, εκτός από την τηλεόραση στις πόλεις τα πολλά. Αλλ' εκεί άλλος κόσμος: κόσμος κτηνανθρώπων, τεράτων, διαβόλων με ουρές (μασκαρεμένος κόσμος). Τον βλέπουν τα παιδάκια, τον ακούνε. Να! «ΤΑ ΣΤΡΟΥΜΦ». «Σειρά κινουμένων σχεδίων βελγικής παραγωγής. Βασίζεται στα γνωστά ανθρωπάκια του Πεγιό». Κόσμος άσχημος, παραμορφωμένος, κόσμος της βίας, της οργής του χαλασμού!

Ίδια τα «ΚΙΝΟΥΜΕΝΑ ΣΧΕΔΙΑ» με τον «Μίστερ Μαγκού». Στην εκπομπή «ΑΜΠΕ ΜΠΑ ΜΠΛΟΜ». «Ημίωρη πρωινή εκπομπή για παιδιά προσχολικής ηλικίας με τραγούδια, παιχνίδια, ιδέες για κατασκευές και άλλα», ωραία παιδάκια βλέπουν και ακούνε παραμορφωμένα ζώα (αρκουδάκια, μελίτσια πελώρια κ.ά.) όπου το λόγο έχουν πάντα οι μεγάλοι. Αυτοί δείχνουν τις κατασκευές τους. Αυτοί ορίζουν το παιχνίδι και το τραγούδι. Τίποτε από τα παιδάκια, για τα παιδάκια. «Αρκοι-δάκια» παραμορφωμένα βλέπουν και ακούνε τα παιδάκια τηλεθεατές στην εκπομπή «ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ Η ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ». «Παιδικό πρόγραμμα παραγωγής ΡΙΚ», όπου μεγάλοι υποκρίνονται παιδάκια σε διαλόγους!

Στις τέσσερες αυτές παιδικές εκπομπές ο τηλεθεατής παιδικός κόσμος, άσχημο κόσμο ανήθικο διαβολικά πλασμένο συναναστρέφεται και γίνεται ίδιος και χειρότερος ακόμα με «ΤΑ ΚΙΝΟΥΜΕΝΑ ΣΧΕΔΙΑ». «Ροζ πάνθηρας» «ΟΙ ΚΕΡΑΥΝΟΙ ΤΟΥ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΟΣ». «Αμερικανοϊαπωνική σειρά κινουμένων σχεδίων», «Ο ΜΥΣΤΙΚΟΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΣ». «Παιδική σειρά κινουμένων σχεδίων καναδικής παραγωγής», όπου ούτε ο διάβολος, που παίζει κι αυτός εκεί με την ουρούλα του δεν θα σοφίζόταν ασχημότερα, χειρότερα, τρομαχτικότερα! Εδώ

το παιδί γνωρίζει τον άλλο κόσμο, τον κακό! Αυτόν πρέπει να τον χαλάσει, να τον σκοτώσει! Και τον σκοτώνει στο τηλεθέαμα «ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΟΥ ΥΠΟΚΟΣΜΟΥ», «ΤΟ ΓΟΥΕΣΤΕΡΝ» και σε μια σειρά άλλων από το «ανθολόγιο» των εβδομαδιαίων προγραμμάτων της ελληνικής τηλεόρασης!

Όλα προγραμματισμένα για τη σύγχρονη αγωγή του «αδίσωπτητου πολεμιστή». Δεν ξέρω ποιός «εγκέφαλος» και για πια συμφέροντα τη συνέλαβε. Κάθε εποχή έχει την αγωγή κάποιου σοφού της. Για τον Πλάτωνα, αγωγή ήταν «η θία των αιωνίων ιδεών». Για τον Αριστοτέλη «η άσκηση του λόγου». Για το Ζήνωνα «το κατά φύσιν ζην». Για τον Επίκουρο «η απόλαυση της ηρεμίας». Για τον Γκαίτε «η αφιέρωση στην ανθρωπότητα». Για τον Κάντιο «η καλή θέληση». Για τον Έγελο «η συνειδητή ελευθερία». Για το Βούδα «η καταπίεση του εγώ». Αλλά και ο τρόπος της μετάδοσης αυτών των γνώσεων δεν συμφωνεί με τη «δ ι α λ ε κ τ ι κ ή» του σύγχρονου σχολείου. Είναι ο «μονόλογος του παλιού και ο «διάλογος» του νεότερου. Πού είναι η όμορφη ηθική ζωή, να «μορφώσει το παιδί με προσωπική αντίληψη αυτής της ζωής, για να γίνει ικανό να παρέμβει σ' αυτή»; Με ποιά κίνητρα, αναπτύσσεται η υπευθυνότητα του παιδιού σαν συνειδητά δημιουργικού πολίτη;

(Χρ. Π. Φράγκου)

«Ψυχοπαιδαγωγική».

Και όμως, «η αγωγή μπορεί να μεταβάλει το χαρακτήρα του κόσμου»

(Λάιπνιτς)

Λάμπρου Μάλαμα
«Ο Ξεσηκωμός του
του Πολυτεχνείου»

Συγκλονιστικό αφηγηματικό χρονικό
προσωπικής μαρτυρίας σε Δ' έκδοση
βιωμένο μέσα στη φωτιά του αγώνα
το Νοέμβρη το 1973.

«Εφτά Μονόπραχτες Κωμωδίες»
Λάμπρου Μάλαμα

Ελληνοβαλκανικές Συνεργασίες

Επισκέψεις και ενημερώσεις

Εικόνες και Συμπεράσματα από τη Νέα Βουλγαρία

του Λάμπρου Μάλαμα

Η σύγχρονη γειτονική και φιλική μας χώρα, έχει αναμφισβήτητα μια καταπληχτική και νοικοκυρεμένη ανάπτυξη κι εξέλιξη, που τα τελευταία χρόνια έγινε — μπορεί να πει κανείς — αλματική και πολυθαύμαστη. Δίκαια την έχουμε χαρακτηρίσει ως «Νέα Ευρώπη». Τα μάτια κι ο νους τ' ανθρώπου ξελογιάζεται από την ευρυθμία της συλλογικής δουλειάς, τη γενική παραγωγική ευφορία, την πληρότητα των καταναλωτικών αγαθών και στην εξυπηρέτηση των τουριστών. Θαυμάζει το ισότιμο νοικοκυριό, την εύρωστη υγεία και ηρεμία των πολιτών, την ευδόκιμη ανθοφορία της γης! Δρόμοι υπέροχοι. Γέφυρες παντού ρυθμιστικές στην κίνηση. Πολιτείες όμορφες. Λουλουδοτόποι και πάρκα παντού ευγενικά και ήμερα δάση.

Πού να ζούσε ο «Παπούς» ο Δημητρώφ, να χαίρονταν τώρα τις 3 γόνιμες αγαθομάνες θυγατέρες του: τη Διανόηση, την Αγροτιά και την Έργατιά, σε μονιασμένα και ισότιμα ομαδικά σύνολα σιγουριάς κι ευημερίας. Τιμή στην τόση ιδεολογική συνείδηση και στο βαρύ το μόχτο του βουλγάρικου λαού, που μέσα σε 5-6 πεντάχρονα πλάνα, (ξεκινώντας από το μηδέν και με τη βοήθεια της ΕΣΣΔ) επιτέλεσ' ένα θαύμα, που παραδέχεται και χαιρείται, (έξω απ' όποιες αδυναμίες), κάθε ανοιχτομάτης παρατηρητής, μεγαλόκαρδος, ορθολογικός και καλής πίστης, δίκαιος κριτής, και συγκριτής.

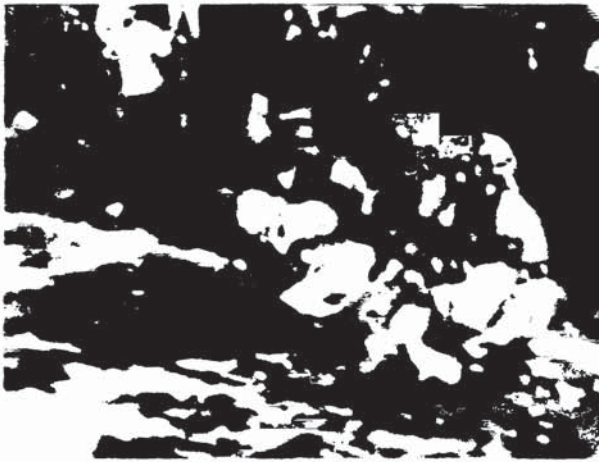
Ταξιδέψτε από τη Σόφια - Φιλιπούπολη - Στάρα Ζαγόρα - Πύργο - Μεσήμβρια -

Ηλιόλουστη Ακτή - Βάρνα, και άλλες πόλεις και χωριά. Περάστε από τη Νότια στην Κεντρική, αλλά και στη Βόρεια χώρα. Και θα ιδείτε πως, δε θα χορταίνουν τα μάτια των ψυχών σας να βλέπουν και να χαίρονται: τα περίφημα και κοσμικά κέντρα αναψυχής στα παράλια της Μαύρης Θάλασσας. Τα μεγαθήρια «χοτέλια». Τους αμέτρητους ολόδροσους κήπους, την απεραντοσύνη του πράσινου, σε περιβόλια, αμπελώνες, λιοτρόπια και ροδώνες. Κάθε λογής δέντρα και φρούτα. Μύριες παραλλαγές χρωμάτων. Ένα όργιο αρχιτεκτονικών μορφών, και ομοιόμορφα χωριά με καινούργια άνετα σπίτια και μπαξέδες. Αγάπες και χαμόγελα, χαράς και φαγοπότια. Ένα μωσαϊκό προελεύσεων εξομοιωμένο σε ζηλευτό ψυχικό πολιτισμό, με την ηρεμία και την ξενιασιά του αύριο. Μια νέα κοινωνία, τυλιγμένη στα λευκοπόρφυρα τούλινα όνειρα μιας δημιουργικής κι ελπιδοφόρας ειρηνικής ζωής.

Λαϊκό πανηγύρι στο βουλγάρικο χωριό Πανσαρέβο.

Τρεις «πεταλούδες» ... και τρεις «χαριτωμένες» εξηντάρες τραγουδούν στο πανηγύρι

Πολιτισμού ανθοφορία

Με την ευκαιρία του πρόσφατου ταξιδιού μας στη Βουλγαρία, παρατηρήσαμε μια πραγματική άνθιση πλούσια και ποικιλόμορφη στο νέο ουμανιστικό πολιτισμό τους.

Είναι μια δημιουργική και καλλιτεχνική κοσμογονία, που οφείλεται σ' εντατική συλλογική δουλειά φορέων, ομάδων και ατόμων με την ευγενική άμιλλα και το ζήλο για ψηλότερα επίπεδα, πάνω στα τόσο αποδοτικά προγράμματα του Σοσιαλισμού τους. Διάφανη κι ολούθε καρποφόρα η άνοιξη της πολιτιστικής ζωής, σ' επαγγελματικά κι ερασιτεχνικά ταλέντα. Μια ανθοφορία π' αχτινοβολεί σε φεστιβάλ και ασαμβλέες, σε φολκλορικά συγκροτήματα που τιμούν τη νέα ευρωπαϊκή Βουλγαρία

και σε ξένες χώρες. Ένας οργανισμός μορφών, που ξεπετιέται από ελεύθερες δημιουργικές τάσεις και δυνάμεις. Ποίηση, μουσική και ζωγραφική τέχνη· αλλά και γλυπτική σοσιαλ-κυβιστική, μ' επιβλητικά ηρώα, μνημεία κι ανδριάντες σ' όλη τη χώρα. Και μια αξιοζήλευτη δεοντολογική παραγωγή σε βιβλία, περιοδικά κι εφημερίδες, παιδική λογοτεχνία σπουδαία, ανθρωπιστικής αγωγής, κ.α. Όλα δίνουν μια εικόνα φανταχτερής προόδου. Καύχημα και χαρά στο φιλειρηνικό και δουλευτόρη βουλγάριο λαό.

Η πρόοδος της κουλτούρας με αριθμούς

■ Για την οικοδόμηση της υλικο-τεχνικής υποδομής της βουλγάρικης κουλτούρας μόνο κατά τα πρώτα δύο χρόνια του όγδοου πεντάχρονου σχεδίου 1981-1985 το κράτος χορήγησε 228,5 εκατομ. λέβα.

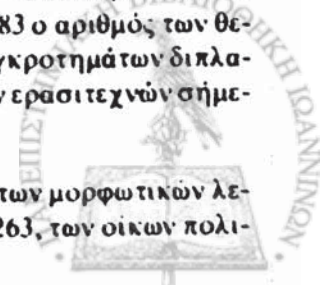
■ Ο αριθμός των κρατικών θεάτρων στην πρωτεύουσα και στην επαρχία σήμερα ανέρχεται σε 63, έναντι 46 το 1970. Στην ίδια περίοδο ο αριθμός των θέσεων σ' αυτά τα θέατρα αυξήθηκε από 22,3 χιλ. σε 25,9 χιλ. Στο ίδιο διάστημα αυξήθηκε ο αριθμός των ατόμων που παρακολουθούν θεατρικές παραστάσεις — από 637 σε 696 ανά 1000 κατοίκους.

■ Σε σχέση με το 1970 ο αριθμός των κινηματογράφων στη χώρα αυξήθηκε από 3,170 σε 3,302.

■ Κατά το 1983 εκδόθηκαν πάνω από 5.300 τίτλοι βιβλίων Βουλγάρων και ξένων συγγραφέων έναντι 3,799 το 1970. Στο ίδιο διάστημα ο αριθμός των εκδιδόμενων στη χώρα περιοδικών ανήλθε σε 1,015 έναντι 839 το 1970. Το ετήσιο τίραζ των βιβλίων κατά άτομο του πληθυσμού αυξήθηκε από 4,8 σε 7,5, των περιοδικών — από 5,3 σε 7, των εφημερίδων — από 96,2 σε 103,6.

■ Στην περίοδο 1970-1983 ο αριθμός των θεατρικών καλλιτεχνικών συγκροτημάτων διπλασιάστηκε. Ο δε αριθμός των ερασιτεχνών σήμερα ανέρχεται σε 550.000.

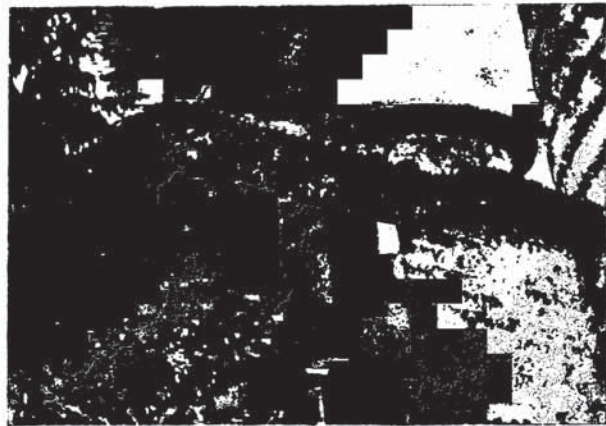
■ Ο συνολικός αριθμός των μορφωτικών λεσχών το 1983, ανήλθε σε 4,263, των οίκων πολιτισμού σε 341.

■ Μέσα σε 12 χρόνια, ο αριθμός των βιβλίων στις βιβλιοθήκες της χώρας (νομαρχιακές, αγροτικές, ειδικές, μαθητικές, πόλεων και μορφωτικών οίκων και μια εθνική) αυξήθηκε 1,5 φορές. Σε 1000 άτομα αναλογούν 8,594 τόμοι βιβλίων.

Τμήμα από το Εθνικό Ιστορικό Μουσείο στη Λαϊκή Δημοκρατία Βουλγαρίας

Παλιά αρχιτεκτονική στο Σάμοκοβ

Βρύση σε πλατεία

Νυφούλα σαμοκοβιανή

Λαϊκή ορχήστρα στην ίδια πόλη

Λάμπρος Μάλαμας
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Το Παλάτι

«Λουντμίλα Ζίβκοβα»

Το νέο καλλιεπέστατο μεγαθήριο του πολιτισμού στην πλατεία Βουλγαρίας (πρώην πάρκο) στη Σόφια, δεν περιγράφεται ίσως κι από την πιο δυνατή πένα. Οχτώ όροφοι πάνω από τη γη, και 3 υπόγειοι σαν μια μικρή πολιτεία. Αρχιτέκτονας ο σοφός Αλεξάντρ Μπάρωφ. Ένα όργιο τεχνών και πρωτοτυπίας, ασύλληπτης φαντασίας. Οικοδομήθηκε σε 3 χρόνια και 4 μήνες. Οι τεράστιες σάλες του, χρησιμοποιούνται για πολλές εκδηλώσεις: Συνέδρια, συναυλίες, όπερες, θέατρα, μπαλέτα, κονσέρτα. Σάλες με 4.000 θέσεις. Το παλάτι αυτό είναι μέλος της Ένωσης Διεθνών Συνεδρίων. Έχει 12 αίθουσες με 8.000 θέσεις. Οι 3 μεγάλες, είναι η μια πάνω απ' την άλλη. Κάθε πελώριος πολυέλαιος έχει 800 φώτα. Τα πολύφωτα είναι αναριθμητά μικρά και μεγάλα. Κάθε πολύφωτο έχει μια χρυσή προσωποποιημένη θεά που συμβολίζει την «Αναγέννηση της Σόφιας» και πίσω από το φόντο μεταλλικές φλόγες. Εκατοντάδες από μεγάλα έργα που παρουσιάζουν και προβάλλουν μουσειακά τη νεοβουλγάρικη τέχνη. Τα εγκαίνια έγιναν το 1981, συγκυριακά με την επέτειο των 1.300 χρόνων από την ίδρυση του πρώτου βουλγάρικου κράτους.

Το ανάκτορο έχει 1.900 διάφορους χώρους, και καλύπτει μια έκταση 17 τετρ. χιλιομέτρα. Έχει και μικρές αίθουσες με ρεστοράν, ζαχαροπλαστεία με 300 θέσεις το καθένα, κι έχουν οπτική, τη θέα της Βίτοσας. Στο παλάτι συμπίπτουν 9 λεωφόροι. Η αίθουσα του θεάτρου με τις 4.000 θέσεις, αλλάζει την ακουστική.

Η κάθε θέση έχει τα ηχεία της, που λειτουργούν ανάλογα, όταν χρειάζονται. Όλες οι οροφές και οι αυλαίες είναι αυτόματες· καθώς και οι θέσεις, μ' ένα πάτημα κουμπιού από 4.000 γίνονται 2.000, όπως και τα τραπέζια. Σε συνέδρια οι ομιλίες ερμηνεύονται αυτόματα σε 14 γλώσσες. Έχουν πλατιά και μακριά προσκήνια για τις ανάγκες των Συνεδρίων· κατεβαίνουν αυτόματα 10 μέτρα πιο κάτω.

Μετά από το άλλο του Κρεμλίνου με τις 6.000 θέσεις, τούτο είναι το μεγαλύτερο στα Βαλκάνια και στην Ευρώπη, που σ' αφήνει κατάπληχτο κι έκθαμβο, με τις ποικιλομορφίες του, τη δομική του συστοιχία και ισορροπία, την αυτοματική και πλατύχωρη λειτουργία του. Δούλεψε γιαυτό, όλος ο λαός της Σόφιας. Κολώνα δεν φαίνεται πουθενά.

Η ανατολική πλευρά, είναι με ανάγλυφα έργα

πρωτότυπα, από την ιστορία, τους αγώνες, τη σύγχρονη ζωή του βουλγάρικου λαού και τα ιδανικά του, που αναπαρασταίνει ο ζωγράφος Γκέργκι Τσαπκίνωφ. Στον 5ο όροφο είναι αίθουσα ομιλιών με 300 θέσεις. Εκεί σ' ένα πλατώ του τοίχου, είναι ζωγραφισμένα τα πορτραίτα των κύριων μορφών της βουλγάρικης κουλτούρας και Αναγέννησης. Το έργο λέγεται «Φλόγα», και συμβολίζει τη φλόγα του δημιουργού, που φλογίζεται με την τέχνη του και δεν καίγεται. Στη μέση υπάρχει σταυρωμένος αναστενάρης, και στη δεξιά κορφή, μορφή εργάτη - πλάστη των αγαθών του Σοσιαλισμού. Ξεχωρίζει και το πρόσωπο της Λουντμίλας, που είχε την έμπνευση για το παλάτι και άπλωσε σ' όλο τον κόσμο την αϊγλή της βουλγάρικης κουλτούρας. Από αριστερά είναι μια γριά μ' ένα λουλούδι που κρατάει στα χέρια της: τη ζωή και το χρώμα της πατρίδας. Η μεγάλη αυτή και πολυσύνθετη τέχνη, δημιουργήθηκε από τον κορυφαίο ζωγράφο Χρίστο Στεφάνωφ, που κατάγεται από τη Φιλιππούπολη.

Σε μιαν άλλη πλευρά σε πλατύ ταμπλώ, ο καλλιτέχνης Νιτέσκο Ουζούνωφ παρασταίνει με αφηρημένη σχετικά αισθητική γραμμή, την εξέλιξη της βουλγάρικης ζωγραφικής.

Στον 5 όροφο, ο ξυλογλύπτης Αντών Ντόντσεφ δίνει το λαϊκό πανηγύρι.

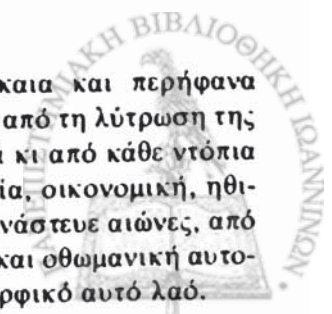
Στον 6 όροφο, ο καλλιτέχνης Κάντισιο Τσάνεφ άλλο καταπληκτικό έργο «Το δέντρο της ζωής».

Στον 7ο όροφο η αίθουσα με 1.700 θέσεις ανοίγει και προσθέτονται από δεξιά κι αριστερά άλλες 200 θέσεις.

Το ανάκτορο το επισκέφτηκαν κι έδωσαν παραστάσεις, τα μεγαλύτερα μπαλέτα του κόσμου, π.χ. το Μπολσόι, του Μιλάνου, του Λονδίνου κ.α. Προγραμματίστηκε να γίνει του χρόνου και η Γενική Συνέλευση της ΟΥΝΕΣΚΟ. Ένα τέτοιο παλάτι όμως δεν κλείνεται σε λίγες αράδες με μια «επί τροχάδην» ξενάγηση από την «κομσομόλα» Ιβάνκα Ράιτσεβα.

• •

Ο βουλγάρικος λαός, δίκαια και περήφανα γιορτάζει τα 40 χρόνια του από τη λύτρωση της ναζιστικής κατοχής. Αλλά κι από κάθε ντόπια και ξένη φασιστική δουλεία, οικονομική, ηθική και πνευματική, που δυνάστευε αιώνες, από τη ρωμαϊκή, τη βυζαντινή και οθωμανική αυτοκρατορία, το φιλικό κι αδερφικό αυτό λαό.

Νέα Μουσεία

Το εθνικό ιστορικό Μουσείο της Σόφιας, που εγκαινιάστηκε πρόσφατα, περιλαμβάνει 8.400 πολύτιμα αντικείμενα από λίθο, μέταλλο, χρυσό και ξύλο, ζωγραφιές και έργα γλυπτικής, εικόνες και έργα ξυλογραφίας, παλιά τυπογραφημένα βιβλία κ.ά., που μαρτυρούν για τη ζωή στα βουλγάρικα εδάφη από τους προϊστορικούς χρόνους, μέχρι την Απελευθέρωση της Βουλγαρίας από τον οθωμανικό ζυγό το 1878. Τα εκθέματα του μουσείου προβάλλονται σε 16 στρ. έκταση σ' ένα από τα πιο επιβλητικά κτίρια στο κέντρο της Σόφιας.

* *

Πανθαύμαστο είναι επίσης το βουλγάρικο Ακαδημαϊκό κι Επιστημονικό Διεθνές Φυσικό ιστορικό Μουσείο στη καρδιά της Σόφιας, με όλα τα ορυκτά, με όλα τα πτηνά, όλα τα ερπετά και τα υδρόβια.

Στάρα Ζαγόρα

**Πάρκα και πλατείες με ανθένιους τάπητες
κι αλάνες στην όμορφη Στάρα Ζαγόρα**

Προνόμια αντιστασιακών

Οι αγωνιστές της Αντίστασης κατά του χιτλερικού φασισμού 1940-45 στη Λ.Δ. Βουλγαρίας, απολαμβάνουν τα παρακάτω προνόμια:

1) Συντάξεις σε όλους κατά κατηγορίες. Η Α' κατηγορία παίρνει 150 λέβα το μήνα. Σ' αυτή ανήκουν όσοι πολέμησαν με τ' όπλο πάνω από ένα χρόνο, και όσοι δούλεψαν σε κεντρικά όργανα.

Η Β' κατηγορία είναι η εργατική, που έχει 120 λέβα.

2) Οι αντιστασιακοί έχουν όλες τις κοινωνικές παροχές. Στο θέμα της υγείας, ασφάλιση περίθαλψη, γιατρούς, φάρμακα, κλπ.

3) Μια φορά το χρόνο σε θέρετρα αναψυχής, και λουτρά με όλες τις ανέσεις.

4) Εισητήρια δωρεάν για περιοδεία σ' όλη τη χώρα.

5) Οι απόγονοι των αντιστασιακών έχουν ανάλογα ευεργετήματα στην εκπαίδευση.

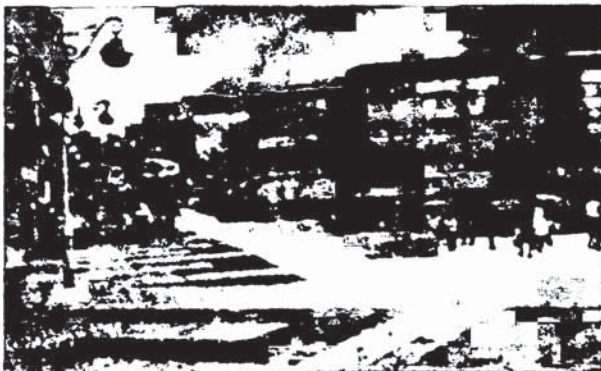
6) Οι αντιφασίστες αγωνιστές ταξιδεύουν παντού με 50% έκπτωση, εκτός αεροπορίας. Τις αστικές συγκοινωνίες τις έχουν δωρεάν.

Μέρος από το λιμάνι στην Παλιά Μεσημβρία

Δυο εικόνες από κεντρικό μέρος του Πύργου (Μπουργκάς)

Φιλοσοφικά αποφθέγματα

Κλασικά

Ω ψυχή μου, μη κοθείς την θάνατη ζωή· μόνο εξάντλησε τον αγρό του μορετού.

Πίνδαρος (3 πυθικό)

Η θρησκεία και η Εκκλησία δεν είναι σε θέση ν' αντισταθούν στο φως της επιστημονικής γνώσης.

Όλες οι θρησκευτικές δοξασίες και όλοι οι θεοί, είναι καρποί της φαντασίας, της ανθρώπινης φαντασίας.

Η.Α. Παβέλκιν

-Ο κόσμος είναι γεμάτος κλάνες, επειδή είναι γεμάτος αλιτήριους κήρυκες του ψέματος. Αλλά, αυτοί, κηρύσσοντας το ψέμα, υμνούν τάχα την αλήθεια, και τα θίματα της απατης τους, ενωτίζονται το ψέμα με τ' όνομα της αλήθειας-...

Ντιντερό

Απάνω κάτω, ξέροιμε την αιτία της κάθε μιας αρρώστιας του σώματος. Οι ηθικές αρρώστιες, οφείλονται στην κακή ανατροφή τ' ανθρώπου. Φουσκώνουν τα μυαλά τους με ανοησίες απ' τα μικρά τους χρόνια. Αυτό γίνεται γιατί κλείνει τόση ασκήμια κι αδικία η κοινωνία. Μ' ένα λόγο, φκιάστε την κοινωνία, για να λείψουν οι ψυχικές αρρώστιες. Όλοι οι άνθρωποι τότε θα είναι ηθικά γεροί και καλοί.

Ιβάν Σ. Τουργένιεφ
(-πατέρες και παιδιά-)

Νεώτερα

Ο ανθρώπινος οργανισμός παύει να γεράζει, ή γεράζει πολύ πιο αργά, όταν κανείς προσέχει τη διατροφή, κινείται, συμμετέχει, είναι πάντα δραστήριος, κι έχει ψυχική ηρεμία.

Η βιολογική ηλικία κάθε ανθρώπου, δεν εξαρτάται από την κατάσταση των οργάνων του σώματός του, αλλά καθαρά από την ψυχολογική του κατάσταση.

Άννα Ασλάν

Το καθεστώς δεν το υπονομεύει ο κομμουνισμός. Το υπονομεύει η αστική τάξη, που εννοεί ν' ασκεί αθέμιτα προνόμια.

Άγγελος Τερζάκης

Συμπεριφορά δυτικών δυνάμεων στα Βαλκάνια

Κάποιες δυτικές κατά το μάλλον σκοτεινές δυνάμεις στην περιοχή των Βαλκανίων, όπως έχει αποδειχτεί από το 1980, αποβλέπουν σχεδόν μόνιμα, στη διάσπαση και αποσταθεροποίηση της κατάστασης: και στη διασάλευση των φιλειρηνικών και αδερφικών σχέσεων που υπάρχουν ανάμεσα στους λαούς της χερσονήσου μας. Από καιρό σε καιρό, αναμοχλεύουν συστηματικά, ανύπαρχτες έριδες, δήθεν μειονοτικών ζητημάτων και διαφορών, όπως το «κοσσυφοπέδιο», το «θρακικό», το «βορειοηπειρωτικό» και το «μακεδονικό».

Δεν κατάφεραν όμως σημαντικά αποτελέσματα, από αυτή τη στρατηγική του «διαίρει και βασίλευε». Γιατί, περνάει σιγά σιγά «ανεπιστρεπτεί» ο καιρός του «κυβέρνα Βρετανία» ή στα χρόνια μας: κυβέρνα Αμερική. Καλλιεργούν βέβαια, τη μισοπάθεια και τη διχοστασία. Πέτυχαν κι ανάλογα μια σχετική ανάφλεξη παθών και κάποια έκρυθμη εμπλοκή, ανάμεσα σε Αλβανούς και Γιουγκοσλάβους, στο Κοσσυφοπέδιο, όπου οι δυο γειτονικοί λαοί, δυσχέραναν πίοτερο τις σχέσεις τους.

Οι δήθεν όμως «προστάτες» της Ευρώπης, ξέρον καλά, πως οι βαλκανικοί λαοί που θέλουν να ζήσουν ειρηνικά, δεν επηρεάζονται και δεν ανοίγουν πόλεμο μεταξύ τους, από προβλήματα μειονοτικά. Επιθυμούν τα όσα προκύπτουν, να τα επιλύουν ειρηνικά.

Με την ίδια πολύτροπη και προβοκατόρικη στρατηγική, αυτές οι σκοτεινές δυνάμεις, εφάρμοσαν και σχέδια αντιβουλγαρικής προπαγάνδας. Όπως την απόπειρα ενοχοποίησης Βούλγαρου υπαλλήλου της ΒΑΛΚΑΝ... στη Ρώμη, στη σκηνοθετημένη με τον Τούρκο εμγκρέ Αγκτάς υπόθεση δολοφονίας του πάπα.

Τη συκοφαντία για δήθεν διακίνηση και μεταφορά ναρκωτικών από Βούλγαρους στην Ευρώπη κ.α.

Μα και η σατανική αυτή συκοφαντική τους επίθεση απότυχε. Γιατί, και η Ιντερπόλ και η Ευρώπη όλη, γνωρίζουν ότι, οι Βούλγαροι δεν αναμιγνύονται σε τέτοια ψυχοφθόρα και σαρκώδη «αγαθά» του δυτικού κόσμου. Αλλά και ούτε μεταφορικά μέσα διαθέτουν, για τέτοιους σκοπούς στο εξωτερικό.

Συχνά, τα γνωστά πολεμοκαπηλικά όργανα, διαφοροποιούν τη στάση και τη συμπεριφορά τους σε κάθε βαλκανική χώρα, με τις γνωστές μεθόδους και το σκοπό του διχασμού.

Για να γίνει έτσι πιστευτή η ανθενωτική πολιτική τους στα Βαλκάνια, απεργάζονται με

πολλά ζιζάνια, νέες ίντριγκες, μηχανοραφίες και δολοπλοκίες, ακόμα και σε πλατύτερη κλίμακα.

Από παλιά, οι σκοτεινές «προστάτιδες» δυνάμεις καλλιεργούσαν στους λαούς μας, ένα εχθρικό πνεύμα εμπάθειας και διχοστασίας. Ποιός λησμονεί τα στρατιωτικά, ως χτες ακόμα, εμπρηστικά τραγούδια;... Αναλογιστείτε τους αναγνωρισμένους (προς τιμή της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ) σήμερα εαμοελασίτες που χαρακτηρίστηκαν κι επίσημα «εθνικοί αγωνιστές», ως πριν λίγα χρόνια, ήταν για τους αρνησιπάτριδες και για τ' αφεντικά τους εξοστρακισμένοι «εαμοβούλγαροι».

Το ίδιο σύνθημα έριχναν και ρίχνουν και στο φανατισμένο ποδοσφαιρόφιλο κόσμο της Αθήνας ενάντια στους Μακεδόνες και Θράκες. Τους αποκαλούν στα γήπεδα «Βούλγαρους» πάνω σε θυμούς κι εξάψεις, για ν' αναξύνουν παλιές πληγές. Ενώ οι λαοί μας σήμερα, είναι φιλιωμένοι αδερφικά όσο ποτέ. Αυτό το μαρτυρούν καλύτερα και οι διακρατικές συμφωνίες πολιτικοοικονομικής συνεργασίας, Καραμανλή - Παπανδρέου - Ζίβκοφ, και είναι εύγλωττες σε όλους τους τομείς.

Φαίνεται, πως καμιά θετική απάντηση δεν έχουν διάθεση να δώσουν στο κάλεσμα των Σοβιετικών και στην πρόταση Τσερνιένκο τις 25 Αυγούστου, για Απύραυλα Βαλκάνια, που είχε τόση απήχηση στους λαούς της Ευρώπης. Και την επανέλαβε προς τιμή του και ο πρωθυπουργός Α. Παπανδρέου. Αντίθετα, επίθεση έκαναν ευρωβουλευτές της γιρονδίνας πρόσφατα, για τις φιλειρηνικές θέσεις και προτάσεις της Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ. Θα ήταν ευχής έργο αυτές οι υπέροχες πρωτοβουλίες για απύραυλη ζώνη στα Βαλκάνια, να γίνονταν ευλογημένη πραγματικότητα. Έτσι θα ζήσουν οι λαοί μας με στενότερη συνεργασία, πλατύτερες ανταλλαγές ειλικρινή φιλία και πραγματική αλληλοποστήριξη κι αδερφοσύνη.

Παναγιώτη Τσουτάκου

«Αντίδωρο αγάπης»

«Ειρήνη»

Έλλα δυο βιβλία της μακράς ποιητικής θητείας του ευγενικού και τρυφερού ανθρωπιστή τροβαδούρου Τσουτάκου, προσφορά στην πολύπαθη αγάπη και στη μυριοπόθητη ειρήνη.

μιά τους, στο φλογερό τον ήλιο τ' Αλωνάρη. Κι άλλοι λαχανιάζουν και λαχταρούν ανυπόμονα, πότε να ιδούν, να ξεχωρίσουν στη θωριά το πρόσωπο της Σκιάθου.

Έξω από τη Σκιάθο

Μα σα διανύσαμε την απόσταση, ζυγώνουμε στο «πάλαι ποτέ» βιβλικής γαλήνης παπαδιαμάντειο νησί. Είναι λίγα χρόνια, που το ξαγόρασαν και το παντρέφτηκαν ισόβια, σαν όρνια αρπαχτικά, οι ξένοι μεγιστάνες. Έστησαν πάνω του βίλες λευκές και κόκκινες, πανσιόνες και χοτέλια... Κι ανάμεσα στα χλωμά κι ολόβλαστα κόρφια, και στις απάγγιες μασχάλες του, ποικίλα, σκόρπια μεγαθήρια.

Αντικρίζω ολούθε. Πάνω στο πολύκολπο ήμερο κορμί του, ορθώνουν κι απλώνουνε σημαδιακά, οι κηφηνόβιοι τις νεοκάτοχες χτιριακές συστάδες τους.

Όσο πλησιάζουμε στο πολυῦμνητο νησί, έρχεται ως τα ρουθούνια μας μεθυστικό το μωσκολίβανο απ' τις Κουκουναριές, πό 'χει πευκώνες ήμερους και ρετσινολυράτους!

Ένας νησιώτης πλάι μου, έχει κνημό και με κατατοπίζει:

— Πριν λίγα χρόνια ήταν δικό κατάδικό μας το νησί. Κι είχαμ' ελιές και τις περιποιούμαστε· κι είχαμ' αμπέλια που μας τα χάλασε η φιλοξέρα! Τώρα... τα χάσαμ' όλα! Τ' αγόρασαν οι ξένοι αρχόντοι. Αν μπορούσαν θα σηκώνουνταν οι πρόγονοί μας κι απ' τους τάφους και θα μας έδερναν, γιατί, την ξεπουλήσαμε τούτη την εύφορη τη γη μας, τη γη των πατεράδων μας, που τα παλιά τα χρόνια έκανε σοδειές από σταφύλια, αφθονία, πού 'χιζαν ακόμα και τα σπίτια με λασπερό χαρμάνι από κρασί! Τώρα... αν έχουν οι νεκροί ψυχές... θα μας καταλαλιάζουν.

Σήμερα... και το νερό στη Σκιάθο μας, το φέρνουμε φιαλωμένο απέξω...

Τον συμμερίζομαι, κοιτώντας με θλίψη και βουβό παράπονο το πέρασμά μας απ' τη Σκιάθο.

Κι ένας άλλος συμπληρώνει:

— Μάλιστα. Κατά 80% και πιότερο, μας τ' αγοράσανε οι ξένοι. Ενώ, η Σκόπελος παρέκει, 80% παραμένει ακόμα ευτυχώς ελληνική!

Φαίνεται πως οι σκοπελίτες, μια τέτοια ευλογημένη páτρια γη και θάλασσα, δεν την πουλάνε σ' ευρωπαίους άρχοντες.

— Καλά και άγια κάνουν. Του απαντώ. Μπράβο στους σκοπελίτες! Πρέπει να κρατήσουμε περήφανα το ριζιμιό τον τόπο μας, την εθνική μας γη. Το χώμα της πατρίδας μας, που 'ναι χλιοποτισμένο με ποτάμια δάκρυα και μοιρολόγια! Σπαρμένο με των παπούδων μας τα κόκαλα! Δεν πρέπει να 'χει αντάλλαγμα με τίποτε στον κόσμο.

Το καράβι αγκυροβολεί για λίγο στο σκιαθίτικο λιμάνι. Ξεφουρνίζει αραδιές απ' αυτοκίνητα και κρουαζιέρες Ευρωπαίων εχούμενων αστών· αλλά και νεολαίους Άγγλους, Γάλλους, Γερμανούς.

Οι πιότεροι είναι ζαλικωμένοι, με λίγες τρίχες στα πηγούνια τους, και πριν ακόμα προλάβουνε να μας βρωμίσουνε τις θάλασσες, ζαίχνουν κατάλεροι που θαρρείς και βρυκολάκισαν οι μεσαιωνικοί καλόγεροι.

Στριμώνχονται να βγουν από του караβιού τις σκάλες, με τα συμπράγκαλα τα ογκώδικα από τις μπουκαπόρτες.

— Ε, όλοι αυτοί, τηνε βολεύουνε υπαίθρια, «ξενοδοχείο των αστέρων», σχεδόν, λιγόφτουρα και λιτοδίαιτα

Μικρή άποψη της Σκιάθου με τα μαγικά ακρογιάλια της τη λουλακιά της θάλασσα και το λιμάνι της

και τζάμπα. Αυτοί μολύνουν την πατρίδα μας, με τα ναρκωτικά, τις ψείρες και την κοπριά τους. Είπε από πλάι μου ένας αυθόρμητος ρωμιός.

— Σύμφωνοι. Του ψιθύριστ' ένας άλλος. Αλλά, «ουδέν κακόν αμιγές καλού».

— Μα τι καλό να προκύψει από τους απένταρους αυτούς λεμέδες; Του απαντά ερωτηματικά με μια πεισματική αντίδραση ο πρώτος, και συνεχίζει:

Βέβαια. Το νά 'ρθει ο ξένος τουρίστας να χαλάσει ν' αφήσει δολάρια και να φύγει... το βλέπω ένα όφελος για την οικονομία ενός τόπου. Το να 'ρχονται όμως, αλητοτουρίστες μπατηρημένοι και ν' αφήνουν τη βρωμιά τους μοναχά... τι βγαίνει, ποιό το κέρδος;

Ακόμα και οι νέοι ιδιοκτήτες του νησιού, οι χρυσοκάνθαροι, που έρχονται απευθείας με κότερα ή με τ' αεροπλανάκια τους στ' αεροδρόμιο της Σκιάθου, τα φέρνουν όλα από τη χώρα τους... Καί δεν είναι για μας, παρά κοινωνική και εθνική ζημιά και αβαρία.

Βιγλίζω κι ακούω από κοντά στο λιμάνι μια βαβυλώνια κίνηση και σ' όλα τα καταστήματα του μώλου ξενόγλωσσες επιγραφές...

Τη Σκιάθο που είναι ομαλόραχη από τ' άλλα δυο νησιά δίχως απότομα βράχια, ίσως και με πιο ιδιάζουσα χλωρίδα, μπορεί ο επισκέπτης να τη χαρεί από κοντά. Ν' απολαύσει τις φυσικές της ομορφιές, αφού την περ-

πατήσει. Μα εμείς, δεν έχουμε καιρό και ξεκινάμε για τη Σκόπελο...

Το καράβι οργώνει του πελάου τα νερά, κι ένα κοπάδι από Δελφίνια, μας ακλουθάνε χαρωπά. Χοροπηδάνε πλάι και πίσω μας, σα να χαιρετούνε γελαστά τους επιβάτες και τους γλάρους. Είναι να τα θαιμάζεις, που αν και αλόγευτα υδρόβια, αυτά σώζουν τον άνθρωπο από ένστιχτο, όταν κινδυνεύει να πνιγεί. Τον παίρνουνε στην πλάτη τους και τονε βγάζουν στη στεριά. Ενώ ο άνθρωπος, σα ζώο αγριότερο, αν και λογικό... σκοτώνει ενσυνείδητα, τον ίδιο το συνάνθρωπό του!

Γιαλίζει το πετσί τους στον ήλιο σα λείος νοτισμένος γρανίτης την αυγή, έτσι καθώς ξεμυτίζουν κι ακουλουθούν παιγνιστικά. Ποιός ξέρει, ίσως να βλέπουνε τον κόσμο του πλοίου μας πολύ μικρό, με τις κυκίες και τα πάθια του, και ντρέπονται γι' αυτόν, και κρύβονται να μη τον βλέπουν.

Πενιές για τη Σκόπελο

Φτάνουμε στη Σκόπελο (Πεπάρηθο). Κάνουμε σταθμό στη Γλώσσα. Την αντικρύζω μ' ένα σκίρτημα χαράς. Είχα πάντα μια ξέχωρη αγάπη για τούτο το νησί. Τό 'χα στο νου μου & τό 'πλαθα στη φαντασία μου χρόνια, όπως είναι, πριν το βιγλίσω έστω κι από καραβιού. Το φέραμε σε χείλη, σκέψη και καρδιά συχνά, με

το συγγραφέα του, τον αιμνηστο φίλο μου δάσκαλο Δήμο Νασούλη. Αλλά, πότε πότε και με τον άλλο ταχτικό επισκέπτη του, το φίλο μου λογοτέχνη Γιώργο Θεοφανόπουλο.

Μα τώρα, τα μάτια μου γοργοπετούν στις πράσινες πλαγιές, στα γραφικά χωριά του. Λουτράκι, Κλίμα, Πλατάνα, Μαχαλάς, Γόνιμα περιβόλια με τρανές ελιές, δαμάσκηνα κι αμύγδαλα. Κι ένα γύρω σε βράχια και σπηλιές κατάμαβρες, οι ούγιες οι ακρόγιαλες, στεφανωτές, που σου θυμίζουνε των ποιητών υμνητικά τραγούδια.

Σαν τέλειωσε το σύντομο αγκυροβόλι, γυρίζουμε από δύση και βορρά ημίκυκλα, και βλέπουμε από κοντά το Στάφυλο και τα μικρά δασόφυτα λοφάκια της Πεπάρηθου. Σγούλες και κολπάκια και θαλασσομπουρίμια, που έκρυβ' εδώ γύρω και πέρα προς την Αλόνησο, η εθνική μας Κλεφτουριά τα 75 της πλοιάρια, στις αρχές του 19 αιώνα, με το Νικοτσάρα, τον Κατσαντώνη, το Σταθά κ.α., και παραμόνευε και χτύπαγε τις νύχτες τον τούρκικο το στόλο... Σιμώνουμε και κάνουμε σταθμό από την προσήλια του πλευρά, στο λιμάνι της πόλης.

Θωρώ αγνάντια μου, τα πάλευκα πυκνά σπιτάκια της, και τους πολλούς ναούς. Μου λέει κάποιος δίπλα μου, πως τούτο το νησί, αριθμεί και σήμερα 500 περίπου εκκλησιές... κι όλος ο πληθυσμός του νησιού, δεν

ξεπερνάει τις 4 χιλιάδες. Κάθε 5—6 σπίτια, έχουν σχεδόν και μία εκκλησιά.

Αναρωτιέται εύλογα κανείς, πως, είναι αλήθεια τόσο θεοσεβούμενοι κι αγιολάτρες οι σκοπελίτες; Παλιότερα τις έχτιζαν μετάματα στους άι-Νικόληδες να προστατεύουν τους ναυτικούς από τις τρικυμίες, να παρηγορούν τις φAMILIΕΣ τους, ν' αλαφρώνουνε της προσμονής τον πόνο, να φέρουν σώο κι αβλαβή τον ταξιδιάρικο τον κόσμο, από τα μακρινά φουρτουνιασμένα πέραγα.

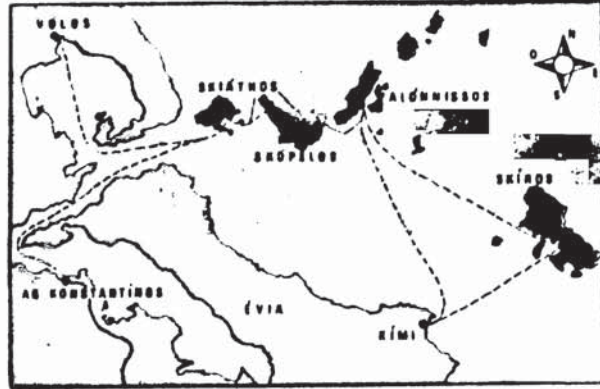
— Βλέπω την πόλη νά ναι πηγμένη στους ναούς. Πως κι έτσι αλήθεια εσείς εδώ το ρίχνετε στα θεία;

Ρωτώ ένα νέο σκοπελίτη που ετοιμάζεται να κατεβεί.

— Ωχ δε βαριέστε κύριε. Αυτά, εμάς τους νέους σήμερα, δε μας απασχολούνε...

Το πλοίο κατεβάζει κι ανεβάζει ξένους σχετικά ημίγυμνους φτωχοτουρίστες. Κουβαλιούνται ανεξέλεγκτοι και άφραγκοι πολλοί, με τα ναύλα μοναχά, και χαίρονται τούτα τα νησιά μας, που λαμπροβολάνε πράσινα, και σα γαλάζια σμάλτα, σαν κούνιες εναρμόνιες κι απαλές, μες στου Αιγαίου τα καθάρια σύθαιμα νερά, και της στεριάς τα λιόφυλλα, τ' αμπέλια, στις ηλιοβόλες δροσοστάλες της αυγής, στ' ασήμια, στα σμαράγδια!

Εδώ, η κάθε στάλα γίνεται δάκρυ μάλασμο για τις νοσταλγικές ψυχές, τις ευπατριδικές, που ζουν ερω-

Μικρός χάρτης των Σποράδων

ΣΚΙΑΘΟΣ: Άποψη του λιμανιού

ΣΚΟΠΕΛΟΣ: Μικρή άποψη από το λιμάνι της

τευμένες με τη Σκόπελο, σαν η ψυχή του φίλου μου Νασούλη, που λάτρευε μ' ασίγαστο πάθος την Πεπάρηθο, και της χάριζε υμνητικά τραγούδια:

«...Ω! των Σποράδων ρήγισσα και του πελάου Παρθένα, ας ήταν στην αγκάλη σου να γείρω κάποιο δείλι, στα μύρτα σου, στα σχίνα σου, στο φιλντισί κοχύλι, να ξαπλωθώ να κοιμηθώ... Πατρίδα μου καλή μου την ώρα τη στερνή μου...»

Αλλά, ο άμοιρος φίλος, δεν αναπαύτηκε στη σκοπελίτικη τη γη. Τον έφαγε ο καημός της ξενητιάς... Κι απόμεινε τ' όνειρο και το τραγούδι του, στο άγνωρο κι αέναο το μοιρολόι των κυμάτων.

Αλόνησος

Αφήνουμε τη Σκόπελο, και στρίβουμε για την Αλόνησο. Είναι μια μισάωρη διαδρομή, μα υποβλητική, καθώς το πλοίο διασκίζει τα λουλακιά μυριόφλεβα νερά.

Τούτο το νησί που αντικρύζουμε κοντά μας, είναι το πιο μακρύραχο και με διάφορες χρωματικές παραλλαγές, ελκυστικό κ' ιστορικό πολύπτυχο νησί, απόλα τ' άλλα των Σποράδων.

Ήμερο και καρποφόρο, με νταντελένια ακρόγιαλα, μπλάβα και κόκκινα βράχια και κρυφοσπηλιές.

Τα νερά σπιθοβολούν, λαμπυρίζουν από τα λιαχτινολοισίματα, τις ροδαυγές και τα λιογέρματα.

Η αλοννησιώτικη θάλασσα, είναι μια ψαρομάνα ζηλευτή. Λογής λογίων τα ψάρια, χοροπηδούν στην επιφάνεια προκλητικά. Μα και στα δίχτυα

των ψαράδων, για τη λαχταριστή την πεθυμιά και την υπέρτατη γείση του καλοφαγά.

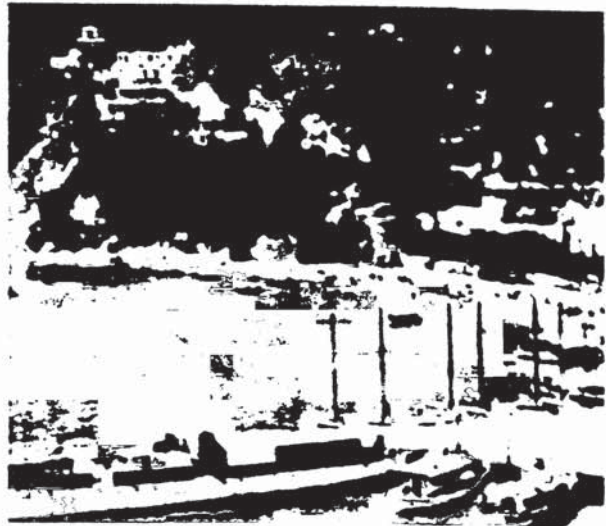
Αντικρύξεις το παλιό χωριό στην ψηλή του ράχη, πυκνόχτιστο και γραφικό, με θέαν απaráμιλλη κάτω ΝΔ προς το Μουρτιά. Κι αναλογίζεσαι αναμνηστικά, πως είναι γιομάτο ιστορίες, φτώχειες κατοίκων, βάσανα, μαρτύρων εξορίες...

Αλλά, θλίβεσαι και για κάθε συγκαιρινή του αλλοτρίωση...

Κι ας χαιρέσαι όταν βλέπεις πιο βαθύτερα σ' αυτό, να σου μιλούν αναστημένες φανταστικά οι περασμένες γενεές μ' αμέτρητες γλώσσες κι ομορφιές, και πονεμένα μοιρολόγια!

Σιμώνει το καράβι στο λιμάνι απ' ανατολή.

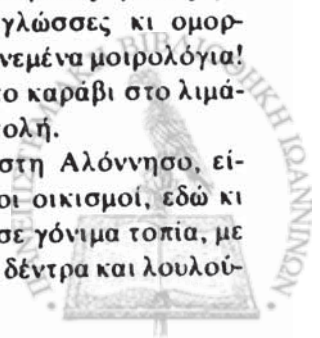
Η νιόχτιστη Αλόνησο, είναι σκόρπιοι οικισμοί, εδώ κι εκεί, πάνω σε γόνιμα τοπία, με μοσκοβόλα δέντρα και λουλούδια.

Η ακροθάλασση γωνιά στο Πατητήρι

Εικόνα από το Βότσι

Το Πατητήρι, το Βότσι, η Χρυσή Μηλιά, το Κοκκινόκαστρο (πο'χει και λείψανα αρχαίας πόλης), η Στενή Βάλα, τα Καλαμάκια, ο 'Αι Νικόλας, τα Γλειφά, ο Μουρτιάς, η Μαρπούντα, η Μεγάλη 'Αμμος κ.α.

Από το 500 με 400 π. Χ. την Αλόνησο την κατοίκησαν Δόλοπες και Πελασγοί, π' άφησαν έντονα τ' αχνάρια τους με κυκλώπεια τείχη, μνημεία, οστεοφυλάκια κ.λπ.

Ποιός ξέρει πόσα σημαντικά αποθησαυρίσματα βρίσκονται θαμμένα μεις στη γη, αφού ποτέ δεν έγιναν συστηματικές κι αξιόλογες ανασκαφές. Ελάχιστα έχουν αποκαλυφτεί κατά καιρούς, τείχη και τάφοι, αγγαιοπλαστεία, καμίνια κι αποθήκες.

Λέγεται πως η Αλόνησος είναι η αρχαία 'Ικος. Το μαρτυρούν κι επιγραφές αγγείων και νομισμάτων. Αυτό το όνομα το αναφέρει και ο Στράβωνας. Τότε το νησί είχε γίνει κι αιτία έριδας και διαμάχης, ανάμεσα στους Αθηναίους και στο Μακεδόνα Φίλιππο.

Μετά το 10 αιώνα, ονόμαζαν το νησί Χιλιοδρόμια, ή Λιοορόμια, από τον ήρωα, Αχιλλέα, που τονε γιόρταζαν και με αγώνες δρόμου.

Τ' όνομα Αλόνησος, το καθιέρωσαν ιστοριοδίφες κι εμπειρογνώμονες, με την ίδρυση κι οργάνωση του ελληνικού κράτους το 1836.

Στα χρόνια μας, και στον καιρό του εμφύλιου, την έλεγαν και «Μικρή Μόσχα»...

Είναι ένα μακρόστινο νησί, σαν μια μεγάλη κούνια, που τη νανουρίζουν αιώνια, οι παναρμόνιες άρπες του πελάου.

Έχει μια πολύ ελκυστική, πολύχρωμη και μυρωδάτη βλάστηση! Κι όπου κι αν πας, στη στεριανή την άπλα της και στα

πολλά κολπάκια της, πνέεις το μωσαχέρι που σε μεθάει κάθε στιγμή. Κ' η ψαρομάνα τούτ' η θάλασσα κ' η αμαζόνα γη της, σου προσπορίζουν γόησσες χαρές και θηλυκάδες. Σου δίνουν δύναμη, ζωή, ξανανωμό και γλύκα.

Τα σκόινα, τα πύκα, οι κου-

μαριές, φυτρώνουγ και στα βράχια.

Αλλά, κι αμπέλια, συκιές, αμυγδαλιές, κι άλλα οπωροφόρα, που σήμερα, ορφανεύουνε, αφρόντιστα, στην τύχη αφημένα, στα λειλάτια των πουλιών και στα θλιβά καρτέρια!

Οι αλοννησιώτες, γύρω στις

Μια αναθηματική στήλη με τα ονόματα αλοννησιωτών εκτελεσμένων από τους καταχτητές το 1940-45 σε μικρή πλατεία του παλιού χωριού.

Μικρή άποψη του παλιού χωριού

2.000, είναι μια κοινωνία, όσο ειδυλιακή και άπραγη ήταν πριν 10 χρόνια άλλο τόσο γίνεται τώρα κοσμική ανησυχητική κι εκτεθειμένη σε ξένα ήθη σε φθοροποιά στοιχεία, που μπαινοβγαίνουν στο νησί, με την τουριστική ασυδοσία...

Εύκολες οι ανίδρωτες συναλλαγές και εργασίες. Αλλά, θα πρέπει οι ίδιοι οι κάτοικοι να κρατηθούν γεροί, πιστοί ρωμιοί και ηθικά ακέραιοι. Να κρατήσουνε σαν κόρη οφθαλμού, ατόφια τη συνέχεια της εθνικής ταυτότητας, με όλα τα ζηλευτά και ζωτικά στοιχεία του πνευματικού και λαϊκού πολιτισμού μας.

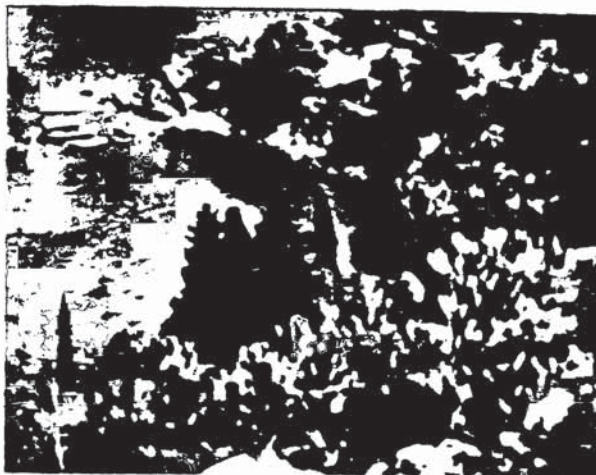
Η Αλόνησος είναι ακόμα γεμάτη χάρες και χαρές, καινούργιες κατοικίες, παράλια σύγχρονα ξενοδοχεία, παραθεριστικά κέντρα, προνομιακά από τη μάνα φύση κεντητά περιγιάλα, χρυσές αμμοιδιές και παρθένα δάση. Μικρά θερετράκια, αμμοιδιές και ταβέρνες, ως πέρα στον Άι—Πέτρο, σκόρπιες βιλίτσες κι εξοχικά σπιτάκια, ως την άλλη άκρη π' αντικρίζουμε ΒΑ, τα κοντινά νησάκια: Περιστερά, Ψαθοίρα, Διο Αδέρφια, Γιούρα και Σκάντζουρα. Μα προπάντων το εύφορο νησί της Κυρά Παναγιάς που τό 'χουν φέουδο οι καλόγεροι του Όρους.

Παρέκει το Πιπέρι πό 'χει μια ράτσα σπάνιες φώκιες και πιγκουίνους...

Στο Πατητήρι το επίνειο, βλέπεις τα νέα καταστήματα με τις λαϊκές τέχνες, χοτέλια, πανσιόν, κέντρα ψυχαγωγίας, πρακτορεία κ.λπ.

Μας φιλοξενεί ο παλιός συναγωνιστής, φίλος μου Ν.Κ. και μας ξεναγεί...

Βλέπω κι εδώ πως οι δουλεφτάδες της γης και των περιβολιών λιγόστεψαν πολύ, για να μη πούμε ότι, τους αλλοτρίωσε ο ξένος τουρισμός, που έχει

Ορμίσκος στον Άι-Πέτρο

από τη μια μεριά, τα ωφελήματα και τα καλά τοι, κι από την άλλη, έχει και τα φθοροποιά κι επιζήμια στοιχεία του, τις κακές επιδράσεις, το συρμό, τη μόδα - τρέλα, τον παρασυρμό, την ελευθεριότητα, το γυμνισμό. Πράματα και ροπές, έξω από τα στέρεα παραδοσιακά ήθη του λαού μας.

Ο λέβεντας αγωνιστής, μας πάει και στο παλιό χωριό (255 μ.υ.) π' αγόρασαν-δι ξένοι, πάνω στον περίοπτο λόφο, παρατημένο από τους σεισμούς το 1965.

Στενά, πυκνά, κι ανεμοδαρμένα σπιτάκια, μικρά και κολλητά κι αδερφωμένα, καθώς είχαν οι κάτοικοί τους ζεστασιά κι αλληλοπροστασία.

Πεζούλια σ' αραχνιασμένες πόρτες και αυλούλες. Σηματώρος κι ο ανεμόμυλος σε μι' άκρη. Βενετσιάνικο Κάστρο. Βεραντούλες και μπαλκόνια με φυσική κι ασύγκριτη θέα προς όλους τους ορίζοντες, και προς το πέλαο π' αχολογεί με τις παλλίροιες, τους άνεμους, τις θύελλες, βόγγους από τα έγκατα των αναιώνιων πόνων.

Παρατηρούμε τα στενά σοκάκια με τα καλντερίμια. Με γλυκές, μα πιο πολύ και πικρές νοσταλγίες, οι θύμισες κ' οι

μνήμες του Νίκου Ξαναζωντανεύουν τα περασμένα.

— Εδώ μας κυνηγούσαν οι πραιτωριανοί κι επιδρομείς φονιάδες του δοσιλογισμού στον καιρό του εμφύλιου... Από κει τους ξέφυγα και τραυματίστηκα... Και θα με πιάναν, θα με γδέρναν ζωντανό, γιατί πολέμησα τους ναζήδες στη Μέση Ανατολή... καθώς ήμουν στο ΕΑΜ που τώρα η Πολιτεία αναγνώρισε την Εθνική Αντίστασή μας! Όμως, τότε εδώ, με γλύτωσε η γυναίκα μου, κ' η ετοιμότητά της, που μ' έκρυψε κάτω από το πάτωμα, κι ώρες πολλές, έτρωγε η μύτη μου χώμα και άντεξα κείνη την ασφυξία, καθώς οι δολοφόνοι αλώνιζαν το σπίτι μου...

Παρατηρούμε τούτο το παλιό χωριό, και κάθε βήμα, κάθε στάση και πόνος κι ανάμνηση συγκινητική! κάθε σπίτι κ' ιστορία.

Συλλογίζομαι πόσες βασανισμένες γενιές πάτησαν τούτα τα δρομάκια και πόσα δακρυαμανάδων και ξενητεμένων, έρεψαν σε τούτ' τ' ανώφλια και κατώφλια!

Μα και πως άλλαξαν οι καιροί... και σήμερα, αγοράστηκαν τούτα τα πατρογονικά σπιτάκια από Γερμανούς και Γάλ-

λους, για παραθερισμό κι εκμετάλλευση. Πάνω απόλα υπερέρχει το πεζουλιστικό συμφέρο.

— Κι όμως, ανησυχούμε πολύ, από τα ξένα βρώμικα ήθη...

Μου λέει ο πλάτανος αλοννησιώτης σύντροφός μου.

Τριγυρίζουμε στα σοκάκια και σε σπιτάκια διορθωμένα με το παλιό τους στύλ· αλλά, βλέπουμε και πολλά, όπου τις νύχτες τά 'χουν οι Ευρωπαίοι μπιζινούχοι νοικιασμένα, που θες δε θες, οσφραίνεσαι ναρκωτικά... σ' ακολασίας νύχτες...

Ο τουρισμός φέρνει χρήμα, μα μέσα του εγκυμονεί και τον εκφυλισμό.

— Παρατήσαμε τις δουλειές στα καράβια, και ρίξαμε άγκυρα εδώ, στο γεννησιμιό τον τόπο μας. Να περισώσουμε ό,τι μπορούμε, δικό μας, γνήσιο σ' αυτή την ιερή τη γη των προγόνων μας, προτού μας την αρπάξουν οι ξένοι γύπες όλη...

Μου είπαν δύο αδέρφια στο παλιό χωριό, π' άνοιξαν ένα μαγαζάκι.

Ό,τι γίνεται από πλευράς πατριωτισμού, επιτελείται με αυθόρμητες ατομικές πρωτοβουλίες. Το κράτος σχεδόν απουσιάζει· ή υπήρξε πάντ' μια σκιά, και για τον τύπο. Δεν πάτησαν εδώ στο παρελθόν υπουργοί και βουλευτές, όπως και σ' άλλα πλουτοφόρα κι όμορφα νησιά μας... Οι αλοννησιώτες έχουν τα τρέχοντα προβλήματά τους.

Χρειάζονται: 1) Πλούσιο δίχτυο ύδρευσης. 2) Δρόμους, 3) Προστασία και περισυλλογή των αρχαίων ευρημάτων και με πιότερες ανασκαφές. 4) Ίδρυση Μουσείων. 5) Μελέτη και πρόγραμμα για προσοδοφόρα τουριστική υποδομή. 6) Αεροδρόμιο. 7) Φροντίδα και οργάνωση της Αλιείας, κ.λπ.

Σήμερα, οι κάτοικοί της μένουν σε οικισμούς. Οι πιο

πολλοί στο Πατητήρι, λίγοι στο χωριό κ' οι άλλοι στο Βότσι, στο Ρσουμ, Στενή Βάλα, και Καλαμάκια.

Πριν από λίγα χρόνια, αυτό το μέρος, ήταν ένα νησί ειδυλιακής γαλήνης και παρθένας φυσικής αναψυχής. Μα τώρα στ' ακρογιάλια του, σβήνουν μαζί με τους αρμονικούς ήχους των κυμάτων του πελάου, και οι άλαλούμικοι απόηχοι της σύγχρονης ζωής.

Μα όπως και να 'ναι, ο γράφων, λάτρεψε τους Σποράδες, κι άφησε με την αγάπη του, τα παρακάτω δύο ταπεινά τετράστιχα, που τα γράφει πάνω σε δίσκους, στ' αργαστήρι του ο ζωγράφος Ντινιακός:

Όπου κι αν πας τουρίστα μου
στο βίο σου θυμήσου
Σκόπελο, Σκιάθο, Αλόνησο,
νησιά του παραδείσου...

Χαίρε Αλόνησο γλυκειά
του Αιγαίου μας μπριλάντι·
Σκόπελο εσύ μαγευτικά,
Σκιάθος πικρή Παπαδιαμάντη...

Τρεις νύφες του Αιγαίου

Στο Ν. Θ. Καλογιάννη

Τρεις νύφες νεραϊδόπλουμες ζερβόκορφα του Αιγαίου,
περίγιαλες, δαντελωτές, πανέμορφες νυφάδες
αναγεννούν κάθε ψυχή του δυνατού κι ωραίου,
μαγεύουν πνέματα, καρδιές, οι λιόχαρες Σποράδες.

Φοράει τα πευκόπεπλα η Σκιάθος όπου οι ξένοι
στερνά μας τηνε πήρανε κι ο πόνος μας βαραίνει!
Κι από νησάκι βιβλικό τ' άγιου Παπαδιαμάντη
το σκέπασαν τα θέρετρα των κροίσων, τ' άσπρο γάντι.

Μα η Σκόπελος η αλάβαστρη, φοράει γαλάζια τούλια,
και πράσινα η Αλόνησο που λάμπει σαν η Πούλια.
Γοργόνες που μοιρολογούν στου πέλαου την απλάδα
ορφάνιες, πίκρες, και καημούς για τη μητέρα Ελλάδα.

· Λ. Μάλαμας

16.7.84

Στοχασμοί

Ημερολογιακές διαπιστώσεις και παραινέσεις

Του Κώστα Τσιγάρα

πρώην Βουλευτή

12-3-62 Όταν πέρνει κανείς το μέρος εκείνου που αδικεί, κάνει διπλό κακό. Από τη μιά, κάνει πιο βαριά την αδικία, κι απ' την άλλη, δεν βοηθάει εκείνον που αδικεί να διορθωθεί και να γίνει καλύτερος.

15-11-62 Όταν κρίνουμε τις πράξεις οποιουδήποτε, χωρίς να παίρνουμε καθόλου υπόψη και τον παράγοντα «συμφέρον», δεν βγάζουμε σωστά συμπεράσματα.

1-12-63 Ο πραγματικός φίλος προφτάνει πρώτος στη δυστυχία και προστρέχει τελευταίος στην ευτυχία. Ο ψεύτικος κι ο υποκριτής κάνει το αντίθετο.

1-1-64 Στην κομματική οικοδόμηση πρέπει να προσίχουμε, όπως και στην κτιριακή. Με υλικό που δεν είναι καθαρό, γερό, δεν φτιάχνουμε γερή, αντάξια του προορισμού της οργάνωση.

8-6-64 Στην πορεία μιας προοδευτικής κίνησης αν θυσιαστεί κανείς, πέφτει σαν μικρός ή μεγάλος, ανάλογα, ήρωας. Αν πέσει ακολουθώντας μιαν αντίθετη κίνηση, είναι αξιολύπητος.

8-6-64 Είναι προτιμότερο να χάνεις ένα δικό σου άνθρωπο από φυσικό, παρά από ηθικό θάνατο. Στην πρώτη περίπτωση ο χρόνος απαλύνει τον πόνο. Στη δεύτερη δεν ασκεί καμιά επίδραση.

12-8-64 Όταν ένας λαός κυβερνιέται από μια ηγεσία, που έχει τα ίδια μ' αυτόν ιδανικά, τα ίδια συμφέροντα, τους ίδιους σκοπούς, τότε αποτελεί μια πανίσχυρη ενότητα. Όταν αυτό δεν συμβαίνει, και στο βαθμό που δεν συμβαίνει, ανάλογη είναι και η μειωμένη αντίστασή του.

9-9-64 Ένας λαός δεν κουράζεται ποτές και δεν αγαναχτεί δίνοντας θυσίες κ' υπομένοντας στερήσεις, όταν σ' αυτά συμμετέχει η ηγεσία του.

10-9-64 Τον αντίπαλο, μπορούμε να τον παραπλανούμε. Τον δικό μας άνθρωπο, ποτές.

16-9-64 Δεν υπάρχει πιο βυσαπιστικό πράγμα από δουλευτάρικα χέρια, που δεν βρίσκουν δουλειά, κι από γερό στομάχι, που μένει συχνά αδειανό.

9-12-64 Στο αστικό καθεστώς, όσο πιο πολύ μεγαλώνει η οικονομική απόσταση ανάμεσα σε δυο φίλους, τόσο πιο δύσκολα διατηρείται η φιλική σχέση μεταξύ τους.

31-5-65 Πρέπει να μάθει κανείς και να μπορεί να χαιρέται, όχι μονάχα όταν τρυγάει το αμπέλι, αλλά κι όταν το σκάφτει, κι όταν το κλαδεύει, κι όταν το ραντίζει.

25-8-65 Θέλεις να μεγαλώσεις το χάσμα ανάμεσα σε δυο άτομα, η δυο αντίπαλες παρατάξεις; Πάρε το μέρος του ενός που έχει αοικο στην πρώτη περίπτωση, ή βόηθα την πιο αδύνατη παράταξη στη δεύτερη.

Νάμπου Μάζια

«Σημειώσεις

ενός Ταβερνιάρη»

Μικρά αφηγήματα και στοχασμοί
αιγυμνότητα και ποιητικές
ακιαγωγίες τύπων και αναμνήσεις.
Γεγονότα, πρόσωπα και πράγματα
βιωμένα τον μόχθο και τον πόνο.

... Και δια να μιλώ την αλήθεια κατατρέχομαι από τους δυνατούς. Θέλουν την αλήθεια, κι όποιος την ειπεί κιντυνεύει. Αλήθεια, αλήθεια, πικριά που είσαι! Οι δυνατοί ρωτούν για σένα και ύστερα σε κατατρέχουν! ...

Γιαν. Μακρυγιάννης

Οι Συγγραφείς και τα Βιβλία

Μικρές αξιολογήσεις, παρουσιάσεις, γνώμες και κρίσεις

Από τον Λάμπρο Μάλαμα

Κάνω κριτική δημιουργώντας και όχι ψάχνοντας να βρω λάθη
Μιχαήλ Άγγελος

Μίμη Δ. Λέου: «Εδώ Γιοχάνεσμπουργκ» (Διηγήματα), Αθήνα, σελ. 160 και «Ο τελευταίος μετανάστης» (Μυθιστόρημα), Αθήνα σελ. 142.

Διηγηματογράφος και μυθιστοριογράφος ο Λέος, είναι μια δυνατή και απηχητική φωνή και καθαρή συνείδηση του καιρού μας. Έχει εκδώσει 7 βιβλία, κύρια με θέματα, προβλήματα και μηνύματα του μεταναστευτικού μας κόσμου. Πρωτότοπος, δημιουργικός και μάστορας στην τέχνη. Διαβάζοντάς τον, εντυπωσιάζεσαι και συγκινείσαι, με τον τίμιο λόγο του, λόγο ειλικρίνειας και ανθρωπιάς. Ο Λέος είναι ένας πνευματικός άνθρωπος που αγωνίζεται στην άλλη άκρη της γης, για τα ελληνικά ιστανικά.

Μοχλός και πυρήνας της πνευματικής και καλλιτεχνικής κίνησης του Ελληνισμού της Ν. Αφρικής, αποτελεί το βασικό συντονιστή και το συνδεδετικό κρίκο, σε κάθε πολιτιστική εκδήλωση, στο Γιοχάνεσμπουργκ. Γίνεται φάρος και δείχνει τη λαμπρή φυλετική μας παρουσία, με την ανθρωπιστική και δημοκρατική του λεβεντιά, όχι μόνο στα βιβλία του, μα και με τους συνεργάτες του στο περιοδικό «Ο Σταυρός του Νότου» που πρωτοστατεί. Δυνατός στις περιγραφές, βαθύς κι αληθινός στην ψυχολογία, γλαφυρός στην αφήγηση, ο Λέος πολιτογραφείται στα Γράμματα σαν ένας δυναμικός λογοτέχνης με λόγο βρυσμιό, αγέρωχο και θαυμαστό ύφος. Χαρακτηριστικά στοιχεία της γραφής του, είναι μια λεπτή και όηκτική ειρωνία, η ζωντάνια και η λαγαράδα των παραστάσεων, οι πειστικοί διάλογοι, η κοφτή άμεση και άλλοτε υπερβατική μα καθαρή του έκφραση. Όλες οι σελίδες του είναι βιωμένες από τα δράματα και τις περιπέτειες των μεταναστών, κι από προσωπικές του εμπειρίες. Τα διηγήματά του, έχουν ένα τσεχωφικό δαιμόνιο, που διδάσκουν και προβληματίζουν.

Μεταπολεμικά, από τον Πειραιά, δεν έχουμε μόνο το Βουτυρά, και τον Πολιτάρχη. Έχουμε τον βράχο και φάρο ποιητή της Ειρήνης Ίσουτάκο, τον μαίτρ και στα δύο είδη Χρυσοστομίδα, αλλά και τον διηγηματογράφο με χαρακτηριστικό ταπεραμέντο, κοινωνικής και πατριωτικής προσφοράς έργο, τον Μίμη Λέο.

Περικλή Ροδάκη: «Τό θολό ποτάμι 1». Εκδ. 83, σελ. 306.

Ένα έργο συναρπαστικό χρονικό, που περιγράφει μαρτύρια και γολγοθάδες από την εμφύλια τραγωδία στο Μοριό (1946-49) του χαλκέντερου συγγραφέα, παλιού αγωνιστή, μεγαλομήμονα, μεταφραστή και όντη σύνταξης της

Μεγάλης Εγκυκλοπαιδείας «Υδρίας». Ένα βαθιά δραματικό μυθιστόρημα, με θετικούς και τραγικούς ήρωες, ρεαλιστικό και συνταραχτικό, που σε καταχτάει, σε διδάσκει και σε φρονιματίζει.

Ένας λόγος απλός και λαγαρός, που ρέει ασθμαίνοντας, κι ενσαρκώνει αδιάκοπα συγκρούσεις κι αγωνίες. Ύψος στρωτό, πηγαίο και αδρό. Έργο με αληθινά ψυχολογημένες και βιωματικές καταστάσεις, με ανατομικές διαστάσεις. Ήρωες κ' ηρωίδες αντιμαχόμενοι, κατατρεγμένοι και σε φυλακές και σε αντίπαλα χαρακώματα. Η ζωή του μοραϊτικού λαού, επί ποδός αναταραχών και περιπετειών. Επαναστάτες και αντιστασιακοί που μάχονται απεγνωσμένα. Αλλά, και «Ράλληδες» μνημένοι και φανατισμένοι στο έγκλημα, βυσοδόμουνε για εκδίκηση. Ο φόβος των αθών, μη τους τυλίξει η σύγχυση, η διαβολή, η συκοφαντία σε μια κόλλα χαρτί... και παν για τον αγύριστο. Τύποι και χαρακτήρες μπλεγμένοι άθιλά τους, στα γρανάζια κάποιας άδικης τιμωρίας ή αυτοτιμωρίας. Απενενοημένα βήματα και διαβήματα σωτηρίας από ιδεολόγους που πίστεψαν σε μια νέα κοινωνία και διαψεύστηκαν. Μα που ίδωσαν ό,τι μπόρεσαν και τη ζωή τους, για να πάει ο λαός κ' η ιστορία μπρός. Το αδικημένο σήμερα έργο του πολυσύνθιτου ταλεντούχου Ροδάκη, θα καταζιωθεί κάποτε, επάξια, στο στερέωμα της προοδευτικής μας Λογοτεχνίας.

Σταύρου Ζορμπαλά: Τέχνη και Κοινωνία. Εκδ. -Σ. Εποχή- Αθήνα '84, σελ. 254.

Ο γνωστός κοινωνιολόγος και θεωρητικός του Μαρξισμού συγγραφέας πολλών εργασιών, μας δίνει τώρα ένα πολύτιμο έργο με σπουδαία δοκίμια, σωστά, καθοδηγητικά, που δείχνουν συντεταγμένες και κανόνες για τους δημιουργούς της τέχνης γενικά, για το φυσικό σκοπό και για τον κοινωνικό της χαρακτήρα. Είναι μια διανθισμένη πλούσια αισθητική πραγματεία, που ανατέμνει και φωτίζει, πείθει και παραδειγματίζει για τον αρνητικό ιδεαλιστικό και ατομικιστικό ρόλο της τέχνης και σφραγίζει με ακλόνητα διαλεκτικά επιχειρήματα την ευεργετική και λυτρωτική αποστολή των συγγραφέων και καλλιτεχνών της κοινωνικής τέχνης.

Η όλη δουλειά του, είναι ένας αληθινός πλούτος γνώσεων, ένα βιβλίο απαραίτητο για τους λογοτέχνες και κρητικούς, με όλα τα στοιχεία που συνθέτουν τα ηθικά και πνευματικά μας αγαθά.

Ο Ζ. ακολουθεί και διδάσκει πιστά και υπέρωχα την τόσο αναγκαία σήμερα γραμμή του Σοσιαλιστικού Ρεαλισμού και του κοινωνικού ουμανισμού. Με το βιβλίο του αυτό, ανατρέπει όλες τις στατικές και αντιδραστικές αισθητικές θεωρίες. Άφθονα τα βιβλιογραφικά του στοιχεία και τα φωτινά του παραδείγματα. Με την εμπειριστωμένη αυτή μελέτη, κατόρθωσε να περάσει μέσα από τις σελίδες του, αντικειμενικά, όλες τις βασικές αντιλήψεις και θέσεις της ιδεαλιστικής και μαρξιστικής αισθητικής, στην τέχνη, στην κουλτούρα και τον πολιτισμό. Άξιος ο μισθός του.

Θοδωρή Βλαχοδημήτρη: «Η ράκλειτος - Η καταγωγή, οι στόχοι και το βεληνεκές των ιδεών του».

Ο Βλ. είναι καθηγητής σε πανεπιστήμιο της Γερμανίας. Είχαμε γράψει και για άλλα αξιόλογα και σημαντικά βιβλία του στο 42 τ. Ε.Π. Έχει εκδόσει περίπου 15. Παρουσιάστηκε στα γράμματα το 1954, μετά από την εξορία του στο Μακρονήσι.

Ο «Ηράκλειτος» του, είναι ένα βαθυστόχαστο δοκίμιο που επιχειρεί μια πρισματική αναθεώρηση με ανατομικές διαθέσεις, να στήσει (βλέποντας τον κι από πλατύτερη δική του οπτική γωνία) σ' ένα πιο μεγάλο βάθος τον πατέρα της Διαλεκτικής. Το προσφέρει τιμητικά για την επέτειο των διόμιση χιλιάδων χρόνων από τη γένεσή του. Στην εργασία του αυτή, ο δημιουργικός κι ανήσυχος συγγραφέας, εξετάζει την προέλευση και τους στόχους των ιδεών του Ηράκλειτου, τις επιδράσεις του από Αναξίμανδρο, Αναξίμνη κ.α.. Δίνει κάποιες νέες διαστάσεις από το βίο του υλιστή φιλόσοφου, τα αίτια και τις συνθήκες που τον διαμόρφωσαν. Ο Βλ. βαθαινει, ερευνώντας τη ζωή και το έργο του Ηράκλειτου, μ' εκλαϊκωμένο γλωσσικό ύφος και περιεχτικές αναλύσεις, με στοιχεία από πολλές πηγές. Ανατρέπει τις διαστρεβλώσεις και τις παρερμηνείες άλλων αντιδραστικών. Έτσι, δε ρίχνει μόνο πότερο φως στο πρώτο και μεγάλο διαλεκτικό πνεύμα του 6 π.Χ. αι., αλλά φωτίζει πότερο και την εποχή του. Τονίζει ιδιαίτερα (ερμηνεύοντας σωστά και την καταγωγή λέξεων) την αιώνια διαπάλη των αντιθέσεων, με τη φυσική και αδιάκοπη κίνηση της αλλαγής και μεταβολής. Μ' ένα λόγο αξιοποιεί πότερο, από προοδευτική σκοπιά, το μεγάλο Εφέσιο της σωστής φιλοσο-

σίας, τοῦ «τα πάντα ρει» και του «το δις τις τον υατον ποταμόν ουκ τριβαίνει».

Βασίλη Περσεΐδη: «Το Εθνικό μας Δημοτικό Τραγούδι», τομος Β', Αθήνα '84, σελ. 485.

Ο Π. ολοκλήρωσε το δίτομο και πολυσήμαντο μνημιακό του έργο. Ένα έργο βαριάς και πολύτιμης αξίας κι εθνικής προσφοράς. Έργο επίμονης και επίπονης περισυλλογής και βαθιάς επεξεργασίας. Έτσι, αυτός ο λιγνός στο σώμα και δυνατός στην ψυχή και την αντοχή, βαφτισμένος με τα συναισθηματικά και λαϊκά νάματα της Εθνικής Αντίστασης και σφουριλατημένος με την πίστη, του αγώνα για τη λύτρωση, έστησε ένα παναρμόνιο λαμπορατόριο, της πιο αιώνιας κι αναλλοίωτης αξίας του λαϊκού μας πολιτισμού, του Δημοτικού μας Τραγουδιού. Αρκετές οι βιβλιογραφικές πηγές. Ζηλευτές και πολυσύνθετες (με τις ανάλογες ενότητες) οι ανθολογήσεις. Χαίρισαι να διαβάσεις τις αισθητικές αναλύσεις του, με διαλεκτική μέθοδο, όλες ουσιαστικές και περιχτικές, απλές, ζωντανές, με γλώσσα καρπιρή και λυγερή όλο γλυκούς χυμούς, όπως θα ταίριαζε στο είδος. Αυτό το έργο είναι σωστή κολομπήρα π' αναβαφτίζεσαι δια μέσου των αιώνων, στην εθνική περηφάνια και στο τέλει ποιητικό μεγαλείο της λαϊκής ψυχής. Και ο Β' τόμος, παραθέτει και υμνεί το ηρωϊκό πνεύμα της αγνής και αγωνιστικής ιστορικής πορείας του λαού μας, περνώντας από την ξενητεμένη, τη χαροκαμένη κι ελιγειακή, τέχνη, ως την επική, την κλέφτικη, όπως την αντάρτικη των χρόνων εμας, και τελειώνει με τη γνωμική και παροιματική ποίηση.

Μίλτου Κυργιάννη: «Το Πασαλικί κι Γωαννίνων στην εποχή του Αλή - Πασά - Τεπελενλή» (1788—1822).

Μ' ένα πιο πλατύ και διαφορτικό περιεχόμενο στοιχείων και μελέτης για την πρόοδο του πασαλικιού, για τη ζωή και τη συμπεριφορά του «λιονταριού της Ηπίρου» ασχολήθηκε εδώ ο βιτιράνος της Εθνικής Αντίστασης παλιός δάσκαλος και συγγραφέας Μ. Κυργιάννης. Είναι μια σοβαρή κι αξιόλογη εργασία που αμφισβητεί καθιρωμένες, αποτιμήσεις και βάζει νέους πειρασμούς. Οι προβλήσεις του συγγραφέα είναι διάφανες. Αποσκοπούν στην εξιλέωση του Αλή και

την εξιδανίκευσή του. Είναι βέβαιο, πως πάνω σ' όλα τα ιστορικά δεδομένα, οι νόμοι των αντιθέσεων εργάστηκαν στη διαπίστωση του «ουδέν κακόν αμιγές καλού» και τανάπαλι. Στις 165 σελίδες του ο μελετητής θα κερδίσει (παρά τις υπερβολές), προπαντός μια συνδουασμένη και ταυτισμένη αναλυτικά με την περίγυρη περιβαλλοντική κατάσταση των χρόνων εκείνων, μαζί με τη μορφή και την προσωπικότητα του Τεπελενλή, σχεδόν χωρίς την πολύπλοκη ψυχοσύνθεσή του. Εμείς θα πούμε πως οι σχέσεις του με φίλους κι εχθρούς ήτανε: πότε ήμερη και πότε άγρια, σαν του αμήχανου και πονηρού θηριού.

Ο Κυργ. επικαλείται πολλές και διάφορες κρίσεις και γνώμες άλλων, κι ανατρέπει με σχετικά στοιχεία σχεδόν αυθαίρετων συμπερασμάτων, ακόμα και τα δημοτικά τραγούδια του λαού μας, για την Εθνική μας Κλεφτουριά, τα τόσο υμνητικά της αρετής και της αντριοσύνης, που είναι: οι πιο αδιάφευστοι μάρτυρες της αληθινής ιστορίας, για τον πατριωτικό και ανθρωπιστικό ρόλο του ανταρτοκλέφτικου προγονικού μας κόσμου. Γιατί, ο λαός και τότε και πάντα, αγνός κι ανιδιοτελής, αποθανατίζει μ' αλάθητο αισθητήριο και κριτήριο, τα ηρωϊκά κι αγαπημένα πρόσωπα του.

Πάντως, από τ' αρκετά στοιχεία που παραθέτει ο σ. βγαίνει και πάλι το τελεσιδικο πόρισμα ότι: ο Αλής, ήτανε νόμισμα με δύο όψεις! «Η αν θέλετε κατά 60% κακός δυνάστης» και κατά 40% προοδευτικός κι ωφέλιμος. Ενώ η κλεφτουριά που την παραπετάει ο Κυργ. στάθηκε κατά 80% τίμια κι αγωνιστική και προετοίμασε το 1821. Είναι γνωστή η μεγάλη προσφορά του Αλή, στην Παιδεία, στο εμπόριο, στη σχολή που υπήρχε στην Αυλή του... με την ανοχή του· και το πόσο βοηθήθηκε απ' αυτόν η Επανάσταση του γένους μας.

Αλέκου Γιανακού - Αντωνιάδη:

«Προδρομικοί Ρυθμοί», Αθήνα '84.

Ο ιδιότοπος συγγραφέας, με τ' αποφθεγματικά πλεγμένα έμμετρα και πεζά, μα τόσο διδαχτικά κι ευχάριστα κείμενά του, μετά τους «Ειρηνικούς Ρυθμούς», τύπωσε τώρα και τους «Προδρομικούς» του και με κύριο στόχο του τον προβληματισμό πάνω σε πρόσωπα και πράγματα της περασμένης και της τωρινής αντικειμενικής πραγματικότητας. Είναι κι αυτά εμπειρικά κατασταλόγραμμα, από μελέτες και προσωπικά βιώματα, με αντιπαράθεση στοιχείων από ποιητές και

κοινωνιολόγους. Ο Γ.—Α., βρίσκει την ευκαιρία και κάνει τις ειλικρινείς ομολογίες του, κι εκτονώνει τις πίκρες και τις δυσαρέσκειές του, σαν παλιός βασανισμένος αγωνιστής. Κεντρίζει έμμεσα και άμεσα, ακόμα και ανόητα κομματικά κατεστημένα. Είναι συγκινητικά τα παραδείγματα του και η αγάπη του στο λαό. Δίνει ένα πνευματικό παρών, μυτιληνιό, θαρραλέο, έτσι από εσώτερες παρορμήσεις κριτικάροντας και λάθη απο τη ζωή και τους αγώνες: εξομολογήσεις συμβάντων από τους κατατρεγμούς της αγωνιστικής του βιοπορείας και των ιδανικών που πιστεύει. Ένα βιβλίο με κριτική, αυτοκριτική, τίμιο, ανθολογιστικό κι ωφέλιμο.

Πετρούλας Νικολοπούλου: «Μια Επονίτιασα θυμάται». Αθήνα '84, σελ. 94.

«Προσωπικές μαρτυρίες», με πρόλογο του αγωνιστή συζύγου της Γιάννη Νικολοπούλου. Η Π.Ν. πρόσφερε με το βιβλίο της αυτό, μια συγκινητική κατάθεση στην παρακαταθήκη του ευλαβικού και τίμιου υλικού της Εθνικής μας Αντίστασης. Αφηγείται απλά και πειστικά μερικά αγωνιστικά της βήματα και παθήματα. Εξυμνεί την απaráμιλλη πατριωτική έξαρση των ηρώων και ηρωίδων της ΕΠΟΝ, που είχαν προσφέρει κάθε δυνατή θυσία και αυτοθυσία, στο μεγάλο εκείνο αγώνα. Εξιστορεί με λιτό κι ελκυστικό ύφος γεγονότα και περιστατικά του βίου της, που αντιστοιχούν στη γενικότερη όραση της ΕΠΟΝ και πλουτίζει έτσι, με το ταπεινό της βιβλίο, την κατοχική χρονογραφία. Βιωμένα επεισόδια λαχτάρας, αγωνίας, αστυνομεύσεων και παλικαριάς! Τις αθώες κι αιθόρμητες αυτές αφηγήσεις, θα τις συγγένευε κανείς έστω και λίγο, με κασομούλικες και μακρυγιάννικες αναμνήσεις αγώνων. Το πιο ευπρόσδεκτο δίδαγμα και μήνυμα της λευτεριάς, το συναντούμε στις απλές και πραχτικές αλήθειες της ζωής. Η σεμνή αυτή προσφορά της Π.Ν. είναι και σαμνημόσυνο για ηρωίδες και ήρωες, που έπεσαν από τα βόλια των κατακτητών, όπως η Παν. Σταθοπούλου, ο Σπ. Μουζάκης κ.α. Κάποτε, ίσως, στο μέλλον, τέτοια αφηγήματα παιδικής κι εφηβικής πατριωτικής δράσης, για τη λευτεριά του λαού, θα διδάσκονται και στα σχολεία.

Σταύρου Μελισσινού: «Αχ αυτός ο Βοκκάκιος: ή Παιχνίδια του Σαραντάμερου». (Κωμωδία τριπραχτη).

Ο εξαιρετος ποιητής Μελισσινός ξέρει να στήνει ρεαλιστικό θέατρο, με γερά ψυχολογικά φόντα. Γνωρίζει καλά τα μυστικά του. Και μάλιστα στην κωμωδία που είναι το δυσκολότερο είδος του θεάτρου. Το έργο τούτο δίνει μιαν ευφορία, και κείθι με αλληγορίες και αντιπαράθεση χρόνου, γελοιοποιεί και σατιρίζει κατεστημένα και -κακώς κείμενα- περνώντας το μήνιμά του, μέσα από τρανταχτά επεισόδια, γερές επινοήσεις και αντιθέσεις. Με φυσικό διάλογο, ξεσκεπάζει και μαστιγώνει τις κοινωνικές πληγές, και με μια πλοκή που χαρίζει γνήσιο γέλιο. Το θέατρο του Στ. Μ. -τέρπει άμα και διδάσκει- όπως θα 'λεγε ο Αριστοτέλης. Και είναι κρίμα που οι Έλληνες θιασάρχες δεν καταδέχονται, δε διαβάζουν, δεν προτιμούν και σπανιότατα ανεβάζουν (μόνο φίλων...) νεοελληνικά θεατρικά έργα.

«Ο ΠΡΩΤΟΚΑΠΕΤΑΝΙΟΣ»
Ένα πρωτότυπο κι αποκαλυπτικό
δραματικό έργο:

Του Λάμπρου Μάλαμα
Βγαλμένο μέσα από

την εποποιία
της Εθνικής Αντίστασης
του ΕΑΜ - ΕΛΑΣ - ΕΔΕΣ
και του διασπαστικού ρόλου
των Άγγλων.

Έργο βασισμένο στα ιστορικά
γεγονότα,
με βιογραφικά στοιχεία
καπεταναίων
και κριτική των λαθών
της ηγεσίας

Σελίδες 490. Πωλείται στα κεντρ. Βιβλιοπωλεία και στη δ/ση του Συγγραφέα

Λάμπρου Μάλαμα

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΛΑΟΣΟΦΙΑΣ

Έτυμα φιλομάθειας
παροιμιακά — μύθοι — αναλύσεις

Ειπέ την αλήθειαν όπως την ξεύρεις, ή όπως σου φαίνεται. Μην βάνεις συλλογήν, αν λαθευθείς: δεν θα πλανέσεις τον κόσμον: η αλήθεια θα φανεί.
Θοδωρής Κολοκοτρώνης

Με το σφυρί στα Καμώματα

Αλλότρια-συναφή και παράταιρα..... Του Άλκη Φωτεινού

Πειραματιστές... παραστάσεων

Που ξεφύτρωσαν όλοι αυτοί, οι ψευτομοντέρνοι σκηνοθέτες; Αυτοί οι «ανατόμοι» της νέας τύπου αμέρικα αισθητικής, θεάτρου, σήριαλ, κ.λπ. κομποτεντοσκοϊνήδες φτηνοί επιδείξεις; Ακριβοπληρωμένοι λοιπόν, πειραματίζονται, δοκιμάζονται και προβληματίζονται στου «κασιδιάρη» λαού το κεφαλι! Είναι οι διάφοροι αναζητητήρηδες, μαθητευόμενοι, που αρπάζουν μ' εόννοιες άφθονο παραδάκι και κάνουν το σνομπαρτιστικό κέφι τους. Εγκρίνουν βέβαια οι διάφοροι «ισχυροί της ημέρας» γιαυτές τις δοκιμές, πανω σε ασέβειες και κακοποιήσεις κλασικών έργων, αλλά και σε χιλιοπαιγμένα και ξεπερασμένα θεατρικά κατασκευάσματα. Ομφαλοσκοπούν και ορνιθοσκαλίζουν ανεπίτρεπτα σε κρατικά θέατρα, για να βγάλουν από τις μύγες σπλήνες. Π.χ. ο κ. Ρεμούνδος στην Επίδαυρο. Ένας κ. Βουτέρης στα Γιάννινα, άλλοι στη Θεσ/νίκη κ.ο.κ. Κάνουν ανατομικά σκηνοθετικά πειράματα, να βρουν καινούργιες φόρμες και να πουλήσουν πνεύμα καινοτομίας, για παραστάσεις πρωτοτυπίας. Αυτοί οι «εξυπνάκηδες» είναι ασεβείς και προκαλούν τη νοημοσύνη του κοινού, κι αρπάζουν για τα γούστα τους το χρημα του λαού. Ως πότι όμως, τέτοιοι φαναφαιρονοι πειραματιστές που μαιμοιδίζουν κι επηριάζονται όπως θα 'λεγε ο Φώτος Πολίτης «από τις ξένες μόδες, αντί ν' αντλούνε» πείρα, υλικό και μέθοδες «από εθνικές πηγές»;

Τα «όστρακα» για το Δημοτικό τραγούδι

Το ασυνάρτητο στρουχτοφραλιστικό και γελοίο «ποιητικό» συμπόσιο του Ρίου στις αρχές Ιούλη, έγινε πάλι εφέτος. Φαγώθηκαν μερικά εκατομμύρια από το ΥΠΠΕ. Τα πισωστρεφή πιπαδακία της αντιποίησης, τα ευλόγησε πάλι ο αρχιεπίσ, γαμπρός του Συγκροτήματος, κι εψαλλαν εκεί, έξω από τον κόσμο και τη ζωή της χώρας, ένα μνημόσυνο για το Δημοτικό μας τραγούδι! Έτσι, τα υποταχτικά τσιρακία του

πάπα, όχι μόνο στην ΕΡΤ, αλλά, και στο γελοίο συναγώι του Ρίου, προσπαθούν να λασπώσουν, ή να θάψουν τις ζωηφόρες κι αθάνατες αξίες του λαϊκού μας πολιτισμού. Όμως, δεν τα καταφέρνουν· γιατί ο λαός μας έχει δύναμη μεγάλη (φτάνει να τη νιώθει) και προασπίζει τις αξίες του, και τις προστατεύει απόλα τα μιάσματα των καταχρήσεων, των σκοτεινών διασυνδέσεων και των αθλίων αυτών συναθροίσεων.

Ας αφυπνιστούν οι αρμόδιοι, κι ας μη χρηματοδοτούνε ξανά, χαμαιλεοντάκια και κοπέλια της ελεεινής κι αλαλούμικης στρουχτούρας, που συλίζουν τόσο αδίσταχτα κι ασεβέστατα τις μεγάλες αξίες του λαού και τα ιδεώδη της παραδοσιακής εθνικής μας υπόστασης. Στ' ακατανόητα ψαλτήρια και στη χάβρα τους είπαν: (άκουσον, άκουσον) ότι «το δημοτικό τραγούδι πέθανε». Ευτυχώς που κάποιοι Έλληνες σπουδαστές του εξωτερικού τους κεραυνοβόλησαν και τους γιουχάισαν, μαζί και ο ειδικός μελετητής αναστηλωτής και συγγραφέας του Δημοτικού μας Τραγουδιού Βασίλης Ηερσειδης.

Τα μπουζουκομανή και τα πισωγεμη «όστρακα» κομίζουν γλαύκα (!) Το Δημοτικό Τραγούδι θριαμβεύει πάντα, μέσα στο λαό.

Εχθροί του βιβλίου

Στο Βόλο από 7 ως 15 Ιούλη, έγινε ένα φεστιβάλ βιβλίου που οργάνωσε ο Σύνδεσμος Εκδοτών Αθήνας και Θεσ/νίκης. Ο δήμαρχος της πόλης δικηγόρος κ. Μ. Κουντούρης, αντέδρασε πρώτος να μη γίνει. Ας τον χαιρεται ο προοδευτικός λαός του Βόλου που τον ανάδειξε για να υπηρετήσει με σύγχρονη και ρεαλιστική αντίληψη, κατανόηση και μεγαλοψυχία τα προβλήματα και τις ανάγκες του. Δεν εξετάζουμε όποια άλλα έργα και δραστηριότητες. Αλλά, στην έκθεση βιβλίου, στάθηκε θλιβερή άρνηση κι οργανωμένη αντίδραση. Ως και απειλητικός εχθρός τοι φεστιβαλ, να το απολέμει από την πόλη του. Το Μαι που πηγε στη Θεσ/νίκη βλέποντας στο Λευκό Πύργο κι εκεί την έκθεση, ο κ. Κουντούρης εξοργίστηκε και την αποκάλεσε

«φρίκη». Ακούτε «φρίκη»! Σα να είδε κάνα έγκλημα, ή κάνα χασισοποτείο. Το ευγενέστερο προϊόν του ανθρώπου που αφυπνίζει συνειδήσεις, που διαπλάθει ψυχές και διαμορφώνει χαρακτήρες κι εξημερώνει το άτομο και το εξευγενίζει και το εφοδιάζει με τις αναγκαίες γνώσεις στη ζωή. Αυτό λοιπόν το βασικό αγαθό του πολιτισμού, στη μολυσμένη κοινωνία μας τη μισοπάλη και κατακλύζουσα από αμερικάνικες επιδημίες, τρέλας, βίας, κι αναρχίας, ο δήμαρχος το κυνήγησε με τη λέξη «φρίκη», μ' εφημερίδες του Βόλου κι άλλους κερδομανείς κουκλοπαιγνιοχαρτοπώλες. Απειλήσε ακόμα και κατεδάφιση των ευπρεπών περιπτέρων της έκθεσης και σε χώρο μάλιστα που ανήκει στο λιμεναρχείο. Ποιό; Το βιβλίο, που θά 'πρεπε να πωλείται παντού και πάντα. Τέτοιο δήμαρχο, τον αδίκησε ο φίλα διακείμενος στα πνευματικά και πολιτιστικά πράγματα νομάρχης κ. Πανούτσος. 'Επρεπε να τον κάνει από δήμαρχο... κλητήρα' ή να τον χειροτονήσει δεσπότη του σκοταδισμού (!) Εχ, βρε κακόμοιρο βιβλίο, τι παθαίνεις! Εσένα που ο Γκόρκι σ' αποκάλεσε «θαύμα έμπνευσης και δημιουργίας τ' ανθρώπου, για την ευτυχία και το μέλλον του» πως σε υποβλέπουν οι φιλόζωοι ανθρωπάκοι και σε ζηλεύουν επειδή είσαι μακρόβιο! Οι δήμαρχοι στη χώρα, θά 'πρεπε να παρακαλούν τους εκδότες, να κάνουν εκθέσεις σε πρόσφορους χώρους των πόλεων, και να περνάνε να τους δίνουν οι 100 και 200 εκδότες από 4—5 βιβλία δωρεάν, να φκιάχνουν βιβλιοθήκες στους δημότες τους. Και όχι να κηρύσσονται εχθροί του βιβλίου, με απειλή εξοστράκισης... και μάλιστα, από ιστορικές πολιτείες πρωτοπορησιακών αγώνων της εργατιάς και της προόδου.

Θεοποιήσεις, υπερβολές και αδικίες

Μετά τον Κουν, τον Τσαρούχη, τον Τσιτσάνη, το Μύκη, και το Ρίτσο, ειδωλοποίησαν με το θάνατό του (και λίγο πριν) και τον κορυφαίο ηθοποιό Μ. Κατράκη.

Στους παραπάνω δε βρήκαν και δε βρίσκουν καμιάν αδυναμία... Ωσάν τα λάθη τους... να μη διδάσκουν. Εξαγνισμός, ωραιοποίηση, εξιδανίκευση και αγιοποίηση. Εύκολο το «ζήτω». Αλλά, των φρονίμων ολίγα. Κάποιοι καταστημένοι έχουν λησμονήσει το «μέτρο άριστο» των αρχαίων μας σοφών. Αυτοί οι κάποιοι, παύουν να υπολογίζουν και να σέβονται τις άλλες δυνάμεις του λαού. Παύουν να είναι διαλεχτικοί. Γίνονται προσωπολάτρες και μεταφυσικοί. («Τι

θα γίν' η Ελλάδα μας χωρίς Τσιτσάνη») (! 'Αλλά τώρα... τί θα γίνει και «δίχως Μάνο»! Για τον τελευταίο ο λαός με το δίκιο του να είχε χάσαμε έναν μεγάλο ηθοποιό. Δεν είχε όμως χάσει έναν μεγάλο αγωνιστή. Γιατί, οι έχοντες μνήμη, δε λησμόνησαν πολλά άλλα τοι Μάνου... και προπάντων την πρωτοχρονιά εκείνη, όταν ο Παύλος Γλύξμπουργκ αποκαλούσι το λαό και το μαρτυρικό του κόμμα «μιάσμα...» τότε, ο αρχικαλλιτέχνης, την ίδια μέρα, παρασημοφορούνταν από τον ίδιο...

Ένας Τζαβαλάς - Καρούσος αγωνιστής κι εξαίρετος ποιητής, δεν θα το καταδέχονταν ποτέ του βασιλιά το βραβείο. Μα ζούμε σε χώρα με αμέτρητες αντινομίες, υπερβολές, αδικίες και παραπροβολές. Ο Καρούσος που ξεφτίλιζε ολάκερες αντιλαϊκές κυβερνήσεις σε τόπους εξορίας' και στο Μακρονήσι όταν έβγαλε τον περίφημο και περήφανο λόγο μπροστά σε χιλιάδες αγωνιστές και δήμιους, κι απάγγειλε το ποίημά του για τον Τατάκη, σείστηκε ο τόπος! Ε, αυτός ο Καρούσος και άλλοι τέτοιοι Καρούσοι ακέραιοι και καθαροί και τίμιοι, γρήγορα λησμονιούνται και καταφρονούνται. Ούτε μνημόσυνο ποτέ σε τέτοιους παλικάρους, λεβέντες! Άλλοι τους κλέβουνε τη δόξα και θεοποιούνται. Αυτός είναι ο κόσμος που «ελαφρά τη καρδία»... αυτούς που θέλει, τους υπερεξυψώνει, κι άλλους που δικαιούνται τιμές, τους καταχωνιάζει. Έτσι, δε θέλουν μήτε έλεγχο και μήτε κριτική. Πρέπει να 'σαι Κούρδος εδώ πέρα, και να λες «ταμάμ» ακόμα και στις πιο τερατώδικες αφροσύνες των ισχυρών. Όμως αυτοί, δε θα ξεστράτιζαν τόσο, έξω από το γνώθι του εαυτού τους και των άλλων, αν γνώριζαν και θυμόταν έστω και για λίγο τον Ισοκράτη «προς Νικοκλέα» που λέει: «Πιστούς σου να θεωρείς όχι εκείνους που παINEύουν ό,τι λες και κάνεις. Αλλά, εκείνους που επικρίνουν τα λάθη σου».

Μια μπαρούφα έδρα

Στο πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ στις ΗΠΑ, υπάρχει ακόμα μια ανύπαρκτη «έδρα Σεφέρη».

Την ίδρυσε κάποτε, ένας υπουργός Πολιτισμού και φίλος του κ. Καραμανλή, ο κ. Κ. Τρυπάνης. Ο τότε πρωθυπουργός τον είχε ανασύρει από την αγγλοαμερικάνικη αφάνεια και τον έφερε στην ελληνική επιφάνεια, τον έφερε υπουργό στο ΥΠΠΕ... κι ας μη τον ήξερε κανείς. Αλλά, εκείνος για να ξεπληρώσει κάποια υποχρέωση στο ζεύγος Κ. Τσάτσου, έχοντας και φιλία με την κ. Ιωάννα (αδερφή του

Σεφέρη) καθώς και για να δικαιώσει ηθικά και την κ. Μαρώ (χήρα του Γ. Σεφέρη) το βρήκε καλά, να χαρατσώνεται ο άμοιρος λαός μας 75.000 δολάρια κάθε χρόνο για έδρα... αλειτούργητη (!).

Είδατε τι άθλους κάνουν οι φιλικές διασυνδέσεις και τ' ανεξέλεγκτα κονδύλια που ισοδυναμούν με φορομπηχτικούς χαβαλέδες; Ίδρυσε λοιπόν (για υψηλής χάρης χατήρι) την τόσο αστεία «έδρα Σεφέρη» κι ένα - δύο χρόνια, τότε που καθιερώθηκε το χαράτσι από το φοροτρόπανο του κ. Τρυπάνη, είχε μόνο 3-4 φοιτητές. Μα έκτοτε κανέναν. Από την αρχή η κ. Μαρώ, πρότεινε ν' αναλάβει την έδρα, ο ευνοούμενός της, ισχυρός καβαφολόγος κ. Σαβοϊδής. Έτσι από συφερολόγος των άτυχων γραμμάτων μας, πάει να γίνει και σεφερολόγος στο Χάρβαρντ (!) Αλλά, μια έδρα παρασιτική και πεθαμένη πριν γεννηθεί, πως κρατιέται από τον ίδιο ακόμα, και ποιός την ελέγχει; Ή για να κάνει τα ταξίδια του, ν' αλλάζει το κλίμα του πότε πότε στη μαμά «προστάτιδα»; Κι αφού η έδρα είναι νεκρή, γιατί ο αρχιμοχλός των εδώ «διαγραμμάτων» και ανεμουδάτων των παρασκηνιακών σημείων και τεράτων, ν' αρπάζει «χαράμικα» τα 10 περίπου εκυτ. δρχ. το χρόνο από το δημόσιο κουρβανά; Ποιά η χρεία λοιπόν του κ. χαρβαντικού εδροπάρεργου; Ή «περί όνου σκιάς»; «Κρέας χελώνης ή φαγείν ή μη φαγείν».

Ένας κύριος φευγοπαραμένης

Ο καημένος ο αναπλ. γενικός της ΕΡΤ κ. Βασιλικός, βρίσκεται αδιάκοπα «επί ποδός» με τις «παραιτήσεις» του και τις παραμονές του στη γνωστή θέση, για παρασιτικά προγράμματα... από το 1981 που η καμαρίλα του «Συσκοτίσματος» Λαμπράκη κατέλαβε αυτά τα πόστα. Τρία χρόνια τώρα, και πάσα μέρα «παραίτηται»... και κάθε μέρα παραμένει.

Μα θαρρούμε πως σαν χαιδεμένος του οίκου ενοχής του Λαμπράκη... πού θα βρει καλύτερο πόστο και πιότερη μάζα από τα κανάλια της ΕΡΤ; Χιλιάδικα κατοσταριές, προσκήνια και προβολές; Παλιότερα είχε περιπλανηθεί. Δε στέρωνε ο άμοιρος κάπου. Πήγαινε στην Αμερική, μούνζωνε τους ομογενείς που δεν τ' αγόραζαν βιβλία του. Γύριζε στην Ελλάδα, εξόρκιζε τον Καπιταλισμό. Ταξίδευε στη δανειοφάγα Πολωνία, τα βρισκε όλα (λίγο πριν ξεσπάσει η θύελλα) ρόδινα, παραδεισένια, κ' ήθελ' εκεί να ζήσει (τόσο ανοιχτομάτης ήταν) (!) Πήγαινε

στην Ουγγαρία, δήλωνε πως «ρίχνει» πέτρα στην Ελλάδα. Διάβαινε περιπλανώμενος στη Βουλγαρία, έστελνε στ' αφεντικά του αντιμαρξιστικά άρθρα. Πήγαινε στην Κύπρο, αποφάσιζε να ζήσει εκεί, και στην ώρα ξαποφάσιζε...

Είχε μερικές φορές εμφανίσεις στην οθόνη του και ξεσκεπάστηκε η ωμή γλώσσα και η κενότητά του. Εκτέθηκε πέρυσι στο Λευκό Πύργο Θεσ/νίκης σε δημόσια συζήτηση (αρχές Ιούνη φεστιβάλ βιβλίου) που δεν ήταν σε θέση να δώσει απαντήσεις σ' ερωτήματα απλών ανθρώπων. Εκεί αποκήρυξε κι όλα τα βιβλία του, λέγοντας ότι τον αντιπροσωπεύουν μόνο τα «χαζά μπούτια» και «τα καμάκια»... και εισέπραξε άφθονο γιούχα!...

Τώρα, όποτε διαφωνεί με τους εκάστοτε Γενικούς δ/ντές του, αρχίζει το τροπάρι σ' όλους τους χρόνους: Φεύγω, δεν φεύγω. Έφυγα δεν έφυγα. Θα φύγω, δεν θα φύγω. Παραιτούμαι και δεν παραιτούμαι. Παραιτήθηκα δεν παραιτήθηκα. Θα είχα παραιτηθεί και δεν θα είχα παραιτηθεί. Σα να παίζει την κολοκυθιά ή το μάδημα της μαργαρίτας (!) Μ' αγαπάς δε μ' αγαπάς... ο κ. φευγοπαραμένης. Αστειεύεστε; Από πού να φύγει; Καρέκλα καρεκλάρα μου (!) Και θα λείπει μέσα του: Βασιλικός μαράθηκε στα παραθύρια σας, κι εγώ θα παραμένω για τα χατήρια σας. Για να σας κάνω τα «κουίζ». Γιατί όπως δήλωσε: «Το κουίζ είναι μια μορφή «ξεκούρασης». Αυτό που λείπει από την τηλεόραση είναι τα προγράμματα όπου δεν «ερεθίζουν» τον τηλεθεατή. Σ' όλες τις τηλεοράσεις του κόσμου υπάρχουν τα λεγόμενα «βλακώδη προγράμματα», τα οποία είναι απαραίτητα σε μια τηλεόραση. Είναι όπως βάζεις αλεύρι στο κέικ». (Μπράβο παρομοίωση) (!) Τώρα, το αν έχει σχέση τ' αλεύρι με τα «βλακώδη...» του κ. αν. γενικού... έχει όση ο φάντης με το ρετσινόλαδο (!) Ζήτω η ασυναρτησία. Νά, προγραμματιστής, να παιδαγωγός σωτήρας. Τι να σε κάνω γαλανή, να γίνεις μαυρομάτα (!) «πάρτε τον στο γάμο να σας πει και του χρόνου (!)». Να μας ζήσουν οι βαρδαλαμπούμπες (!) «Τρία χρόνια - ξαναδήλωσε - δεν έριξε ούτε γραφή για λογοτεχνική «δημιουργία». Σκεφτείτε τι πηγαίο ταλέντο έχει! Αν υπήρχε τέτοιο θα μπορούσε 3 χρόνια γκαστρωμένο να κρατηθεί; Ή θα βγει κάνα λογοτεχνικό τέρας με καισαρική τομή;

Θεατρικά βεντέτικα

Θεατρικούς συγγραφείς βεντέτους, έχει αναδείξει για τα κέφια του ο Κ. Κουν και δεν χρειάζονται να 'χουν και πηγαίο ταλέντο. Φτάνει

μόνο να τους σκαρώνει παραστάσεις με πρόχειρα και βαριά αισχρολόγια, που γράφουνε στο γόνα, δυναμικοί ηθοποιοί της σχολής του, σαν τον Γ. Αρμένη, φίλοι του σαν τον κ. Κεχαΐδη κ.α. Πρέπει βλέπετε να ικανοποιεί τα παλιά του υστερικά κι ανώμαλα απωθημένα... «ο δάσκαλος» και τώρα στα 80 του! Βρε σκασίλες που 'χει ο θεατρόφιλος ο κόσμος, να του ξοφλάν τα εισητήρια, με 10 χυδαιόλογα και μπόλικη βαβούρα (!).

Μεγάλη κι αξεκόλλητη ερωτική μανία, κόλλησε πολλά θέατρα στη χώρα με το συγγραφέα κ. Μανιώτη. Ό,τι να γράφει του... το παίζουνε. Βοήθειά τους. Τυχρό μεγάλο. Φάγανε το μανιόχορτο και τους έγινε μαγιόχορτο. Κάθε τι που γράφει το παιδί, ανεβαίνει στη σκηνή. Όπως παλιότερα, ό,τι έγραφε ο κ. Καμπανέλης... το 'παιζε η κ. Καρέζη. Φτάνει να σου φκιάσουν όνομα. Κ' ύστερα δε σου βγαίνει ποτέ το μάτι. Δεν 'πα να περιμένουν χιλιάδες ταλέντα κι έργα άπαιχτα... ποιός υπεύθυνος διαβάζει; Σού 'φκιασαν όνομα φίλοι και περιστάσεις... «Τυφλοί όμμασι» μετά, σου παίζουν ό,τι γράφεις, ή με χέρια, ή με πόδια... ξέρνα τους και καλαπόδια... Πόσο δίκιο είχε ο καημένος ο Αίσωπος που 'λεγε:

«Όπου δε βοηθάει η τέχνη βοηθάει η τύχη».

Αλλά κ' οι πρόγονοί μας... Στο (β) ρωμείο παντού «θέλεις μάρμπα στην Κορώνη».

Για τον «Πατούχα»

Γιατί ξόδεψαν τόσα λεφτά για τον «Πατούχα» σήριαλ, που τσέπωσε ο ευνοούμενος σκηνοθέτης μέ κάποιον βέβαια λαδοποντικό; Ε, ρε μάνα μου, επιδρομές αρουραίων (!) θά 'λεγε ο καημένος ο Καραγκιόζης! Τι χρώσταγε ο κόσμος να βλέπει μια μπαχατέλα του περασμένου αιώνα; Καλός μπορεί να στάθηκε ο Κονδυλάκης (πνευματικός πατέρας του «Πατούχα») στο τέλος της ζωής του... Κι ας πολέμησε το δημοτικισμό στις αρχές του αιώνα' κι ας βάφτιζε «μαλλιάρους» τους δημοτικιστές του Παλαμά, κ.λπ. Ο «Πατούχας» σαν σήριαλ δεν πρόσφερε τίποτε! Αλλά, για ποιό κακόφορρο και κενόλογο σήριαλ να πρωτοειπεί κανείς; Ας είναι γεμάτες οι μάσες, οι πάσες, και οι κάσες τους (!) Ας είναι καλά κ' η Κρήτη μας... που όλοι κρητικίζουν τελευταία φορώντας φέσια και σαλβάρια, από το Μύκη ως το Μητσωτό... των Δαναΐδων τα πιθάρια!

Το αρχείο Παπατζώνη

Το αρχείο και τα χειρόγραφα του ποιητή Τ. Παπατζώνη όταν πέθανε (Θεός σχωρέστον το χριστιανό) η γυναίκα του Σεμίρα, κάλεσε τον κ. Κ. Τσιρόπουλο σαν επιμελητή και δούλεψε σ' αυτά. Ο εν λόγω τα μελέτησε γερά, τα ταξινόμησε, τα ταχτοποίησε, για να τα φέρει η κυρία του ποιητή σε φως. Όμως, ξαφνικά πέθανε κι εκείνη, και το υλικό έμεινε στα χέρια της κόρης της, παντρεμένης στο πλούσιο αρχοντοσόι του Κουντουριώτη. Έπειτα, όλο αυτό το έργο, το αγόρασε ο «διευθύνων τα ελληνικά γράμματα» από τα παρασκήνια, αρχικοντίφηκας, Λάμας και Βοΐδας του «Συγκροτήματος» αντί 5 εκατ. δρχ.

Έχει βέβαια το σκοπό του ο «διακανονιστής» των πνευματικών αξιών, ο χορηγητής εύκολων παραχωρήσεων και διαστάσεων... κάνοντας τον ψύλλο αετό και το μυρμήγκι ελέφα (!) Τώρα το πως, και το τι, θα βγάλει ο αρχικαβαφιστής από τον μακαρίτη αγαθιάρη ιδεαλιστή και θρησκολόγο της υπαρξιακής αγωνίας ποιητή... το μαντεύουμε. «Γυψ κόρακα εγγυάται».

Υστερίες και βίτσια βεντέτου

Ο ποιητής Ρίτσος «έτεκε» πάλι νέονέκτρωμα και τέρας οχετολογίας, με τα προκλητικά κι ανώμαλα βίτσια του, που 'χει τον τίτλο: «Με το σκούντημα του αγκώνα). Καταλαβαίνετε βέβαια σκούντημα του αγκώνα τι σημαίνει (!). Ο βεντέτος αυτός, επιμένει να κοινωνεί μ' αυτά του τ' απορρίματα και τη νεολαία μας!

Σα να μη φτάνει όλο το όργιο των μέσωσ διαφθοράς, αποπροσανατολισμού και υστερίας που εξαπολύει η πολυπλόκαμη αντίδραση και οι σκοτεινές δυνάμεις από την άλλη όχθη... έχουμε και τον παραχαϊδεμένο ποέτα, να εμετίζει ακατάσχετες αισχρολογίες που ούτε λέγονται, ούτε γράφονται. Μα θα μου πείτε δικαίωμά του είναι να γράφει «Βολιδοσκοπούς» «Ερωτικά» «Παράξενα πράματα», «Σκουντήματα αγκώνων» κ.λπ., και να κακοποιεί ν' αρνείται την υγεία και ηθοπλαστική τέχνη σαν μορφή της κοινωνικής συνείδησης. Γιατί ο άνθρωπος έχει παραμεθύσει από τις πολλές δάφνες.. κι έχει κατακόρυφη πτώση που δεν πρόκειται να συνέλθει, τώρα μάλιστα στα 75 του. Όμως, Κάποιοι άλλοι προστάτες του, πατρωνές του, τάχα αισθητικοί, τάχα υπερασπιστές της κοινωνικής τέχνης, ή και κριτικοί του Σοσιαλιστικού Ρεαλισμού, κωφεύουν, για να μη χαλάσουν τη ζαχαρένια τους (!) Ποιός λοιπόν, να σταματήσει το

Γιαννάκη από τον κατήφορό του; Οι νονοί έπρεπε να του τραβήξουν τ' αυτί, να τ' αποσύρει από την κυκλοφορία, και «να κάτσει στ' αυγά του», ή στα δαφνοστέφανα βουνά του(!) Αχ ρημάδα αυτοκριτική! Κοντεύεις στην Ελλάδα να χαθείς ακόμα κι απ' τα λεξικά!

Για θυμηθείτε όσοι έχετε υπόψει σας, την «'Αβυσσο αισθημάτων» του Τσβάιχ. Τον τραγικό εκείνο ήρωα, που μονολογώντας καταδίκασε τον εαυτό του στον καθρέφτη κι αυτοκτόνησε μετά από την αυτοκριτική του... από την ίδια τη ντροπή του! Τότε όμως, υπήρχε ντροπή, ακόμα και στους διεφθαρμένους αστούς. Σήμερα;... Απόμεινε μόνο μέσα στον αγνό και υγιή, στον «πάντοτ' ευκολόπιστο και πάντα προδομένο» αγαπημένο μας λαό!

Σοφίσματα και σκαριφίσματα

Πρόσφατα είδα ένα όνειρο. Ότι τάχα, ο συγγραφέας κ. Σαμαράκης φορώντας σαμάρια στους αφελείς, για να διαφημίσει καλύτερα τα 5 όλα κιόλα βιβλία του... έγινε σοφιστής και σκαριφίστας πρώτης γραμμής. Κ' είδα πως τάχα σταμάτησε ο μεγάλος τζίρος των «Λαθών» του στα βιβλιοπωλεία... και τι να σοφιστεί; Ω, της ακαταμάχητης διαφημιστικής του εφύιας! Ποιντάροντας στο συναισθηματικό πατριωτικό φιλότιμο των Ελλήνων, έγραψε στον Τύπο, πως τάχα έχει στην καμπούρα του κατοχικές καταδίκες σε θάνατο... Κ' είδα πως τάχα κόλλησε σ' όλα τα εξώφυλλά του το χαρακτηρισμό «αριστούργημα» από τον Γκράχαμ Γκρην, και πλάι του σ' όλα 159η έκδοση κ.λπ. Κ' είπα: μπράβο του! Αυτό θα πει αναντίρρητη οφθαλμοφανή διαφήμιση· που ξεπέρασε και το Γκοβόστη και την κ. Νανά σήμερα, όπου στα 100 αντίτυπα προσθέτει κι ένα μηδενικό ακόμα και γίνονται 1.000, οπότε το κόλπο των 200 αντιτύπων που εξαντλούνται, το λέμε 200η χιλιάδα (!) Αλλά, είδα και πως τάχα τον απαγόρευσαν σα συγγραφία να διαβάζεται στο στρατό (!) Εξόρκισαν τα «Λάθη» του από τους στρατώνες. Και το 'χαψαν οι αφελείς... άνευ ιδής, Γ'ΕΣ διαταγής.

Μα εγώ θαύμασα, μα το Δία, αυτόν τον ασυναγώνιστο κουκλοποιό, και ανά τω σύμπαντι διαφημιστικό γραφοντοροποιό! Έτσι, δυσκολεύτηκα να πιστέψω αυτή την «απαγόρευση», καθότι, τα πιότερα βιβλία του είναι «αντιολοκληρωτικά» τύπου Σολζενίτσιν· και μάλιστα στη βράβεισή του από τη Φαμπιόλα στα «Ευρωπαϊα» τα εγκωμίασε ο ίδιος ο υπουργός Εθνικής Άμυνας και πρωθυπουργός μας. Πως λοιπόν —αναρωτήθηκα— μπορεί να συμβαίνουν τέ-

τοιες αντιφάσεις στη χώρα των τραγελαφικών αντινομιών;... Ήταν περίεργο όνειρο! Ρε μπας κ' είναι αλήθεια... να συγχαρούμε τον άσσο σοφιστή, ρεκλαματζή των αστυνομικών μυθιστορημάτων που έχει αναδειχτεί: Αγκαθοκρίστης του σύμπαντος Νο 2;

Ο μεγαλύτερος θεατρώνης

Αν ξέρατε ποιός είναι ο μεγαλύτερος θεατρώνης στην Αθήνα, δηλαδή ποιός έχει τα περισσότερα θέατρα, όχι μόνο δε θα υπολογίζατε κανένα θρησκευέμπορο και χριστοκάπηλο για άνθρωπο, αλλά, όπου, θα βλέπατε, ή θ' ακούγατε παρεκκλησιαστικές οργανώσεις, «αγιότητες», με ρασοφυρικά σχήματα κ.λπ. θα τους γυρίζατε τις πλάτες.

Ο Πανάγιος Τάφος λοιπόν, έχει το ρεκόρ και στα θέατρα. Ο τάφος του Χριστού μπράβο, έγινε πρώτος μπίζνεσμαν (σικ). Ποτέ στους αιώνες, δεν υπήρξε άλλο όνομα και πρόσωπο τόσο εκμεταλλεύσιμο όσο του Χριστού, της Παναγίας και των αγίων. Βρε τους λωποδύτες, τους μεγιστάνες «αγίους» και «παναγίους» σκοτώστε τους(!)

Καί τί θα γίνουμε «χωρίς βαρβάρους». Χρηματίζουν αβέρτα εν ονόματι του Ναζωραίου!

Αυτοί συνειδητοποίησαν τη ρεαλιστική διαπίστωση του Ναζιαντζηνού ότι: «Θεατρική σκηνή εστίν ο κόσμος και παίγνιον». Και όχι του Απόστολου Πέτρου που τους λέει «Τα λεφτά σας κι εσείς μαζί να χαθείτε, που νομίζατε πως η δωρεά του Θεού παίρνεται με λεφτά». (Πρ. Απ.). Αυτοί οι αθλιόψυχοι που «αρπάζουν τις περιουσίες με το κόλπο των μεγάλων προσευχών, θα τιμωρηθούν» όπως λέει ο Αποστ. Λουκάς. Ελπίζουμε κι εμείς, πως κάποτε, σαν αλλάξουν τα πράματα ριζικά και πάρει ο λαός στα χέρια του αυτά τα βρώμικα περιουσιακά, θα τα εξυγιάνει... και οι «Παναγιόταφοι, θα πάνε για το «πυρ το εξώτερον».

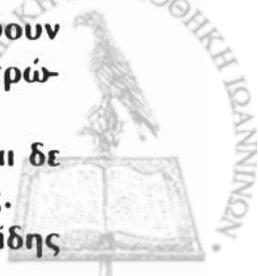
Άλκης Φωτεινός

Δεν θέλουμε τις λέξεις που γοητεύουν την ακοή, αλλά, εκείνες που σπρώχνουν σε τίμιες πράξεις.

Ο απλός λόγος είναι αληθινός και δε χρειάζεται φανταχτερές εξηγήσεις.

Ευριπίδης

Πλημμέλειες και μεροληψίες της Εθνικής Βιβλιοθήκης

Ο κάθε πνευματικός δημιουργός, λαχταράει την ώρα και τη στιγμή, να πάρει χαρούμενος κ' ικανοποιημένος μ' ένα καινούριο βιβλίο του στο χέρι, να το καταθέσει στην Εθνική Βιβλιοθήκη. Στο μεγάλο αυτό ταμείο παρακαταθήκης όλων των πνευματικών καταθέσεων του γένους. Όποιο κι αν είναι το έργο, όταν είναι γνήσιο, κι έχει την πρωτοτυπία του, είναι μόχθος φαιάς ουσίας, είναι φλόγα και ξεχείλισμα λόγου κι αισθημάτων, είναι αίμα καρδιάς του δημιουργού. Το καταθέτει και φεύγει ξαλαφρωμένος, πως έθεσε κι αυτός ένα ταπεινό λιθαράκι στο μέγα οικοδόμημα του πνευματικού μας πολιτισμού. Η Εθνική Βιβλιοθήκη είναι η αγία Τράπεζα που διασώζει τις αποταμιεύσεις της δημιουργίας των αξιών. Εκεί, πρέπει να υκολογίζονται και να φυλάγονται μ' ευλάβεια, τα ιερά προϊόντα τύπων γενεών. Ακόμα κι εκείνα που προσφέρουν επιτήδευσι, ή και μερικοί αφελείς και μωροφιλόδοξοι βιβλιογράφοι. Όλα τα δέχεται η Εθνική Βιβλιοθήκη. Όμως χρόνια τώρα, δεν λειτουργεί σωστά, αντικειμενικά και δίκαια και για τον καταθέτη και για το μελετητή. Οι ώρες λειτουργίας για τους αναγνώστες είναι περιορισμένες. Ενώ σ' όλες τις βαλκανικές χώρες, οι Εθν. Βιβλιοθήκες είναι ανοιχτές όλη μέρα και δέχονται τους μελετητές και ως τα μεσάνυχτα. Εδώ, δε φτάνει η αμορφωσιά, η άγνοια, το λιγοστό αναγνωστικό κοινό, έχουμε την ψευταριστοκρατία, την τεμπελιά, τον ηλίθιο συρμό, παρασυρμό και παρασιτισμό. Το διάβασμα που είναι τροφή πρώτης ανάγκης σ' άλλες χώρες, εδώ το θεωρούν πολλοί σαν είδος πολυτέλειας. Γιαυτό κ' η Εθν. Βιβλιοθήκη παρουσιάζει πλημμέλειες και μεροληψίες. Κάθε χρόνο, όσοι συγγραφείς καταθέτουν εμπρόθεσμα τα βιβλία τους, κατά παράδοξο τρόπο, δε βρίσκονται γραμμένα στους ετήσιους καταλόγους που στέλνει στο ΥΠΠΕ και στις επιτροπές Αγοράς. Τι συμβαίνει; Υπάρχουν ανίκανοι, ανεπαρκείς, προκαταλειμένοι και κοντόφθαλμοι υπάλληλοι, που δε δίνουν σημασία (όχι για πρωτόβγαλτα) αλλ' ούτε και για έργα φτασμένων και δόκιμων συγγραφέων; Ποιός άκριτος κριτής είναι αυτός, ή ποιός ανίδεος; Ποιό φίδι κολοβό δαγκώνει κι εκδικείται στην κατάλληλη ώρα, τα καημένα τα βιβλία συγγραφέων που αντιπαθεί; Ποιός εμπαθής Καίσαρας δεν έχει ιδέα να κατατάξει τα βιβλία των λογοτεχνών στο είδος της τέχνης που ανήκουν; Μήπως το κάνει επίτηδες σε φτωχούς αλλά τίμιους αγωνιστές λογοτέχνες; Όλοι οι συγγραφείς που στέλνουν στην Εθν. Βιβλιοθήκη και κατοχυρώνουν την πνευματική τους παραγωγή, είναι ίσοι απέναντι στο νόμο και έχουν τα ίδια δικαιώματα να καταγράφονται στις καταστάσεις των νεοεκδομένων βιβλίων της χρονιάς.

Ευτυχώς όμως, πέρα από τις όποιες αδικίες, υπάρχει ένας δ/ντής Γραμμάτων και Τεχνών στο ΥΠΠΕ ηθικών αρχών και ακεραίου χαρακτήρα, ο κ. Γιώργος Θηβαίος. Τίμιος κι ενήμερος, γνωρίζει την προσφορά και την αξία των πιο πολλών συγγραφέων. Κι όταν έχει δικαιοδοσία, ξέρει κι επανορθώνει τ' άδικα των

Σατιρικό

Αυθόρμητο

Δημοσιεύουμε παρακάτω, τους σατιρικούς στίχους που μας έστειλε ο σεβαστός φίλος και συνεργάτης μας συγγραφέας κ. Άγγελος Δόξας.

Για τους «μοντέρνους» χυδαιολόγους και επιτήδευσις «κουλτουριάρηδες» της ΕΡΤ και της αφηρημένης τέχνης.

Αφορμή από σχόλιο του Άλκη Φωτεινού στο 52 τ. του Ε.Π.

Του Άγγελου Δόξα

Της ποίησης λεξιθήρες ακαλαισθητοί
ανουσιολόγοι της βλακείας και αναισθητοί
μουστιάζουν στη «μοντέρνα» αντιτέχνη
με θράσος πρωτοκόρου καλλιτέχνη.

Δικταίοι Λαπαθιώτες και Καβάφηδες
και όλοι οι σαν κι αυτούς πρωκτοπαγάσηδες
δεσπόζουν στο λαθραίο μινελίκι
που ορέγεται της μόδας το ασικλίκι.

Με λήξερ και κομπιούτερς καταργήσανε
την έμπνευση της τέχνης κι αρχινήσανε
ν' αλλάξουν αρμονία και μελωδία
με μούγκρισμα, ουρλιαχτά κι αισχρολογία.

Σ' αυτό το βρωμαλέο συναπάντημα
αράζει της κουλτούρας το κατάντημα,
θρηνώντας ό,τι ωραίο και διαλεγμένο
στο βάθος του αποπάτου αποριγμένο.

άλλων. Φέτος, — μάς ειπε — έστειλε το ΥΠΠΕ έναν υπάλληλο της Εθν. Βιβλιοθήκης για να σπουδάσει αισθητική στη Γερμανία. Έτσι, θα μάθει να διαχωρίζει με μια ματιά και να κατατάσει το κάθε βιβλίο, στο είδος της τέχνης που ανήκει και να μη παραλείπονται ούτε από άγνοια, ούτε από πρόθεση, από τους καταλόγους. Άμποτε να μπει επιτέλους μια τάξη αντικειμενικής δικαιοσύνης και άσωσης λειτουργίας στην Εθνική μας Βιβλιοθήκη.

Τι θα λέγατε

Για τον «ευτυχοδυστυχία» κ. Νικοδήμου, που γράφοντας και στο «Βήμα» πιστεύει ότι: Τα Ελγίνεια μάρμαρα δεν επιστρέφονται στην πατρίδα μας τη χώρα που γεννήθηκαν, από τους προαιώνιους ληστοπειρατές εχθρούς μας Άγγλους. Αλλά, κι αν ποτέ ξαναγύριζαν στη μαμά-Ελλάδα, τι θα τα κάναμε αφού δεν έχουμε υποδομή αρχαιοκλασικής παιδείας... και μάλιστα ούτ' ένα πρόγραμμα τέτοιας εκπαιδευτικής και μορφωτικής αναγκαιότητας στην τουβούλα μας;

Αμ ποιός κ. καρφο-πέταλε να βάλει τέτοια προγράμματα παιδευτικά για το λαό; ...

Με την Πειθώ των Αριθμών

Η πυθαγόρεια λογική σε γεγονότα, από διάφορες επίσημες στατιστικές

- Οι Αμερικανοί ξοδεύουν 1 δις δολάρια το χρόνο για την καταδίωξη των τοξικομανών.
- Ο Χένρυ Κίσιγκερ, εισπράττει για κάθε διάλεξή του 15.000 δολάρια. Ενώ κόστισε πρόσφατα στους λατινοαμερικάνικους λαούς 150.000 δολάρια.
- Η εταιρία μύρας AMSTEL έχει τζίρο στη χώρα μας 30 εκατ. την ημέρα.
- Όπως γράφτηκε στον Τύπο, οι μισθοί των γιατρών στο Εθνικό Σύστημα Υγείας θα κυμαίνονται από 125 μέχρι 200.000 όρχ.
- Από την 1 Ιούλη ως τις 22 του ίδιου μήνα αφελείς, αναρχικοί, ή φασίστες, οι πρώτοι από αμέλειες, με κίνητρα πολιτικά, τρελά κι εκδικητικά, άναψαν 298 φωτιές σε διάφορα σημεία της χώρας, κι έκαψαν σε 22 μέρες 105.155 στρέμματα δάση... και κανείς γιαυτά δεν τιμωρήθηκε παραδειγματικά. Στο νομό Γιαννίνων κήκαν μόνο 1.500 στρέμματα.
- Το εξωτερικό χρέος των αναπτυσσόμενων χωρών στο 1984 θ' αυξηθεί κατά 44 δις δολάρια. Αυτό εξαρτάται κι αυξάνει και με την άνοδο του δολαρίου.
- Στις ΗΠΑ χτίζονται 626 νέες φυλακές και σχεδιάζονται 1.000, για 300.000 κρατούμενους, που θα κοστίσουν 10 δισεκατ. δολάρια.
- Πρόσφατα στην επαρχία Κούρμα του Ν. Τσαντ, πέθαναν 600 χωρικοί από την πείνα μέσα σε 4 μέρες.
- Πέρσι στις ΗΠΑ, διακινήθηκαν ναρκωτικά αξίας 100 δισεκατ. δολαρίων.
- Το αμερικάνικο υπουργείο Άμυνας θα πουλήσει στο ΝΑΤΟ όπλα αξίας πάνω από 600 εκατ. δολάρια.
- Στην Ουγκάντα σ' ένα λουτρό αίματος, σφάχτηκαν τους τελευταίους μήνες 200.000 άτομα.
- Η CIA ξεκαθάρισε από τη λατινοαμερικάνικη εκκλησία 50 «δηλητηριώδεις μαρξιστές» επίσκοπους από τη Βραζιλία.
- Στη χώρα μας, οι 40 περίπου προβληματικές Επιχειρήσεις, χρωστάνε στο ελληνικό Δημόσιο 200 δις.
- Στις ανατιμήσεις του δολαρίου, κάθε δραχμή που ανεβαίνει, η ελληνική οικονομία, γίνεται 1 δισεκατομμύριο φτωχότερη.
- Στη Σητεία Κρήτης 3 γέροι καλόγεροι διαχειρίζονται 40.000 στρέμματα εύφορης γης.
- Οι συγγραφείς κ' οι δημοσιογράφοι που είναι φυλακισμένοι στις 4 Ηπείρους είναι 489. Δηλαδή στην Αμερική 146. Στην Ασία 129. Στην Ευρώπη 173, και στην Αφρική 41.
- Στις ΗΠΑ 400.000 μ. 500.000 πολίτες προσβάλλονται κάθε χρόνο από καρκίνο του δέρματος. Ένα αίτιο είναι βίβαια και η ηλιοθεραπεία.
- Κάθε χρόνο διαθέτουμε 60 εκατ. δολάρια για να καλύπτουμε τις ανάγκες εισαγωγής αίματος στη χώρα μας. Οι πάσχοντες από μεσογειακή αναιμία στην Ελλάδα, είναι 6.000 άτομα. Χρειαζόμαστε συνολικά για τις ανάγκες 120.000 κιλά το χρόνο· ενώ οι αιμοδότες ανέρχονται μόνο σε 10.000.
- Η σύμβαση με την Πεσινέ, που ανήκει σ' εφοπλιστές και βασιλιάδες, στοίχισε πάνω από 150 δις.κατ. όρχ. στην ελληνική οικονομία. Τα κέρδη της ΠΕΣΙΝΕ στο 1983 ανήλθαν σε 32 εκατομ. δολάρια.
- Μέσα σε 15 χρόνια 400 εκατομμύρια παιδιά σ' όλο τον κόσμο πέθαναν από αστειά. Ενώ 15 εκατ. βρέφη πέθαναν το '83 από προγεννητικές περιπλοκές.
- Αν η τιμή του πετρελαίου πέσει κάτω από τα 25 δολάρια το βαρέλι, διαφαίνεται κίνδυνος παγκόσμιου κραχ.
- Η παραγωγή του αιώνα για τα πολεμικά αεροπλάνα, θα μας κοστίζει 3 δισεκατομμύρια δολάρια.
- Τα ξίνα βρώμικα περιοδικά στη χώρα μας θριαμβεύουν· πουλιούνται 7 εκατομμύρια το χρόνο.

Πολιτικοκοινωνικά κεντρίσματα

Λόγια που καίνε
του Στέλιου Κεντή

Ο Συγγραφέας έχει χρέος να γράφει την αλήθεια. Δηλαδή, δεν πρέπει να την αρνείται, ούτε να την παραλείπει, κι ούτε να τη μασκαρεύει. Η αλήθεια είναι χρήσιμη, όταν μετατρέπεται σε ενέργεια.

Πυρκαγιές κι ατιμωρησίες

Οι Ρωμιοί καίνε τα δάση τους! Αυτό δε συμβαίνει σε καμιά χώρα του κόσμου. Η ατιμωρησία ενός, είναι αδικία για τους πολλούς. Όπως το πάνε οι εμπρηστές: απρόσεχτοι και αφελείς, φασίστες και αναρχικοί, μανιακοί, και οικοπεδούχοι και άλλοι εκδικητικοί... θα καούμε όλοι μια μέρα σαν οι ποντικοί! Οι ένοχοι γιατί να μη τιμωρούνται παραδειγματικά; Ταγοί των νόμων, κρεμάστε έναν εμπρηστή επιτέλους; Τι αξία έχει μια ζωή ενός παλιάνθρωπου, μπροστά σ' εκατομμύρια δέντρα που καίγονται, αθώα δέντρα που συμβάλουν στην υγεία και την ευημερία όλων μας; Τέτοια μεγαλοψυχία μπορεί να χαρακτηριστεί ηλίθια. Κάθε καλοκαίρι, τα τελευταία χρόνια, μας πνίγουν οι αναθυμιάσεις και οι καπνοί από τις πυρκαγιές. Γιατί κι ως πότε ο λαός θα πληρώνει τα σπασμένα των πάσης φύσης εγκληματιών; Όταν αφήνεις ατιμωρητους τους κακούς, ζημιώνεις και τιμωρείς άδικα τους καλούς. Ο Ισοκράτης λέει προς Δημόνικο: «Οι κακοί αδικούν κι εκείνους που τους ωφελούν κι εκείνους που τους βλάπτουν». Είναι σαν τα λυσσάρικα σκυλιά που δαγκώνουν αδιάκριτα και τον αφέντη και τον ξένο.

Γαμήλια τελετουργικά

Δεν απαγγιστρώνοντ' εύκολα οι Έλληνες από την παπαδοκρατική εκμετάλλευση. Το 'χουν στο πετσί τους και στις ανεξυγιαντες συνήθειές τους, να πληρώνουνε και το υστέρημά τους ακόμα, για τα γνωστά άγνωστα «μυστήρια» τα μεταφυσικά τους.

Εκατό γάμοι στις εκκλησιές... πέντε στα δημαρχεία. Αρέσκονται βλέπετε στον «Ησαΐα» και στα ψαλτήρια, κι όχι στον όρκο των συνειδησεών τους. Ηδονίζονται ψυχικά να πληρώ-

νουν δεσποτάδες, παπάδες, ψαλτάδες, νεοκόρους, εκκλησιές, πολυελαίους, ...όσημα κ.λπ. και όχι τζάμπα στο δήμαρχο. Ένας υπάλληλος του ΟΤΕ, στον άι-Παντελέμονα Πατησίων, δεν είχε να πληρώσει τις 5.000 δρχ. για ν' ανάψουν τον πολυέλαιο... και τονε βλόγησαν με το φως των καντηλιών... Θα του πιαστούν λέτε οι ευλογίες και μάλιστα τόσο γραφικές;... Ή θα μπει κι αυτός στη λίστα των «κατηραμένων» αλά Καντιώτη (πριν θεσπιστεί ο πολιτικός γάμος) δεκάδων χιλιάδων διαζυγίων το χρόνο; Αν ήθελε κι αν τόλμαγε, ας πήγαινε στο δήμαρχο... και τα παιδιά του ύστερα, δε θα 'χαν κολυμπήθρα!

Αλλά, θα λέγαμε σε νέα αντρόγυνα που υπογράφουν (χωρίς παπαδοκληρωμές) συμβόλαια τιμής, ψυχών και συνειδήσεων, για κατανόηση αλληλοσεβασμό κι αγάπη, που είναι και βασικά στηρίγματα και θεμέλια προκοπής γάμου και συζυγικής ευτυχίας... χαιρετε, ότι των αθηναίων τας πλοκάς διασπάζετε.

Χαίρετε κυοφόροι οδηγών πλανωμένοις.

Χαίρετε ότι δι υμών ηνοιχθησαν πύλαι δικαιοσύνης και αληθείας. Άσπιλοι και αμόλυντοι οι γάμοι σας -και η κοίτη αμιάντος-.

«Ανοιχτά χαρτιά» και Δημοκρατία

Είναι γνωστό πως η κοινωνία μας βρίσκεται σε κρίση λογικής που όλο και βαθαινει. Οι περισσότεροι γνωρίζουν επίσης ότι, ο προφορικός λόγος είναι δύσκολος. Αλλά, στ' «ανοιχτά χαρτιά» 23.7. στην ΕΡΤ, ομιλητές με κάποιο όνομα, προσωπικότητες που έχουν σχετικά διακριθεί τα τελευταία χρόνια στον πολιτικοκοινωνικό μας βίο, όπως οι κ.κ. Ντεγιάννης, Σβορώνος, Καβαδίας, Μίκης, Λιναρδάτος και Βασιλείου, αντί να ξεκαθαρίσουν και να διατυπώσουν σωστά το νόημα της δημοκρατίας, το

χαντάκιωσαν, μπλέκοντάς το μέσα σε συγχισμένες έννοιες. Και για το περιβόητο «στιγμαίο» μήτε ο ειδήμων κ. Ντεγιάννης με το απάρεσκο ύφος... δεν είπαν, ούτε πώς επιβλήθηκε η δικτατορία, με το σχέδιο «Προμηθέας» που εκπονήθηκε στην Ελβετία... από τις ξένες εκμεταλλευτικές συμμορίες (που συμμετείχε κι ο Τομ Πάπας) για είσπραξη παλιών επιτοκίων, για πρόσφορες επενδύσεις, και για το φόβο των εκλογών του Μάη κ.λπ.

Έτσι, τ' «ανοιχτά χαρτιά» γίνονται μισόκλειστα, ή κατά το «δοκούν» παιγνιδίστικα. Πάντως, οι συμμετέχοντες στη συζήτηση, θα 'πρεπε να ξέρουν και να πούνε σωστά στους τηλεθεατές ότι: Δημοκρατία είναι η ίση κατανομή των υλικών και ηθικών αγαθών· και οι με ίσες ευκαιρίες αξιοποίηση κι ανάδειξη όλων των πνευματικών δυνάμεων μιας κοινωνίας. Έτσι κάπως είχε διατυπώσει και ο Β. Ουγκώ το νόημά της. Δημοκρατία είναι: η ισότιμη οικονομική διάρθρωση της κοινωνίας και ο πολιτισμός της ψυχής.

Κάποιοι «Βοναπάρτηδες»

«Ο Ναπολέων έχασε τη μάχη του Βατερλώ... ε, κι εγώ έχασα τη μάχη της Φλώρινας...». Έλεγε ο Βλαντάς το '49 στο Βίτσι, σαν άλλος Βοναπάρτης. Τα ίδια βέβαια θά 'λεγε κι ο Ρούσος που έχασε τη μάχη της Μέσης Ανατολής· και ο αρχαιόλουρος Μπαρτζώτας που έχασε τη μάχη της Αθήνας, καθώς μετά τη Βάρκιζα τους είχε πει στη Θήβα ο Άρης πως, «κι ένας υποδεκαnéας θα την κέρδιζε». Κι αυτός και το άμυαλο ντουέτο Σιάντο - Ιωαννίδη δικαιολογήθηκαν, πινώντας τους εαυτούληδες τους, για Βοναπάρτηδες (!). Ο πρώτος, ο δεύτερος κι ο τρίτος λοιπόν ζουν και βασιλεύουν· και τ' απομνημονεύματά τους μαγειρεύουν (!) Αυτοί, οι δίχως κρίση και γνώμη θεληματάδες του αυταρχικού αρχηγού, χαιδεμένοι και παρακοιμώμενοί του, χειροτονούνταν από τον ίδιο «στρατηγού» υπουργοί και «αρχιστράτηγοι» (!) Κι ας ήταν ανίδιοι και άκαπνοι. Ζούνε λοιπόν κ' οι τρεις ακόμα, κι ας έπρεπε να πληρώσουν τα επιτίμια της ήττας των κινημάτων! Κι ας είχαν παραδώσει τον υπέροχο από φιλότιμο και θυσίες αγωνιστή λαό, βορά στα νύχια του δοσιλογισμού, του φασισμού και των Άγγλων. Κι ο κακομοίρης υπόκυπτε τυφλά κι ανεξέλεγκτα στη θεοποίηση της ηγισίας και στην καταδίκη της θρησκώληπτης πειθαρχίας. Αυτοί οι 3 τώως ηγετίσκοι, έχουν ακόμα το θράσος να προκαλούν τις αγα-

θές μνήμες, με το ψέμα και τη σύγχυση, επιδιώκοντας «δόξες και τιμές» με τα βιβλία που γράφουν για να σκεπάσουν τ' ανομολόγητα κι ασυγχώρητα εγκληματικά τους λάθη. Τα ρίχνουν με ασέβεια και θράσος στους νεκρούς συνέννοχους... Γελάστε με τον πρώτο που έχει εκλάβει τον εαυτό του ως άλλο «Ναπολέοντα». Κι ο δεύτερος που υπόγραψε τις κατάφτυστες Συμφωνίες το 1944-45 ως «Νικόλας» κομισσάριος του άλλου βοναπαρτικού ντουέτου (!) Τέλλος, οι ζώντες και μη περιλυπόμενοι, ή μη αισχυνόμενοι, ας πάψουν πια να προκαλούν την άγραφη αληθινή ιστορία και την καλόπιστη κι ευκολόπιστη κοινή γνώμη. Τα κόκαλα των παλικαριών από τους τάφους και τις ρεματιές δεν έχουνε φωνές!

Οι φιλοτομαρίσκοι «Βοναπάρτηδες» έχουν ανεξίτηλο πάνω τους των ευθυνών το στίγμα· καθώς και την καταλαλιά των αδικημένων και των θυμάτων, γιατί οι θύτες δεν είχαν τη συνείδηση και τον αντρισμό ν' αυτοκτονήσουν. Ενώ η τιμή και η δόξα, ανήκει στους αληθινούς ηγέτες, τους μορφωμένους, τους πραγματικούς διανοούμενους, τους μεγάλους ιδεολόγους που αυτοθυσιάστηκαν κι ολοκαυτώθηκαν στον αγώνα για τις ιδέες τους για την υπόθεση του λαού. Αυτοί που πάλευαν, και θα 'φκιαναν στ' αλήθεια έναν καλύτερο κόσμο, όπως ήταν την εποχή εκείνη: ο Σουκατζίδης, η Ηλέκτρα, ο Βελουχιώτης, ο Διαμαντής, ο Μπελογιάννης, ο Πλουμίδης, ο Σαλάς, ο Γιαννούλης και τόσοι άλλοι ηγέτες που παραγκωνίζονταν από τους λούμπεν απελέκητους... που φκιασιδώνουν τώρα στα μέτρα τους την ιστορία... για να επιβεβαιώνεται ο χαρακτηρισμός του Παπαρηγόπουλου: «Η ιστορία είναι μια γριά ψιμυθιωμένη πόρνη».

Ένα «σλόγκαν» και λίγα νούμερα

Στις περασμένες ευρωεκλογές, ακούονταν ανάμεσα σ' άλλα και το ανόητο σύνθημα «Με την Ευρώπη των εργαζομένων» (!) Τι ήθελαν να πουν εννοιολογικά; Φαινόταν σα να 'μοιαζε το παλιό σλόγκαν και των «κολονέλων» «Έλλας Ελλήνων Χριστιανών» (!) Γελάτε με τους άφρονες δημαγωγούς και αλαζόνες. Είμαστε όμως με την Ευρώπη των εργαζομένων; Ή είμαστε με την Ευρώπη των τεμπέληδων; Για, να ιδούμε κάπως με τα νούμερα που πείθουν, που βρισκόμαστε;

Από τα 10 περίπου εκατ. πληθυσμό που έχει η χώρα μας, τα 5 εκατ. είναι άμαχοι κι απόμαχοι. Από τα 5 (όπως έγραφε κι ο φίλος μου καλλιτέ-

χνης Γ. Τζαλαμακλής σε ηπειρ. εφημερίδα) το 1 εκατ. είναι στρατός και δημοσιούπάλληλοι. Ερχόμαστε στα 4. «Φοιτητώσα και σπουδάζουσα νεολαία 500 χιλ. Μένουν 3.500.000. Συνταξιούχοι πάσης φύσης 2 εκατ. μένουν 1.500.000». Ε, λοιπόν, αυτό το ενάμιση εκατομμύριο εργάζεται παραγωγικά στην Ελλάδα της «Ευρώπης των εργαζομένων» (;) Δηλαδή, οι 15 στους 100 Έλληνες; Πως να πάμε ύστερα μπροστά; Πως ν' αυξηθεί η παραγωγικότητα; Πως να λείψουν τα δάνεια και οι δίσκοι επαιτείας; Ζήτω που καήκαμε! Τι το θέλαμε το 5νθήμερο; «Αργεία μήτηρ πάσης κακίας».

«Με τα παχιά τα λόγια...
φκιάχνουμε ανώγια και κατώγια».

Το τούρκικο προτεκτοράτο των ΗΠΑ

Στην Τουρκία οι ΗΠΑ διατηρούν 4.800 άτομα προσωπικό και σε 55 διαφορετικές μονάδες Αμερικανοί αεροπόροι διατηρούν επικοινωνίες με κέντρα εκπαίδευσης αεροπόρων και βάσεις ταχτικής αερομεταφοράς. Λέγεται πως κάθε χρόνο οι Αμερικανοί πιλότοι πραγματοποιούν 6.000 εξόδους από τις νότιες βάσεις της Τουρκίας. Αυτά είναι επίσημα στοιχεία από το δόγμα 'Άλμπερτ Γουόλστατερ. Κ' ύστερα μιλούν... για τουρκικές απειλές και τουρκικό κράτος... ενώ θα πρέπει να μιλούν για προτεκτοράτο τελευταίας υποστάθμης με απαλλοτριωμένο έδαφος και αλλοτριωμένους Τούρκους στρατοκράτες και γενίτσαρους. Έτσι, το δίκιο του τουρκικού λαού, βρίσκεται στις φυλακές στα στρατοδικεία και στα εκτελεστικά αποσπάσματα, στη συστηματική μετατροπή των τούρκικων μαζών σε άβουλες μάζες, σε ταμάμικους όχλους, και στη μόνιμα ιντριγκαρισμένη εξόντωση και απορφάνιση των φωτισμένων στελεχών του. Όμως, θά 'ρθει κάποτε καιρός που θ' αληθύνει ή παροιμία:

«Όποιος τρώει το ξένο δίκιο
τρώει τα πόδια του».

Ο Χείγκ για το Λευκό Οίκο

Μετά από το «βραβείο της αρλούμπας» που είχε κερδίσει ο Αμερικανός τ. υπουργός Εξ. Αλ. Χείγκ, έγραψε βιβλίο με 366 σελίδες.

Ανάμεσα σ' άλλες επικρίσεις του πολεμοκαπηλικού κατεστημένου της χώρας του, και αφού χαιρέται που γλύτωσε κι είναι ζωντανός από τις τόσες φουρτούνες που πέρασε, γιατί τον είχαν δειρεί και οι πράσινοι στη Δ. Γερμανία, περιγράφει κ' εικονογραφεί το Λευκό Οίκο ως «χασ-

τικό κόσμο, όπου άσχετοι, αναρμόδιοι κι αργόσχολοι, κυκλοφορούν πάνω - κάτω, παίζοντας με το ΝΑΤΟ, το Λίβανο, την Κεντρική Αμερική και ό,τι άλλο προκύψει...».

Αυτά κι άλλα γράφει ένας πρώην τρόφιμος του Λευκού. Οίκου. (Γράφε μαύρου και σκοτεινού). Περιττό να πούμ' εμείς πως, απέξω είναι λευκός και μέσα του κατραμιαίος (!) - Έξω κούκλος, μέσα πανούκλος».

Νούμερα χωρίς σχόλια

■ Μια ελληνική οικογένεια, ξοδεύει κάθε μήνα στην Ελλάδα 1) για «έξοδα θρησκευτικών τελετών» 768 δρχ. 2) Για αθλητικές συναντήσεις, ιπποδρομίες και ταβέρνες 383 3) Για εφημερίδες και περιοδικά της οκάς 276 δρχ. 4) Για θέατρο, κιν/φους, συναυλίες 134 δρχ. και 5) για βιβλία και εγκυκλοπαίδειες 186 δρχ. Ιδού «πολιτισμένη» κοινωνία (!) Ολοταχώς προς τα πίσω!

■ Μια αγγλική οργάνωση «προστασίας» τυφλών -ο 'Ήλιος- στ' όνομα της αναπηρίας των τυφλών στη Β. Ελλάδα, εκμεταλλεύονταν κι εξαπατούσε από το 1948, 36 ολάκερα χρόνια τους τυφλούς που ζητιάνευαν. «Μπάτε σκώλοι αλέστε κι αλεστικά μη δίνετε» (!)

■ Στο πανεπιστήμιο του Μπέρκλεϋ των ΗΠΑ, σύμφωνα με στατιστική έρευνα, το 15% των φοιτητών δήλωσε πως πήρε μέρος σε κάποια φοιτητική εκδήλωση, το 9% είναι διατεθειμένο να μετάσχει σε μια φοιτητική διαμαρτυρία και το 70% δήλωσε ότι τον περασμένο χρόνο εκκλησιάστηκε... Γράψτε αλίμονο στα μυαλά τους... κι ο χορός των μακελάρηδων αφεντικών τους καλά κρατεί (!)

■ Ο μέσος Έλληνας ξοδεύει 20 ώρες τη βδομάδα στην τηλεόραση, ενώ ο μέσος Γάλλος 16 και ο Αμερικανός 18. Ρεκόρ λοιπόν στην αποβλάκωση!

■ Η Πεσινέ ζήμωσε το δημόσιο πάνω από 100 δισεκατομμύρια. Να μας ζητήσουν οι ξένες καμώρες εταιρίες που ρημάζουν τον τόπο μας!

■ Οι μάρτυρες του Ιεχωβά ανέρχονται σε

22.000 σ' όλη τη χώρα. Όταν βάφτισαν πρόσφατα 300 νέους στο γήπεδο της Ριζούπολης συμμετείχαν 18.000 Γεχωβάδες. Πέρασαν φαίνεται τους κρίσηδες (!). Και οι τρέλες των αιρέσεων πάνε κορδόνι (!).

•

- Ο δεσπότης του Αγίου Αμβρόσιος ένα μοναστηριακό κτήμα αξίας 252 εκατ. το δήλωσε στην εφορία μόνο 1 εκατ. 700 χιλ. δρχ. Και υπάρχουν αφελείς που πιστεύουν ακόμα πως οι «άγιοι» και «πανόλβιοι» δεσποτοκράτες δεν οργιάζουν στην αρπαγή και στην εκμετάλλευση... και παν στην εκκλησία και τους φίλόν το χέρι (!).

•

- Πολλά μπορεί να γράψει κανείς για τον οίχτρο ξεπεσμό ατόμων και χαρακτήρων της κοινωνίας μας. Περιοριζόμαστε στις λέξεις: παραλογισμός και αναισχυντία, ασέβεια, φθόνος, εμπάθεια, αχαριστία, δοκισησοφία, αγνωμοσύνη, ανηθικότητα, φθορά και διαφθορά, τρέλα και κάθε είδους αδικία, περιφρόνηση των αξιών και πολλά άλλα σύνδρομα. Αυτά είναι μερικά χαρακτηριστικά στοιχεία που συνθέτουν ή αποσυνθέτουν μια ελλειπή και χρεωκοπημένη αστική κοινωνία... όπου «στου κακού την σκάλα, δεν υπάρχει άλλο σκαλί πτό κάτω».

Ερωτήματα χωρίς απαντήσεις

Τι θα λέγατε

Για τους υψηλόμισθους υπαλλήλους των 600 χιλιάδων το μήνα στην ΕΟΚ, ή για τους ευρωβουλευτές των 700.000, και χωρίς καμιά απόδοση;

Τι θα λέγατε

Για τους 5—10 αθλητές που πήγαν να μας αντιπροσωπεύσουν οι τραγυλαφικές παρωδίες «Ολυμπιάδας» στο Λος Άντζελες και προσκολήθηκαν μαζί τους και 150 τζι.ριμέδες σαν συνοδευτική κουστωδία που πλήρωσε ο λαός ο φουκαράς τα εκατομμύρια έξοδά τους;

Τι θα λέγατε

Για κάποιους ψευτολόγους, καιροσκόπους

και τεμενατζήδες, που τριγυρίζουν σαν οι ψωραλέοι χασαπόσκυλοι κοντά τους ισχυρούς της ημέρας.. και γλείφουν και ξεσκονίζουν και καρπώνονται παροχές και ροκανίζουν;

Τι θα λέγατε

Για τ' ανεμοδοούρικο, ύπουλο και σκοτεινό καρφί και πέταλο «Συγκρότημα» που αποτελεί τροχοπέδη για την πρόοδο και για την αλλαγή στον τόπο μας;

Τι θα λέγατε

Για έναν χτηνοπατέρα 44 χρόνων στο Πέραμα του Πειραιά, που είχε 13 χρόνια ερωμένη την 22χρονη κόρη του;

Τι θα λέγατε

Για Ιταλούς μαφιόζους και διαρρήχτες, όπου στη «μπάτε σκύλοι αλέστε» χώρα μας, ρήμαξαν όλο το καλοκαίρι τα σπίτια των αθηναίων, πειραιωτών και άλλων κατοίκων παραλιακών πόλεων; Μήπως δεν μας έφταναν οι δικοί μας διαρρήχτες;

Τι θα λέγατε

Για το πολύ ανησυχητικό φαινόμενο της νιοφύντανης νεολαίας μας, από τα 13 ως τα 20 που δεν έχουν, ή δε βρίσκουν άλλο περιεχόμενο ζωής από το τζιν, τη σουζα, το μάλμπορο, την κόκα, το τεμπελιό, την αλητεία, το χασίσι, τη χυδαιολογία και την αναρχία, με τους μαλλιάδες, τους «πανκ», τους χαρε-κρίσηδες κ.λπ., τρελά κι ασύδοτα τρόπαια των αμερικάνικων επιδράσεων;

Τι θα λέγατε

Για μερικούς αγρινιώτες που συναγωνίζονται να 'χουν τα πρωτεία και το ρεκόρ στη χασισοφυτεία; Μήπως είναι το έδαφος πιο ευδόκιμο και κερδοφόρο;

Τι θα λέγατε

Για τους κόπους και τα ιδροκοπήματα του κ. Κυπριανού στη Νέα Υόρκη τα ξημεροβραδιάσματα με τον κ. Κουαγιάρ, τον ατέλειωτο μαρμαθώνιο των διαπραγματεύσεων... κ' η παλιά τραγωδία μας στον τόπο; Και το ψευτοκράτος του Ντεκτάς τ' αναγνωρίζουν: οι Δυτικοί, αβάσι-αβάσι σιωπηρά; Οι Αμερικάνοι τους έχουν τους Τούρκους «μη στάξει και μη βρέξει». Και γιατί όλο αυτό το απατηλό παίγνιδο να συνεχίζεται για διασκέδαση της κοινής γνώμης, αφού τον «Αττίλα» και το 42% του εδάφους τ' αρπάξανε οι πειρατές του Πενταγώνου για τις βάσεις τους; Μπορεί από τα γεράκια τώρα να το ξαναπάρει ο κ. Κυπριανού;

Τι θα λέγατε

Για τις αμέτρητες τριλοθησκευτικές αιρέσεις και παραθηρησκευτικές οργανώσεις στις ΠΠΑ που ληστεύουν, αποχτηνώνουν, τρελαί-

νούν και σκοτώνουν τον αθώο κοσμάκη στην Αμερική και στις αποικίες τους, με οργιώδη, διαβολικά και ασύληπτης φαντασίας τρομερα εγκλήματα;

Τι θα λέγατε

Για το Ρήγκαν και τον Μιττεράν που ανακάλυψαν ότι είναι ξαδέρφια; Κοινός τους πρόγονος είναι ο Ιρλανδός βασιλιάς του 1Α' αιώνα Μπράιαν Μπύρου. Πιο συγκεκριμένα, ο Μιττεράν είναι, λέει, απόγονος ενός Γερμανού αυτοκράτορα της ίδιας περιόδου, συγγενής του Ιρλανδού μονάρχη πρόγονου του εγκάθετου του Λ. Οίκου. Μήπως σας μοιάζουν αυτές οι καταγωγές κάποιων άλλων δήθεν τσαρόσπορων απογόνων, που διεκδικούν περιουσίες για ντόρο από τους Σοβιετικούς;

Τι θα λέγατε

Για τους «ποταμούς δολαρίων που πότισε η CIA τον Ντουάρτε» και το σκυλολόι του, καθώς και για τα 40.000 άτομα που δολοφόνησαν στο Ελ Σαλβατόρ οι αντρίκελες των ΗΠΑ κυβερνητικές δυνάμεις με τη Σία τους, όπως κατάγγειλε στις 20.5.84 η Διεθνής Αμνηστία;

Τι θα λέγατε

Για τις βρώμικες αποστολές του Κίσσιγκερ στην Κεντρική και Νότια Αμερική που δε λησμονεί και δεν αφήνει ο «ιντριγκαδόρος» κι αρχιεβραίος το παλιό του ζοφερό και μακελλάρικο «ζανάτι»;

Τι θα λέγατε

Για το μικρό καχέκτυπο των ΗΠΑ που λέγεται Δυτ. Γερμανία και που κάθε 3 λεπτά της ώρας, γίνεται κι ένας βιασμός ανηλικού, όπως υπολόγισαν οι αρχές;

Τι θα λέγατε

Για το Ρήγκαν πό 'χει συνθήματα καθημερινά του, και για τη δεύτερη εκλογή του: πόλεμο, θρησκεία, έγκλημα, τρέλα και προσευχή και τελευταία δήλωσε: «Η θρησκεία που ο καθένας μπορεί να διαλέξει τη δικιά του, είναι στενά συνδεδεμένη με την πολιτική».

Τι θα λέγατε

Για το μπάτσο που έφαγαν πρόσφατα οι «διεθνείς χωρ/κες» των ΗΠΑ στη Βυρητό, με τους 40 νεκρούς και τραυματία τον Μπαρτόλομιου... μήπως;

«Λαγός σκορδάρι στούμπιζε
μεζέ του κεφαλιού του»;

Τι θα λέγατε

Για τον διάσημο Βρετανό ηθοποιό, συγγραφέα, και γλωσσολόγο Πήτερ Ουστίνωφ, που

τελευταία έγραψε ένα βιβλίο «Η Ρωσία μου» (για να το κάνει και σήριαλ για την τηλεόραση) και μιλάει για τις σχέσεις Ανατολής - Δύσης και τις διαφορές τους στη ζωή;

«Μας λένε ότι η Σοβιετική Ένωση είναι μια κακή αυτοκρατορία. Δεν πιστεύω λέξη απ' αυτά. Όταν γευματίζω στη Σοβιετική Ένωση δεν αισθάνομαι ότι γευματίζω στην καρδιά μιας κακής αυτοκρατορίας. Κι όταν βρίσκομαι σε κοκτέιλ πάρτυ στην Ουάσιγκτον δεν αισθάνομαι να πέφτει πάνω μου κανένα φως καλοσύνης. Η αρτηριοσκληρώση είναι παγκόσμιο φαινόμενο, κι αυτός ο οξείζ τόνος στις διεθνείς σχέσεις με τρομάζει».

Μήπως είναι κριφοκουκουές, ή νεομπολσεβίκος;

Τι θα λέγατε

Για τα αιτία και τα φταιξιμάτα του Αυγανιστάν; Ιδού τι έγραφε τελευταία η «Ουάσιγκτον Πόστ»:

Την αποστολή πρόσθετης «μυστικής» βοήθειας 50 εκατομμυρίων δολαρίων στους Αφγανούς αντεπαναστάτες ενέκρινε επιτροπή της αμερικανικής Βουλής των Αντιπροσώπων σε κεκλεισμένων των θυρών συνεδρίασή της. Αυτό αποκάλυψε χτες η «Ουάσιγκτον Πόστ», προσθέτοντας ότι η ενίσχυση των Αφγανών αντεπαναστατών είναι ίσως η σημαντικότερη «μυστική» επιχείρησή της ΣΙΑ, μετά τη βοήθεια που παρίχει στους Νικαραγουανούς αντεπαναστάτες.

Χρειαζόμαστε σχόλιο;

Τι θα λέγατε

Για τα περιβόητα «λόμπι» (ομάδες προώθησης ιδιωτικών συμφερόντων) στις ΗΠΑ τη χώρα που βασιλεύουν οι τρομαχτικές διακρίσεις και οι χαώδικες αντιθέσεις; Και ο κάθε ένοικος του Λ. Οίκου, βρίσκεται αδιάκοπα κάτω από το μπαμπούλα των «λόμπι» που κατέχουν όλα τα μεγάλα πόστα και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης; και διαπραγματεύονται σκληρά τους 535 κογκρεσάριους; Γιατί ο Τζιμ Κάρτερ γράφει σε βιβλίο του ότι: Όσα μέλη και στις δυο Βουλές (της πολιτικής δικτατορίας του χρήματος και του τρόμου) δεν είναι συνεργάσιμα... «τους εξαπολύουν πραγματικές επιθέσεις, χωρίς κανένα όριο και μέσο στο τόσο μετρούμενο κι αποσπασματικό σύστημα... τους εξοιδετερώνουν; Σε κάθε τέτοια επίθεση μπορούν να μη γυρίσουνε και τ' άλλο μάγουλο; Ας κάνουνε κι υλλιώς ντε;

Ένας άξιος Ηρακλής και η Δημόσια Υγεία

Υπήρξε πριν από μέρες, μια σπάνια εκπομπή της ΕΡΤ για το Εθνικό Σύστημα Υγείας. Κράτησε ως τις 2 μεταμεσονύχτια. Ο λαός την παρακολούθησε με ζωηρό ενδιαφέρον, περιέργεια κι αγωνία. Οι θέσεις που πήραν οι πρόεδροι των Ιατρικών Συλλόγων Αθήνας και Θεσ/νίκης, ήταν αντιδραστικές και σφόδρα αντιπολιτευτικές. Και από τους δυο, η κάθε φράση, έσταζε χολή, φαρμάκι. Μάλιστα, του Σαλονικιού τα βλέμματα και τα λόγια, εκτόξευαν κόμπρας δηλητήριο. Ο αθηναίος κρατούσε και μια σοβαρή προσποιή ευγένεια. Σκεφτείτε τι συμπεριφορά θά'χουν αι τοί οι κύριοι σε άγνωστους πάσχοντες επισκέπτες τους!

Η εχθρότητά τους απέναντι στο Ε.Σ.Υ. αποδείχτηκε ολοφάνερη. Έθιγαν τάχα τη θλιβερή κατάσταση του «ράντζου»... και δεν μίλησαν για τα αίτιά του. Ποιοί έφεραν στο απροχώρητο και σ'επίπεδα αφρικανικών λαών τη δημόσια υγεία μας; Δεν ήταν οι μέχρι το 1981 φίλοι τους που είχαν την εξουσία; Πότε μερίμνησε, ή προγραμμάτισε Κυβέρνηση στο παρελθόν, μετά το 1945, μια πολιτική υγείας να καταργήσει τα ράντσα των διαδρόμων, ή τα περιβόητα «φακελάκια» και την απάνθρωπη λωποδυσία πολλών αετονύχηδων κι ασύδοτων γιατρών, που βλέπουν ακόμα τον άρρωστο σαν αντικείμενο αισχρής εκμετάλλευσης; Θα ήταν τιμητικό για τους αν άλεγαν την αλήθεια μπροστά στο λαό και όχι αντιπολίτευση για την αντιπολίτευση. Μόνο αυτοί οι δυο, από τους 10 συζητητές στάθηκαν άρνηση. Δεν έκαναν εποικοδομητική και θετική κριτική. Ενώ οι άλλοι όλοι, ήταν θέση και συμβουλή. Όμως, εκτός από τους γιατρούς συζητητές, έλαμψαν με την παρουσία τους οι δυο ρεαλίστριες νοσοκόμες, που εξέθεσαν τα πράγματα σε αληθινές και αξιολύπητες διαστάσεις. Έδωσαν γερά μαθήματα στους αρνητές του Ε.Σ.Υ. Μπράβο σου λαέ με τα ταλέντα που κρύβεις! Αυτές κατασυγκίνησαν τους τηλεθεατές. Ιδιαίτερα η κ. Κοκόλη, έκλεψε την παράσταση!

Μα πάνω από όλους, ο εφεύστατος και δυναμικός υπουργός υγείας και πρόνοιας Γ. Γεννηματάς, απόλυτα κατατοπισμένος και με ειλικρίνεια στα πειστικά του επιχειρήματα, στάθηκε σα νέος Ηρακλής, αποφασισμένος να καθαρίσει την κόπρω του Αυγεία από τη δημόσια υγεία, που βρίσκεται σε θλιβερό κατάντημα αγωνίας, αβιβαιότητας, ταλαιπωρίας και δυστυχίας. Αρκετά διανοπαθεί ο φτωχός λαός, από αυσυνείδητους κι επίορκους του Ιπποκράτη για-

τρούς, που είναι ξέφρενοι στον πλουτισμό, στη χλιδή και στην ευμάρεια, χωρίς να υπολογίζουν οι τυφλοί πως; κι αυτούς τους περιμένει κάποτε η ίδια μοίρα του θανάτου. Και τότε τα χρήματά τους όπως και τα κρίματά τους... τα σκεπάζουν οι τάφοι!

Γιατί ν'αγνοούν το «ου παραμένει ο πλούτος» και το καλό όνομα το συνοδεύει η δόξα, όπως λέει κ'η Γραφή;

Γιατί δεν παίρνουν παραδείγματα κοινωνικής αγάπης και τιμής, από λεβέντες γιατρούς της αληθινής επιστήμης, της ανθρωπιάς και της δικαιοσύνης;

Ένα Συνέδριο φιάσκα

Από ποιό εμιράτο μαύρου χρυσού Τύπου, φανερώθηκε σαν κομήτης στο προσκήνιο των ταλαίπωρων αθηναϊκών γραμμάτων ένας κ. Γιάννης Εμίρης με το περιοδικό του «Πολιορκία», που κάτω από την αιγίδα κρατικών φορέων και άλλων, τις είδε, καναλιών και πακτωλών, οργάνωσε Συνέδριο στις 20 Σεπτέμβρη (γράφει παρασυναγωγή) με τίτλο «Συγγραφείς και Εξουσία»; Παράξενος αλήθεια τίτλος (!) Μα οι καημένοι οι τίμιοι κι αληθινοί συγγραφείς στις αστικές κοινωνίες, δεν έχουνε στον ήλιο μοίρα! Ποιός τους υπολογίζει από τα κατεστημένα, εκτός από τον ξύπνιο κι ευσυνείδητο λαό, που προστατεύει συχνά τις κάποιες πνευματικές του αξίες; Και τι σχέση μπορεί να 'χουν οι συγγραφείς εδώ με την εξουσία; Ω, της υποκρισίας και της πνευματοκαπηλίας! Ο Ερίφης κ. Εμίρης, έσμιξε τους αμνούς με τα ερίφια της Κουλτούρας... και μίλησε για στράτευση και μη στράτευση των συγγραφέων. Μα πού τελοσπάντων υπάρχει αυτή η αστράτευτη τέχνη; Δεν βαρέθηκαν να το λένε; Το ότι, όλες οι τέχνες είναι πάντα στρατευμένες και εξυπηρετούν τις ανάγκες των ανθρώπων, δεν το είπαν μόνο πνευματικοί κολοσοί των αιώνων όπως π.χ. Πλάτωνας, Αριστοτέλης, Τολστόης, Μάρξ, Λένιν και τόσοι άλλοι... Το λέει και ο πιο φημισμένος αρχιερέας της αισθητικής του δυτικού κόσμου, ο Τζώρτζ Όργουελ, και το ξαναθυμίζουμε:

«Η άποψη πως η τέχνη δεν έχει καμιά δουλειά με την πολιτική, αποτελεί η ίδια μια πολιτική στάση». Γιαυτό, αυτού του είδους τα κατευθυνόμενα φιάσκα δεν έχουν και σχέση με τους γνήσιους συγγραφείς, του λαού, μήτε φέρουν κανένα θετικό αποτέλεσμα στις ηθικές κι αισθητικές ανάγκες της κοινωνίας, πέρα από τα κομπούζια και τις αντιδραστικές και αρνητικές θέσεις που υπηρετούν.

Μηνύματα στο «Ελεύθερο Πνεύμα»

Αγαπητέ φίλε Λάμπρο,

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Πανεπιστημιακής Συνομοσπονδίας Ελλάδας, σε συγχαίρει θερμά για την τελευταία σου διεθνή διάκριση με την απονομή του βραβείου (Χρυσό Τριαντάφυλλο) από τη Λαϊκή Δημοκρατία Βουλγαρίας. Σου ευχόμαστε παραπέρα επιτυχίες στο έργο σου.

Για το Δ/κό Συμ/λίο

Ο Πρόεδρος Λεωνίδα Λιαμάντης
Ο Γεν. Γραμματέας Σωτήρης Κολιούσης

... Το «Ελ. Πνεύμα» είναι ένα ριζοσπαστικό, πνευματικό κι εκπολιτιστικό περιοδικό, απαραίτητο για κάθε αγωνιστή που παλεύει και θέλει να έχει εφόδια για ν' αντιμετωπίζει τον καθένα που θα του βγει στο δρόμο της πάλης του. Εγώ το δίνω και σε άλλους πολλούς Έλληνες της Τσεχοσλοβακίας, γιατί στέλνεται και από την Ήπειρό μας που έχει παίξει αποφασιστικό ρόλο στην ιστορία του ελληνικού κράτους. Αλλά και γιατί, είναι περιοδικό μοχλός με μαχητικές σφυριές, που χτυπάει να φύγει να καθαριστεί η σκουριά που κατατρώνει τον ελληνικό λαό...

Γιάννης Ζούλας
Οστράβα Τσεχοσλοβακίας

Φίλε κ. Λάμπρο Μάλαμα,

... Θαυμάσιο, μπροστάρικο, πρωτοποριακό το «Ελεύθερο Πνεύμα». Αντρίκιες, μαχητικές και σωστές οι θέσεις σας, στα σημερινά πνευματικά και κοινωνικά προβλήματα. Ξεπηδάνε από αυτό ελπιδοφόρα και ζωογόνα μηνύματα. Επιμελημένη κι αισθητικά άψογη η εμφάνιση. Ζωντανή και φωσφορίζουσα ύλη, στην πρώτη γραμμή των επάλξεων, της ελεύθερης σκέψης και διανοήσης, στον όμορφο, σκληρό, δύσκολο αγώνα, για τη σωστή, περήφανη θέση και αναστήματα, του σαστισμένου σήμερα ανθρώπου. Του ανθρώπου που η σκοτεινή αντίδραση με τη μάσκα της ψεύτικης δημοκρατίας, προσπαθεί να τον παρασύρει στις συμπληγάδες της, στο

άγωνα, στέρφο πνεύμα των κοσμοεσιασμένων... Ευχόμαι να συνεχίζεις την πάλη σου με τον ίδιο ζήλο, πνεύμα, πείσμα και νεανικό ενθουσιασμό, κι όσο μπορείς να κρατάς το λάβαρο ψηλά, στο φως, στην ομορφιά και στην Αλήθεια, στο μέγαλο που μάχεσαι αγώνα.

Με τους πιο θερμούς χαιρετισμούς
και την αγάπη μου

Μίμης Δ. Λέος
Συγγραφέας - Γιοχάνεσμπουργκ

Αδερφέ μου Λάμπρο,

... Θαυμάσιο το σημείωμα του 'Αλκη Φωτεινού με τίτλο «Ποίηση λαού και αριστοκρατίας». Έτσι είναι. Ο λαός για την ποίησή του και την ποίησή μας είναι ένας, ο ίδιος, με τον ίδιο ψυχικό κόσμο, τις ίδιες ψυχικές κεραίες. Η σωστή κι αληθινή ποίηση και τέχνη απευθύνεται σ' αυτόν τον κόσμο, στο θυμικό, στο βαθύ πρόσωπο του ανθρώπου. Λαϊκή ποίηση; Ναι! Όχι όμως ρετρό, μίμηση άγωνα, αλλά πάντα με το νόημα του «δημιουργικού ιστορισμού» του μεγάλου δασκάλου μας Δημήτρη Γληνού. Παλιά μαγιά, καινούργιο ζυμάρι. Με τις παλιές γονιμοποιές δυνάμεις, καινούργια πλάσματα. Κι αυτό εννοούμε, τα καινούργια μηνύματα που θα δώσουμε στο λαό μας.

Σε φιλώ
Κώστας Καλαντζής (Θεσσαλος)
Συγγραφέας - Αθήνα

Αγαπητέ μου Λάμπρο,

...Οι «Εφτά Μονόπραχτες Κωμωδίες» είναι πραγματικά μαργαριτάρια. Τις χάρηκα πολύ. Είναι κωμωδίες σφιχτές, δεμένες, κάθε λέξη έχει τη θέση της. Δεν έχουν πολλά λόγια. Έχουν ιδέες. Έχουν τέχνη και μεγάλη μαστοριά. Στη σκηνή θα έχουν μεγάλη επιτυχία. Εμείς τις μεταφράζουμε...

Με μεγάλη αγάπη
'Αλεξ Τσάτσι
Συγγραφέας - Τίρανα

Φίλε μου κ. Μάλαμα,

Θέλω άλλη μια φορά να σας σφίξω το χέρι για τις αγωνιστικές επάλξεις που τόσο άξια κρατάτε μέσα στις σελίδες της περιοδικής σας Επιθεώρησης «Ελ. Πνεύμα».

Φιλικώτατα

Ανδρέας Ονουφρίου

Λογοτέχνης - Λεμεσός - Κύπρου

Αγαπητέ μου Λάμπρο,

Θερμά ευχαριστώ για τα βιβλία σου «ΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΝΘΕΣΕΙΣ» και «ΕΠΤΑ ΜΟΝΟΠΡΑΧΤΕΣ ΚΩΜΩΔΙΕΣ». Μου άρεσαν πολύ! Όπως άλλωστε όλα τα δικά σου — γιατί ξέρεις και μιλιάς απλά κι ευκολονόητα, ολόϊσια στην καρδιά του αναγνώστη.

Θα σου γράψω περισσότερα μόλις μπορέσω.

Σήμερα θα 'θελα να σε Συγχαρώ και να σε ευχαριστήσω ιδιαίτερα για κείνη την «σπάνια και βαρυσήμαντη» συνέντευξη του Γλύπτη αγωνιστή και υπέροχου ανθρώπου Οδυσσέα Πασχάλη, που έδωσε στα Τίρανα για το ΕΛΕΥΘ. ΠΝΕΥΜΑ τον περασμένο Απρίλη (Τευχ. 52).

Θαύμασα φίλε μου την μεγαλοσύνη, το άφθαρτο «στοιχείο» της ωραιότητας που συνθέτει την προσωπικότητα του καλλιτέχνη. Στοιχείο που με προβληματίζει και με κάνει να ελπίζω σ' έναν «κόσμο του μέλλοντος» όπου στη Γη θα βασιλεύει η Δικαιοσύνη· η Αλήθεια και η Ειρήνη.

Οι άνθρωποι τότε μεγαλόκαρδοι και θαρραλέοι θα περπατάνε χέρι με χέρι... και θα τραγουδούν σύνθήματα λευτεριάς και κοινωνικής ευημερίας του ανθρώπου.

Πνευματικός θησαυρός η Συνέντευξη του Γλύπτη Ο.Π. αλλά και δίδαγμα για όλους μας και περισσότερο για τους βωμολόχους μέτοχους του λογοτεχνικού μας κατεστημένου.

Σε φιλώ

Αντώνης Κυριακόπουλος

Ποιητής - Αθήνα

Αγαπητέ Λάμπρο,

Πολύ χάρηκα, ενθουσιάστηκα σα διάβασα πως τιμήθηκες από τη φίλη Βουλγαρία με το βραβείο «Χρυσό Τριαντάφυλλο».

Γνωρίζω το μόχθο σου και την προσπάθειά σου για την ανάπτυξη και σύσφιξη των πνευματικών κι φιλικών σχέσεων ανάμεσα στους βαλκανικούς λαούς.

Περίτρανα το διαλαλούν τα τουριστικά βιβλία σου με το ποικίλο και σύνθετο περιεχόμε-

νό τους, που περικλείουν περιήγηση, γεωγραφία, ιστορία, πολιτιστική κίνηση, όλα διανθισμένα με τη λογοτεχνική σου δύναμη. Βιβλία για την Αλβανία και τη Βουλγαρία, καθώς και τ' άλλο για την πατρίδα των πατρίδων τη μεγάλη Σοβιετική Ένωση.

Εύχομαι πάντα τέτοιες επιτυχίες και παρόμοιες αψηλές τιμητικές διακρίσεις να σε συνοδεύουν.

Με την αγάπη μου

και την καρδιά μου

Δημήτρης Σέττας

Συγγραφέας Αγία Άννα - Εύβοιας

Αγαπητέ μου Λάμπρο,

Εθαύμασα την μυριόφωνη «Δημοκρατία» σου (τ. 52) αγαθομάνα έμπνευσης και ποίησης, που τόσο λίγοι τη σέβονται στις ημέρες μας. Παράλληλα, το «Σφυρί στα Κατώματα» του Α. Φωτεινού, μου έδωσαν έμπνευση για ένα «αυθόρμητο» που επισυνάπτω, κι αν θέλεις, του το διαβιβάζεις. Σ' ευχαριστώ για τα καλά σου λόγια, και σαν λάβεις το βιβλίο μου «Τα σωστά και τα λάθη...» ελπίζω να δικαιωθεί η προσδοκία μου για την πολύτιμη κριτική σου.

Με την αγάπη μου

Άγγελος Δόξας

Συγγραφέας - Αθήνα

Φίλε μου Λάμπρο,

Παρακολουθώ πάντα με πολύ ενδιαφέρον το «Ελ. Πνεύμα» Σου. Μα θέλω και να σε συγχαρώ θερμά για το χρυσό ρόδο, για τη βράβευση και το θαυμάσιο βιβλίο Σου «Τουριστική Βουλγαρία» που το χάρηκα πολύ στην τρίμηνη παραμονή μου εκεί, προσκαλεσμένος από τη βουλγάρικη Ακαδημία...

Με άπειρη εκτίμηση κι αγάπη

Πάνος Τριανταφυλλίδης

Μουσικοσυνθέτης Αθήνα

Αγαπητέ κ. Μάλαμα

... Σας συγχαίρω ολόψυχα για τη σταθερή γραμμή που ακολουθείτε, καθώς και για τη γλώσσα μαστίγιο που μεταχειρίζεστε. Εύχομαι το «Ελ. Πνεύμα» σ' όποιες αντιξοότητες, πάντα ελεύθερο να πετά, ελπιδοφόρο μήνυμα για κάποια ροδαυγή! Το άρθρο σας «Λεκτική φτώχεια» θαυμάσιο και επίκαιρο!...

Σας χαιρετώ μ' εκτίμηση

Έλπα Σπηλιωτοπούλου

Συγγραφέας - Αθήνα

Αγαπητέ μου Λάμπρο,

Για μια ακόμα φορά, εκφράζω το θαυμασμό μου για την εντιμότητά σου σαν αγωνιστή Συγγραφέα και πνευματικού Ανθρώπου, για την αντοχή σου και για το ανυποχώρητο των αγώνων σου, σε όλα τα κάστρα της πνευματικής ζωής, στο ιστορικό πα «Ελεύθερο Πνεύμα»! Χαίρομαι για το θεατρικό σου έργο «Μεσίτες» που παίζεται σε αλβανικές σκηνές. Μακάρι να το ιδούμε κι εδώ, σε κάποιο από τα υπερπενήντα θέατρά μας, εθνικά και... αντεθνικά!....

Κωστής Κοκόροβιτς
Συγγραφέας - Αθήνα

Απαντήσεις χωρίς γραμματόσημο

Μίλια Ροζίδη, Αθήνα. Σας ευχαριστούμε πολύ για την εξαιρετη συνεργασία σας. Αρχίζει από τώρα να δημοσιεύεται τμηματικά.

Έλπα Σπηλιωτοπούλου, Αθήνα. Εχετε απόλυτα δίκιο για το φτωχό κι αισχρό λεξιλόγιο που εξακολουθούν αδίσταχτα και προκλητικά χωρίς ίχνος ντροπής μερικοί αρρωστημένοι των γραμμάτων, προκλητικοί, ασύδοτοι και χαιδεμένοι από το κατεστημένο των προγραμμάτων της αθηναϊκής ραδιοφωνίας. Είναι όπως λέτε -πομπές- και όχι εκπομπές. Ποιήμά σας δημοσιεύεται σ' άλλη στήλη.

Άγγελο Δόξα, Αθήνα. Ευχαριστούμε για το γράμμα σας. Οι στίχοι σας διαβιβάστηκαν στον κ. Φωτεινό, και δημοσιεύονται στις στήλες του. Κριτικό σημείωμα για το έργο σας στο επόμενο τεύχος.

Βαγγέλη Σουλτάνη, Θεσ/νίκη. Συμμεριζόμαστε την «κορωνίδα της χαράς» σας με όσα γράφοιμε για τον Αλβανό γλύπτη Οδ. Πασχάλη. Και άλλοι πολλοί αναγνώστες και φίλοι, χάρηκαν ολόψυχα αυτή τη συνέντευξη. Η δ/νσή του είναι: Mine Pcza, Pal. 2, Tirana.

Στέφανο Χατζημιχελάκη, Αθήνα. Πολλά ευχαριστήρια για το γερμανικό διήγημα. Λόγω πληθώρας ύλης θα δημοσιευτεί στο επόμενο.

Μάνθο Σκαργιώτη, Θεσ/νίκη. Γνωρίζουμε τη μετριοφροσύνη σας και το καλό ταλέντο σας. Συμφωνούμε για όσους γράφουν κι εκδίδουν βιβλία να λέγονται απλά συγγραφείς. Για το χαρακτηρισμό του συγγραφέα καλού ή κακού, εμείς είχαμε γράψει από χρόνια. Ο τίτλος του ποιητή είναι βαριά υπόθεση, είναι πολύ τρανής αξίας. Για σας, ήταν μια προσωνυμία, που γράφαμε και για τη βράβειυσή σας από το Δήμο Καλλιθέας. Ίσως δίκαιη. Ελπίζουμε να μη διαψευδούμε.

Σταύρο Παρζάλη, Αθήνα. Το ποιήμά σας θα δημοσιευτεί στο 54 τεύχος.

Δuo έργα του κορυφαίου καλλιτέχνη (ξύλογλύπτη) Γιώργου Φαλιαριόδη Ζήλωνος 9 Υμηττός τηλ. 7654572.

Λάμπρου Μάλαμα

«Η Μάνα του Βορρά»

(Περιήγηση, ανθρωπογεωγραφία, κοινωνιολογία, ποίηση, κριτική, ψυχολογία, ιστορία, προοπτική κλπ.)

Πνευματικά και καλλιτεχνικά γεγονότα

Σπύρος Μουσελίμης

Στις 24-7-84 πέθανε στην Παραμυθιά σε ηλικία 88 χρονών ο σεβαστός φίλος συγγραφέας και συνεργάτης του «Ε.Π.» Σπύρος Μουσελίμης. Είχε γεννηθεί στο Πόποβο το 1896. Σπούδασε δάσκαλος και υπηρέτησε στα χωριά του Σουλίου. Με ταλέντο και ζήλο στα γράμματα και στην τέχνη του λόγου, κατάφερνε πάντα, παρά τις υποχρεώσεις της πατριαρχικής του φαμίλιας, να ερευνάει να μελετάει, ν' αφομοιώνει τις αξίες του λαού τα ήθη κι έθιμά του, να τα γράφει, να εμπνέεται και να δημοσιεύει στον ηπειρώτικο Τύπο αδιάκοπα από το 1920 ως το Μάη του '84:

Ποιήματα, λαογραφικά σύμμιχτα, αφηγήματα, αρχαιολογικά, χρονογραφήματα κλπ. Ακαταπόνητος, ψιλαφούσε τα πάντα και δούλευε και με τη σκαπάνη για την αποκάλυψη πολλών αρχαιολογικών μνημείων, και προπάντων στο θέατρο της Λαωδώνης· και του οφείλουμε ιδιαίτερα στη δούλεψή του και στο μόχθο του, κατά μέγα μέρος, την αποκάλυψη του Νεκρομαντείου της Εφύρας. Έγινε επιμελητής αρχαιοτήτων Θεσπρωτίας. Εξέδωσε πάνω από 20 βιβλία, με ποιή-

ματα και πεζά. Είχε βραβευτεί από τα «Ηπειρ. Χρονικά» για συλλογή δημοτικών τραγουδιών, καθώς και από την Ακαδημία Αθηνών. Ο Κ. Παλαμάς και ο Γάλλος Ρουσέν, εξύμνησαν το ποιητικό του ταλέντο. Ήταν φίλος του Βασίλη Ρώτα. Αγνός ιδεολόγος και ακέραιος χαρακτήρας. Υποδειγματικός σε όλα του. Υπηρέτησε στην Εθνική Αντίσταση. Η Πολιτεία τον κατάρρεξε και τον αδίκησε. Τόν φυλάκισε και τον εξόρισε πολλές φορές. Ακόμα και γέρο τον έσερνε ζευγαρωτά με τον Ρώτα στη Γυάρο το 1967. Από το Μακρονήσι έγραψε συνταραχτικά χρονικά. Υπήρξε ένας ανιδιοτελής σκαπανέας της πρόο-
δου με γερή εθνική συνείδηση. Λαϊκός βάρδος και συγγραφέας που αγαπήθηκε πλατιά από τον ηπειρώτικο λαό. Αγνός και ρομαντικός σαν ποιητής, ρεαλιστής και βαθυστόχαστος σαν διανοούμενος, αντιμετώπισε την δημιουργική και πολυτάραχη ζωή του, σαν ατσαλένιος και λεβέντης ρωμιός, σαν ευάντοχο θεριακωμένο παλικάρι! Μοναδικό και μνημειακό το βιβλίο του «Οι Αρχαιότητες της Θεσπρωτίας». Άφησε έργο ανέκδοτο και πιότερο με αποφθέγματα από την πείρα της ζωής και της διαλεχτικής σκέψης. Ξέρουμε πως για την αιώνια μνήμη του, τούτα τα λίγα λόγια δεν αρκούν. Η κηδεία στην πόλη του έγινε πάνδημη.-Λόγους εκφώνησαν: ο μητροπολίτης, ο Τ. Σιωμόπουλος, ο Κώστας Μητσιώνης, ο γράφων κ.α. Κι όταν ο ήλιος βασίλευε πίσω απ' το βουνό του Πέλεκα, μ' ένα δάκρυ κι ένα χειροκρότημα, κατεβάσαμε στον τάφο το σκηνώμα του πιο τρανού των χρόνων μας πνευματικού θηριού της Θεσπρωτίας.

Λ. Μάλαμας

Θανάσης Διαμαντόπουλος

Τις τελευταίες μέρες του Σεπτεμβρη η στιγνή κι απάνθρωπη δολοφονία του φίλου συγγραφέα Θανάση Διαμαντόπουλου, πρώην ταμιά της Ε.Ε.Λ., στο σπίτι του στην Αθήνα Λιδότου 3, επισκίασε και κάλυψε όλα τ' άλλα ονόματα του λογοτεχνικού και συγγραφικού κόσμου που τα θέρισε πρόσφατα ένα φυσιολογικό θανατικό, όπως π.χ. τον Πάνο Βασιλείου, τον Γ. Ρούσο, τη

Ρ. Μπούμη, τον Α. Πανσέληνο κ.λπ. Ο Θ. Διαμαντόπουλος ήταν ένας φιλότιμος κι εξαιρετος χαρακτήρας. Στα νεώτερα γράμματα είχε επιβληθεί με το δίτομο έργο του «Οι Μεγάλοι Πολιτισμοί» κ.α. Μα προπάντων και σαν άνθρωπος αρχών υπήρξε ένας σεμνός, ευγενικός και καλόψυχος συνάδελφος. Ο Δ. δε μπορούσε να έχει εχθρούς. Η στυγερή και ειδεχθέστατη δολοφονία του, μας συγκλόνισε. Οι αρμόδιες αρχές παρά τις όποιες δυσκολίες και αντιξοότητες... πρέπει το μανιακό και τερατώδη φονιά που έσπασε το κεφάλι του αείμνηστου Διαμαντόπουλου με 94 σφυριές... να τον έχουν σχεδόν εντοπισμένο και κοντά τους... Πρέπει να τον παραδώσουν στην Δικαιοσύνη και να τιμωρηθεί με θάνατο, και με τον ίδιο βασανιστικό τρόπο. Μόνο έτσι θα υπάρξει δίκαιη τιμωρία, περιστολή και φραγμός στα τόσο εύκολα και συχνά εγκλήματα στη χώρα μας. Ο δε Διαμαντόπουλος στο συγγραφικό μας κόσμο, θα παραμείνει σαν προσωποποίηση της καλοσύνης και της φιλίας, θρονιασμένος σε καρδιές και σε μνήμες όσων τον γνώρισαν.

Χορωδία Δημ. Τραγουδιών στα Τρίκαλα

Ο Δασκαλικός Σύλλογος Τρικάλων, έχει στο φετεινό ενεργητικό του κι ένα σημαντικό επίτευγμα. Δημιούργησε μια ζηλευτή χορωδία δημοτικών τραγουδιών, με 50 δάσκαλους και δασκάλες. Μαέστρος είναι ο εκπ/κός κ. Πολυχρόνης Σ. Νταλάσης διπλωματούχος μουσικοδιδασκαλος ευρωπαϊκής και βυζαντινής Μουσικής, μέλος της Λαογρ. Εταιρίας και με βραβείο Ακαδημίας, για συλλογές Δημ. Τραγουδιών. Η χορωδία, άρχισε την προετοιμασία της από το Φλεβάρη κι εμφανίστηκε στην Οιχαλία (Νεοχώρι) και στα Τρίκαλα στην αίθουσα Επιμελητηρίου που είναι ο «Παρνασός» της πόλης, με μεγάλη επιτυχία. Στις συναυλίες αυτές εκτέλεσε πολλά δημοτικά τραγούδια, απόλες τις περιοχές της χώρας. Η χορωδία θα συνεχίσει το ευγενικό της έργο, για τη διαφύλαξη και διάδοση της Δημοτικής μας Μουσικής, που είναι η πιο βασική και πολύτιμη παρακαταθήκη της εθνικής μας κληρονομιάς. Το υπουργείο Πολιτισμού και Επιστημών επιβάλεται να την ενισχύσει.

Με την αιγίδα του ΥΠΠΕ, του Υφυπ. Ν. Γενιάς, του Δήμου Αθηναίων και της Κυπρ. Πρεσβείας, έγιναν στα τέλη Ιούλη στην Αθήνα στο Πάρκο της Ελευθερίας, εκδηλώσεις για τα 10 χρόνια εισβολής και κατοχής στην Κύπρο.

Μια δήλωση του Α. Μάλαμα για ένα λαρισινό περιοδικό

Είμαι υποχρεωμένος να δηλώσω ως διευθυντής Περιοδικού ότι, δεν έχω καμιά σχέση μ' ένα έντυπο πό'χει τον τίτλο «Ελεύθερος Λόγος» και τύπωσε στη Λάρισα πρόσφατα κάποιος κ. Δ. Τσικούρας ή Ραψανιώτης.

Πληροφορώ δε την κοινή γνώμη ότι: Το έντυπο αυτό, στο μεγαλύτερό του μέρος, αποτελεί αντιγραφή του δικού μου μόχθου. Ο παραπάνω εκδότης, οικειοποιήθηκε αυθαίρετα, τίτλους, επιτίτλους, υπότιτλους, ρουμπρίκες, επιφυλλίδες, άρθρα μου, βινιέτες, εικόνες και λοιπή ύλη από τα υπ' αρ. 42, 44, 47, 49 και 50 τεύχη της Περιοδικής μου Επιθεώρησης «ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΠΝΕΥΜΑ».

Για τούτο και τον καταγγέλω, παραδίνοντάς τον στη Δικαιοσύνη, για παράβαση των νόμων περί κλοπής της πνευματικής μου ιδιοκτησίας.

Ένα Συνέδριο στη Νάπολη Ιταλίας

Από τις 26 ως τις 29 Νοέμβρη 1984 θα γίνει στο Πανεπιστήμιο της Νεάπολης Διεθνές Συνέδριο με θέμα:

- 1) Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία στην Ιταλία.
- 2) Έκθεση Νεοελληνικού Βιβλίου.
- 3) Έκθεση ζωγραφικής Ελλήνων της Ιταλίας.-
- 4) Προβολή δύο ταινιών σύγχρονων Ελλήνων σκηνοθετών.
- 5) Μουσική εκδήλωση σύγχρονης Νεοελληνικής Μουσικής και τραγουδιού.

Οι εκθέσεις θα διαρκέσουν ως τις 15.12.84. Τις γιορτές διοργανώνει το Istituto Universitario Orientale της Νάπολης Ιταλίας και η Έδρα της Νεοελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας που κατέχει ο φίλος και συνεργάτης μας Κ. Νίκας.

Μεταφράζονται για ν' ανεβούν σε αλβανικές σκηνές, οι Μονόπραχτες Κωμωδίες του Λάμπρου Μάλαμα.

Με διαλογικό τρόπο και με διαφάνειες δόθηκε στο Θεατρικό Διαγωνισμό Ιθάκης η ζωή και το έργο του διαπρεπή συγγραφέα και δημοσιογράφου Αλέκου Λιδωρίκη.

Στα Γιάννινα δόθηκαν τον Αύγουστο Συναυλίες του Γιώργου Νταλάρα — Χ. Αλεξίου και του Λάκη Χαλκιά.

Ο Σύλλογος «Κανάρης» της Πάργας έδωσε στην πόλη του έναν μουσικό Αύγουστο μεστό από εκδηλώσεις.

Ο Δήμος Ιωαννιτών τέλεσε κι εφέτος από 3 ως 19 Αυγούστου τα «Πειρωτικά '84 με διάφορες παραστάσεις και συναυλίες.

Το βουλγάρικο Βραβείο «Χρυσό Τριαντάφυλλο» στον Λάμπρο Μάλαμα

«Για τη δραστήρια συμμετοχή του — όπως τη χαρακτήρισαν — στην ανάπτυξη των σχέσεων του πνευματικού πολιτισμού και στην Τουριστική Λογοτεχνία, ανάμεσα στις δύο χώρες», η Α.Δ. της Βουλγαρίας δια του υπουργού της κ. Ζέκο Ιβανώφ απένειμε στο συγγραφέα και δημοσιογράφο Λάμπρο Μάλαμα στο μέγαρο Τουρισμού και Αναψυχής στη Σόφια τις 3-8-84, το Βραβείο «Ζλάτνατα Ρόζα» (Χρυσό Τριαντάφυλλο) τόσο για την αγωνιστική του Επιθεώρηση «Ελεύθερο Πνεύμα» ιδιαίτερα δε και για το έργο του «Τουριστική Βουλγαρία». Η τιμητική αυτή διάκριση με χρυσό μετάλλιο και περιγραμμή, είναι εξαιρετική και σπουδαία και δίνεται στην ετήσια «Γιορτή των Ρόδων» σε λίγους επιφανείς λογοτέχνες και καλλιτέχνες ξένων χωρών. Για την Ελλάδα είναι το πρώτο που απονέμεται στο δ/ντή της Επιθεώρησής μας.

Κατα την απονομή, ο υπουργός κ. Ιβανώφ τόνισε ανάμεσα σ' άλλα και τα παρακάτω:

«... Το βιβλίο «Τουριστική Βουλγαρία» δεν είναι ένας ξηρός και συνηθισμένος τουριστικός οδηγός. Είναι ένα έργο μεγάλης τιμής για μας. Αγκαλιάζει και περιγράφει με ξεχωριστό κι ελκυστικό τρόπο, με αντικειμενικότητα και γοητεία τέχνης όλα τα καθέκαστα της παλιάς και της σημερινής Βουλγαρίας. Κι αυτό, χάρη στη δημιουργική δύναμη, το μεγαλόπνοο ταλέντο και την αγάπη του συγγραφέα στο βουλγάρικο λαό και στο πνεύμα της ειρηνικής συνεργασίας και αμοιφοσύνης των λαών μας. Δεν είναι μόνο οι αρχηγοί κομμάτων και κυβερνήσεων που προσφέρουν υπηρεσίες για τη φιλία και την Ειρήνη. Αλλά και οι συγγραφείς και δημοσιογράφοι προσφέρουν πάρα πολλά στη συναδελφωση των λαών και στον πολιτισμό. Και είναι αλήθεια ότι ο

**БЪЛГАРСКА
АСОЦИАЦИЯ ЗА ТУРИЗЪМ И ОТДИХ**

ГРАМОТА

Λάμπρος Μάλαμας σαν συγγραφέας και δημοσιογράφος συνέβαλε τόσο πολύ στην οικοδόμηση της φιλίας, της αγάπης και της προόδου των δύο λαών μας. Γιαυτό, αισθανόμαστε μεγάλη τιμή και χαρά που καλοσωρίζουμε στη χώρα μας και βραβεύουμε για πρώτη φορά έναν διακεκριμένο Έλληνα συγγραφέα που τίμησε την πατρίδα μας κι έγραψε ένα τόσο πλούσιο έργο τουριστικής λογοτεχνίας, που ξεπέρασε τα καθαρά τουριστικά θέματα και μπήκε βαθύτερα και πλατύτερα σ' όλες τις πτυχές της βουλγάρικης ζωής...

Συνεχίζονται οι παραστάσεις
της Κωμωδίας «Μεσίτες»
του Α. Μάλαμα στην Αλβανία

Ένα κριτικό σχόλιο της «Ζέρι Πόπουλιτ»

Τό Θέατρο Επιθεώρησης «Αλ. Μωυσίου» που ανέβασε στη σκηνή την Κωμωδία «Μεσίτες» του γνωστού Έλληνα συγγραφέα φίλου της χώρας μας Λάμπρου Μάλαμα, σε σκηνοθεσία Γκέρκι Βλάσι και σκηνογραφία Ηλία Ρότα, συνεχίζει με μεγάλη επιτυχία τις παραστάσεις του, σε πολλές πόλεις και περιοχές της Αλβανίας. Η Ελληνική Κωμωδία σατιρίζει τις λοβιτούρες κάθε λογής. Ξεχωρίζει για τη μεγάλη ποικιλία των χαρακτήρων και των καταστάσεων και χαρίζει πλούσιο, γνήσιο κι αυθόρμητο γέλιο στο κοινό, που την παρακολουθεί με μεγάλο ενδιαφέρον. Τα χειροκροτήματα και ο ενθουσιασμός των θεατών μαρτυρούν και σφραγίζουν τη μεγάλη αυτή επιτυχία. Ο Τύπος έγραψε τα ευμενέστερα κριτικά σχόλια, για τον ταλαντούχο και δυναμικό συγγραφέα.

Χατζί Ράμα

Σ Τ έ φ ά ν ο υ Κ ί τ σ ι ο υ

Το εγκυρότερο Φροντιστήριο
Φιλολογίας στη καρδιά της
Αθήνας

Κάνιγγος 12 (Β' όροφος)
τηλ. 36.33.991

Η περίφημη γνωστική κι επαγωγική διδασκαλία του διακεκριμένου φιλόλογου — αισθητικού — δοκιμιογράφου κοινωνιολόγου και συγγραφέα Στ. Κίτσιου, οδηγεί και καταρτίζει σωστά για τις εξετάσεις τους νέους της φιλολογίας.

Με πολλά διδαχτικά του συγγράματα:
Εκθέσεις Ιδεών και σειρά Γενικών
Προβληματισμών.

Έργα του:

- 1) «Στοιχεία Πολιτισμού»
- 2) «Ανθρώπινες Αντινομίες»
- 3) «Αληθινή Παιδεία»
- 4) «Ηθικές Αμφισβητήσεις»
- 5) «Κοινωνικοί Μετασχηματισμοί»

Πληροφορίες και εγγραφές καθημερινά, στη Γραμματεία του Φροντιστηρίου 9—1 π.μ. και 5—9 μ.μ. εκτός Σαββάτου.

Αναγγελίες Βιβλίων

Ποίηση

Σοφίας Ταβουλάρη - Καραγιάννη: «Ταξίδι στην Άνοιξη»

Ευγενίας Ρέγκου - Σγούρου: «Καρδιάς Απόσκιοι»

Νίτσας Φριλίγκου: «Στην Άκρη του Νερού»

Μανώλη Ι. Καλοκύρη: «Ποιήματα» (Εκλογή 1965-83)

Βασίλη Ζαχαράκη: «Ο Απόηχος»

Άγγελου Πετρουλάκη: «Λόγος Δεύτερος»

Πεζογραφία

Θάνου Κωτσόπουλου: «Θ. Κωτσόπουλος» (Η ζωή του, η δράση του, η μεγάλη προσφορά του στο Θέατρο και στα Γράμματα). Ν.Ν. Δρακουλίδη (Α. Δόξα): «Τα Σωστά και τα Λάθη για γονείς και παιδιά».

Δημοσθένη Γ. Νασούλη: «τ' όνειρο του Γερο-Βάγια και Άλλα Διηγήματα».

Σταύρου Ιωσ. Παπαδάτου: «Περί της Μνηστείας εις το Βυζαντινόν Δίκαιον»

Αναστασίας Καλαντζή - Αζίζι «Αυτογνωσία - Αυτοανάλυση και Αυτοέλεγχος».

Κατερίνας Ζαχαριάδου: «Στους δρόμους της σύμπτωσης».

Βασίλη Φυτσιλή: «Ο Τσιριφλίνος» (παράμυθο)

Δημήτρη Χρ. Μποσινάκη: «Ο Μονόδρομος (Διηγήματα)

Τίνου Αλασάκη: «Φωνή βοώντος εν τη Ερήμω» (Χρονογραφήματα)

Στέργιου Βαλιούλη: «Ένα Στιγμαίο Αλλιωτικό Απ' τ' Άλλα»

Γιώργου Τσίγκου: «Οδηγός πίσω»

Στέλιου Ντόμαλη: «Η πορεία του κόσμου»

Βαγγέλη Σακκάτου: 1) «Στρατιώτης Β' κατηγορίας» 2) «Κουρδιστάν» και 3) «Κουβέντες από τη Σκοπιά ενός μετανάστη»

Γιάννη Θεοχαρίδη: 1) «Πόνος σε μείζονα και ελάσσονα» και 2) «Τα Γνωμικά μου»